

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **46**
zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Plenaire Middagvergadering

van 8 juli 2010

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	9
VERONTSCHULDIGINGEN	9
THEMADEBAT over het hoger onderwijs – 591 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 5 Themadebat (<i>Voortzetting</i>)	9
VERWELKOMING	24
THEMADEBAT over het hoger onderwijs – 591 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 5 Themadebat (<i>Voortzetting</i>)	24
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	41
AANWIJZING VAN DE GEMEENSCHAPSSENATOREN	41
THEMADEBAT over jeugdzorg Benoeming van een commissie ad hoc	42
VLAAMSE OMBUDSDIENST Benoeming van de Vlaamse ombudsman	43
ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE WERKINGSBEGROTING VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2010 – 48-B (2009-2010) – Nr. 1 Bespreking en stemming	44
WIJZIGING VAN DE PERSONEELSFORMATIE VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE Bespreking en stemming	45
WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT Bespreking en stemming	45
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen, Valerie Taeldeman en Michèle Hostekint en de heren Wilfried Vandaele en Lode Ceyskens betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancún – 613 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3 VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts, Tine Eerlingen en Valerie Taeldeman, de heer Lode Ceyskens en mevrouw Els Robeyns betreffende de verlenging van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015, MINA 4 – 619 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3 VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de dames Vera Van der Borgh en Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, mevrouw Tine Eerlingen en de heren Dirk Peeters, Karlos Callens en Lode Ceyskens betreffende de meldpunten bij zondagsjacht – 620 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2 Voorstel tot aanvulling van de agenda	46

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Boudewijn Bouckaert, Lukas Van Der Taelen, Jan Roegiers, Sven Gatz, Ward Kennes, Matthias Diependaele en Joris Van Hauthem betreffende de oproep tegen de nakende uitvoering van de doodstraf door steniging van mevrouw Sakineh Ashtiani in de Islamitische Republiek Iran – 625 (2009-2010) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	46
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen, Valerie Taeldeman en Michèle Hostekint en de heren Wilfried Vandaele en Lode Ceyskens betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancún – 613 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3 Bespreking	47
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts, Tine Eerlingen en Valerie Taeldeman, de heer Lode Ceyskens en mevrouw Els Robeyns betreffende de verlenging van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015, MINA 4 – 619 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3 Bespreking	49
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de dames Vera Van der Borgh en Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, mevrouw Tine Eerlingen en de heren Dirk Peeters, Karlos Callens en Lode Ceyskens betreffende de meldpunten bij zondagsjacht – 620 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2 Bespreking	53
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Boudewijn Bouckaert, Lukas Van Der Taelen, Jan Roegiers, Sven Gatz, Ward Kennes, Matthias Diependaele en Joris Van Hauthem betreffende de oproep tegen de nakende uitvoering van de doodstraf door steniging van mevrouw Sakineh Ashtiani in de Islamitische Republiek Iran – 625 (2009-2010) – Nr. 1 Bespreking	55
ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 2007 – 23 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	56
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de Economische Partnerschapsovereenkomst tussen de Cariforum-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Bridgetown op 15 oktober 2008 – 308 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	57
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het verdrag ter bescherming van het cultureel erfgoed onder water, aangenomen in Parijs op 2 november 2001 – 509 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	57

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de overeenkomst houdende stichting van de Europese Conferentie voor Moleculaire Biologie, opgemaakt in Genève op 13 februari 1969 – 534 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	58
ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de overeenkomst houdende oprichting van het Europees Laboratorium voor Moleculaire Biologie, opgemaakt in Genève op 10 mei 1973 – 535 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	58
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid – 549 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	58
ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het tweede Protocol bij het Verdrag van Den Haag van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, opgemaakt in Den Haag op 26 maart 1999 – 566 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	59
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Wilfried Vandaele, Lode Ceyskens en Bart Martens, de dames Liesbeth Homans, Valerie Taeldeman, Michèle Hostekint en Tinne Rombouts houdende aanpassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 en van het decreet van 10 maart 2006 houdende decretale aanpassingen inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed als gevolg van het bestuurlijk beleid – 349 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 13 Hoofdelijke stemming	59
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Matthias Diependaele, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen, mevrouw Helga Stevens, de heer Jan Laurys, mevrouw Güler Turan en de heer Robrecht Bothuyne houdende diverse bepalingen inzake het beleidsdomein Werk en Sociale Economie – 570 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	60
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Katrien Schryvers, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Griet Smaers en de heren Kris Van Dijck, Jan Peumans, Peter Vanvelthoven en John Crombez betreffende de oprichting van een studiec ommissie Gewestbelastingen in verband met successie, schenkingen en onroerende goederen – 480 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	60
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Jan Roegiers, Ludwig Caluwé en Marc Hendrickx, mevrouw Fatma Pehlivan en de heren Johan Verstreken, Matthias Diependaele en Paul Delva betreffende de goedkeuring van de Economische Partnerschapsovereenkomst met de Cariforum-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds – 536 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	61

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Roegiers, Jan Peumans, Dirk de Kort en Bart Martens en de dames Sophie De Wit en Griet Smaers betreffende de nieuwe beheersovereenkomst 2010-2014 van de Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn – 582 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 6	
Stemming over het amendement	61
Hoofdelijke stemming	61
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Hermes Sanctorum, Bart Martens en Dirk de Kort en mevrouw Liesbeth Homans betreffende het voorbereiden van Vlaanderen op olie- en gaspieken – 588 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	62
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen, Valerie Taeldeman en Michèle Hostekint en de heren Wilfried Vandaele en Lode Ceyskens betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancún – 613 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3	
Stemming over het amendement	62
Hoofdelijke stemming	62
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts, Tine Eerlingen en Valerie Taeldeman, de heer Lode Ceyskens en mevrouw Els Robeyns betreffende de verlenging van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015, MINA 4 – 619 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3	
Stemming over het amendement	63
Hoofdelijke stemming	63
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de dames Vera Van der Borght en Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, mevrouw Tine Eerlingen en de heren Dirk Peeters, Karlos Callens en Lode Ceyskens betreffende de meldpunten bij zondagsjacht – 620 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	63
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Boudewijn Bouckaert, Luckas Van Der Taelen, Jan Roegiers, Sven Gatz, Ward Kennes, Matthias Diependaele en Joris Van Hauthem betreffende de oproep tegen de nakende uitvoering van de doodstraf door steniging van mevrouw Sakineh Ashtiani in de Islamitische Republiek Iran – 625 (2009-2010) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	64
MOTIE van de heer Peter Reekmans tot onderzoek door het Rekenhof naar de aanwending van werkingsdotaties van de provincieraadsfracties – 612 (2009-2010) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	64
MOTIE VAN AANBEVELING van de heer Boudewijn Bouckaert bij de maatschappelijke beleidsnota over de hervorming van het hoger onderwijs in Vlaanderen – 591 (2009-2010) – Nr. 2	
Hoofdelijke stemming	65

MOTIE VAN AANBEVELING van de dames Elisabeth Meuleman en Mieke Vogels bij de maatschappelijke beleidsnota over de hervorming van het hoger onderwijs in Vlaanderen – 591 (2009-2010) – Nr. 3 Hoofdelijke stemming	65
MOTIE VAN AANBEVELING van de dames Fientje Moerman, Vera Celis, Kathleen Deckx, Veerle Heeren en Kathleen Helsen bij de maatschappelijke beleidsnota over de hervorming van het hoger onderwijs in Vlaanderen – 591 (2009-2010) – Nrs. 4 en 5 Stemming over het amendement Hoofdelijke stemming	66 67
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Filip Watteeuw, Hermes Sanctorum en Bart Caron tot besluit van de op 22 juni 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de investeringen in klimaat-schadelijke bedrijven door Vlaamse banken die gesteund worden door de Vlaamse overheid – 589 (2009-2010) – Nr. 1 Voorstel tot verdaging van de stemming	67
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Chris Janssens, Frank Creyelman en Johan Deckmyn tot besluit van de op 24 juni 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de stopzetting van het sociale tewerkstellingsproject Instant A dat zich richt op laaggeschoolde jongeren en ouderen – 599 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	68
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marijke Dillen tot besluit van de op 29 juni 2010 door de dames Vera Van der Borgh en Mieke Vogels in commissie gehouden interpellaties tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, respectievelijk over de problemen binnen het Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap en de stopzetting van de subsidiëring ervan, en over het geplande nieuwe besluit inzake gebruikersparticipatie voor personen met een handicap in het kader van de zorgregie – 605 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	68
MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Kris Van Dijck, de dames Fatma Pehlivan, Kathleen Helsen, Vera Celis en Kathleen Deckx en de heer Paul Delva tot besluit van de op 1 juli 2010 door de heer Kris Van Dijck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de ongekwalificeerde uitstroom in het secundair onderwijs – 616 (2009-2010) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	69

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer Filip Dewinter en de dames An Michiels en Katleen Martens tot besluit van de op 1 juli 2010 door mevrouw Gerda Van Steenberge in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de openbaarheid van financieringskenmerken van leerlingen – 617 (2009-2010) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	70
VAKANTIEWENSEN	70
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	72
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	74
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	74

■

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.01 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigen zijn ingekomen van de volgende leden:

Kurt De Loor, Ivan Sabbe, Marleen Vanderpoorten: ambtsverplichtingen;

Marleen Van den Eynde, Marc Vanden Bussche: familieverplichtingen;

Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Lies Jans, Vera Jans, Katleen Martens, Sabine Poleyn: gezondheidsredenen.

■

THEMADEBAT over het hoger onderwijs

– 591 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 5

Themadebat (*Voortzetting*)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het themadebat over het hoger onderwijs.

Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Ik merk dat minister Smet nog niet aanwezig is.

De voorzitter: Zal ik de vergadering even schorsen?

Mevrouw Deckx, de minister is uw partijgenoot.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, ik vind het een beetje merkwaardig dat ik hier een uitleg ga doen voor een bijna lege zaal. Dat is eens iets anders. De mensen die hier zitten, zullen bijzonder aandachtig zijn en de anderen zullen niet storen.

De voorzitter: Mevrouw Deckx, ik heb deze morgen niets willen zeggen, maar van hieruit kon men heel goed zien hoeveel mensen naar mevrouw Helsen hebben geluisterd. Ik denk niet dat er dat vijf waren. Op een bepaald moment heb ik daarover iets willen zeggen. Zelfs mensen die aan het debat deelnemen, die op het spreekgestoelte hebben gestaan, doen niet de moeite om naar anderen te luisteren. Vanuit een debatcultuur vind ik dat uiterst merkwaardig. Ik ben blij dat u het ook zegt.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, collega's, ik wil graag eerst en vooral de verslaggevers bedanken voor hun uitgebreide en zeer relevante verslag.

Het gaat vandaag over de toekomst, maar ik wil beginnen met de geschiedenis. Voor degenen die niet in de commissie Onderwijs zitten, is het ook interessant om een schets te krijgen over hoe we tot hier zijn gekomen. Het is begonnen met de Bolognaverklaring van 1999 en die luidde een proces in van hervorming van het Europees hoger onderwijs. Met het Structuurdecreet van 2003 voerden we in Vlaanderen de bamastructuur in. De eencyclusopleidingen aan de hogescholen werden omgevormd tot professionele bacheloropleidingen en de universitaire opleidingen werden omgevormd tot academische bachelor- en masteropleidingen.

De tweecyclopleidingen waarvan de decreetgever in 1994 heeft bepaald dat ze van academisch niveau zijn, worden verder geacademiseerd. Dit betekent dat ze aan dezelfde voorwaarden inzake de verwevenheid van onderwijs en onderzoek moeten voldoen als de universitaire opleidingen. Er is decretaal vastgelegd dat dit proces in het academiejaar 2012-2013 een einde moet krijgen.

Na de invoering van de bamastructuur zijn enkele zaken evenwel onduidelijk gebleven. Moeten de geacademiseerde hogeschoolopleidingen in de hogescholen of in de universiteiten worden ondergebracht?

Om op die vraag een antwoord te krijgen, heeft toenmalig minister van Onderwijs Vandenbroucke de Ministeriële Commissie Optimalisatie en Rationalisatie in het hoger onderwijs, de zogenaamde commissie-Soete, geïnstalleerd. Deze commissie heeft geoordeeld dat de academische hogeschoolopleidingen best in de universiteiten kunnen worden geïntegreerd. Op het einde van de vorige legislatuur was het draagvlak voor deze stelling echter niet voldoende groot.

Volgens het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 moet een beslissing over de structurele inbedding van de academiserende hogeschoolopleidingen op een grondig maatschappelijk debat worden gebaseerd. Om die reden heeft de Vlaamse Regering de werkgroep maatschappelijk debat opgericht. De synthesenota van de heer Van Damme, die vanuit de visie van de commissie-Soete is vertrokken, is als basis voor de conclusies van de werkgroep gebruikt. Deze conclusies staan in een platformtekst over het toekomstig hogeronderwijslandschap in Vlaanderen.

In maart 2010 heeft het Vlaams Parlement de Commissie ad hoc Hoger Onderwijs opgericht. Tijdens de hoorzittingen is een discussie ten gronde met alle actoren in het hoger onderwijs en tussen de commissieleden onderling gevoerd. Die discussie is met open vizier, over de grenzen van meerderheid en oppositie heen, gevoerd. De commissie ad hoc had dan ook een enkel doel voor ogen, met name het bereiken van een consensus over een complex, maar belangrijk vraagstuk.

De vraag wat na de beëindiging van het proces met de academiserende hogeschoolopleidingen moet gebeuren, vormde het centrale aanknopingspunt om vele andere beleidsvragen te behandelen. Dit heeft enkele heel interessante en nog meer boeiende discussies opgeleverd. Ik zou dan ook graag alle sprekers, de voorzitter van de commissie ad hoc, mevrouw Moerman, de commissiesecretaris, de heer Dirkx en alle Vlaamse volksvertegenwoordigers voor hun medewerking danken. Ik dank tevens het Instituut voor Samenleving en Technologie (IST) voor de organisatie van het colloquium 'Perspectief 2020' en voor de bijdrage aan de maatschappelijke beleidsnota.

Met de vandaag voorliggende motie wil de commissie ad hoc een toekomstperspectief voor het hoger onderwijs uittekenen. We willen rekening houden met de bakens die door de Europese Strategie 2020, Vlaanderen in Actie en het Pact 2020 zijn uitgezet. De uitdagingen zijn niet min. We moeten er immers voor zorgen dat ons hoger onderwijs elk talent maximaal ondersteunt. Het is belangrijk dat we ons met de beste leerlingen van de Europese klas kunnen blijven meten.

We hebben er uiteindelijk voor gekozen de Vlaamse Regering aan te bevelen de academiserende hogeschoolopleidingen in de universiteiten te integreren. Ik wil echter benadrukken dat we het zeer belangrijk vinden de eigenheid en de profielen van die opleidingen te blijven bewaken.

We hebben een uitzondering verleend aan de academiserende kunstopleidingen. Het veld is hierover zeer verdeeld. Op basis van de informatie die we tijdens de hoorzittingen hebben gekregen, lijkt het ons minder nuttig de academiserende hogere kunstopleidingen in de universiteiten te integreren. We moeten immers rekening houden met de specificiteit van deze opleidingen en met de bijzondere knowhow waarover de hogescholen beschikken.

We merken ook op dat de naam en de faam van het instituut waaraan de kunstopleiding gevolgd wordt, meestal belangrijker zijn voor de verdere carrière van de student dan of er al dan niet een masterdiploma door de universiteit wordt uitgereikt.

Ten slotte is de wisselwerking met een onderzoeksomgeving bij dit soort van opleidingen minder sterk. Voor de hogere kunstopleidingen binnen de hogeschool vragen we om een aparte structuur uit te werken in de vorm van schools of arts. We vragen om aan die schools of arts decretaal bijzondere bevoegdheden toe te kennen. Die bevoegdheden liggen in het verlengde van de specificiteit van de kunstopleidingen. Dat betekent dan ook dat ze niet langer uitgeoefend worden door de raad van bestuur van de hogeschool, maar binnen de schools of arts, waarin ook de universiteit van de associatie vertegenwoordigd zal zijn.

Voor sp.a staat in de eerste plaats de kwaliteit van het hoger onderwijs centraal. Elke burger, jong of minder jong, moet gebruik kunnen maken van een kwaliteitsvol en toegankelijk hoger onderwijs. We mogen de scholen en de opleidingen geenszins verzwakken. Zowel jongeren als ouderen moeten toegang hebben tot een brede vorming, met aandacht voor het ontwikkelen van competenties en attitudes, en waarmee ze gemakkelijk de aansluiting naar de arbeidsmarkt kunnen maken.

Voor sp.a veronderstelt kwaliteit voldoende middelen. Het impliceert de afstemming van vorming en opleiding op de maatschappelijke behoeften. Kwaliteit impliceert ook een effectieve en efficiënte implementatie van toegang tot het hoger onderwijs en levenslang leren. Ten slotte veronderstelt kwaliteit de bewaking en garantie van een opleidingsaanbod in een pluralistische omgeving.

Het is volgens ons dan ook wenselijk om het begrip kwaliteit niet te verengen tot een meetbare output. Het ontplooiën van elk talent en het vergroten van ontwikkelingskansen zijn en blijven de corebusiness van elke onderwijsinstelling. Toch is het naast de onderwijskwaliteit ook belangrijk om de onderzoekscomponent van het hoger onderwijs niet uit het oog te verliezen. Een goede uitwisseling tussen onderzoek en onderwijs is onontbeerlijk. Zowel op het vlak van fundamenteel als toegepast onderzoek, heeft elke instelling zijn rol te spelen.

Ten slotte is ook de wisselwerking met het bedrijfsleven en de non-profitsector essentieel. Zo kunnen goed georganiseerde stages en bedrijfsbezoeken studenten helpen om hun weg naar de arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Verder zorgt een goede uitwisseling van toegepast en fundamenteel onderzoek ervoor dat de innovatiekracht van onze bedrijven versterkt wordt.

Het is voor ons, socialisten, noodzakelijk dat ons onderwijs toegankelijk is voor iedereen die over de nodige capaciteiten en motivatie beschikt. Hoger onderwijs moet mensen de kans geven om hun socio-economische positie te verbeteren, onafhankelijk van hun nationaliteit of hun socio-economische, culturele of religieuze achtergrond. Wij hebben er dan ook voor gepleit om in deze hervormingen de democratisering niet terug te draaien, maar te versterken.

We merken dat kinderen van ongeschoolde arbeiders en migranten nog steeds het minst aansluiting vinden bij het hoger onderwijs. Uit de cijfers van het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) blijkt dat de sociale slachting al voor het hoger onderwijs plaatsvindt, met name in het leerplichtonderwijs. Die cijfers werden tijdens een hoorzitting bevestigd door Bea Cantillon van het Centrum voor Sociaal Beleid. Zij stelt dat de slaagkansen voor leerlingen van allochtone afkomst de helft lager liggen dan die van leerlingen van autochtone afkomst. Ze stelt dat gegeven ook vast voor kinderen met een laagopgeleide moeder. Bijna de helft van die kinderen loopt tijdens de lagere school al een achterstand op. Ondanks alle inspanningen van diverse overheden, groeit de dualiteit op het vlak van onderwijskansen, en die vertaalt zich dan ook in een mindere doorstroom naar het hoger onderwijs.

De beleidsinspanningen op dit vlak zullen zich dan ook vooral moeten richten op het verminderen van drempels in het leerplichtonderwijs. We zijn dan ook blij, minister, dat u

deze problematiek centraal stelt in uw beleidsnota en blijft aanpakken. In uw beleidsnota stelt u dat de participatie aan het hoger onderwijs van kansengroepen moet stijgen. Om de deelname van jongeren uit kansengroepen aan het hoger onderwijs te stimuleren, zult u de middelen van het aanmoedigingsfonds verder inzetten, zult u het stelsel van studiefinanciering verruimen en zult u de sociale voorzieningen moderniseren. U zet ook in op leertrajecten die de combinatie van leren en werken vergemakkelijken en door de integratie van vormen van afstandsleren wilt u de mogelijkheden van hoger onderwijs van de tweede kans versterken.

In het kader van een algemeen plan voor een rationeel aanbod hoger onderwijs wilt u nagaan of er sommige bacheloropleidingen geografisch beter kunnen worden gespreid. Bij de programmering van nieuwe hbo5- en professionele bacheloropleidingen zult u nagaan of u die in de regio's met lagere participatie aan hoger onderwijs kan inplanten. Voor de hbo5-afgestudeerden wil u ervoor zorgen dat er kwaliteitsvolle verkorte trajecten bestaan waarmee ze een diploma van bachelor kunnen behalen.

In Bolognaverband werkt u mee aan het ontwikkelen van meetbare doelstellingen en indicatoren. In dit kader pleit ik ook voor voorzichtigheid als het op de uitbreiding van de studieomvang aankomt. Die moet geval per geval worden bekeken. Het is niet wenselijk dat jongeren om die reden zouden afhaken. Een extra jaar studeren betekent immers niet alleen extra studiekosten, maar vooral een extra jaar inkomstenderving uit arbeid. Ook is het voor ons belangrijk dat de voordelen die de huidige manier van werken van veel hogescholen heeft, zoals de kleinschaligheid en de goede contacten tussen de student en de docent, mee worden opgenomen in de integratie-inspanningen. De goede studie en trajectbegeleiding die nu reeds in een aantal instellingen bestaat, moet worden veralgemeend doorheen het hoger onderwijs. Er moeten hiervoor dus voldoende garanties worden ingebouwd en de evaluatie hiervan dient nauwgezet te gebeuren.

Ten slotte vinden we dat permanente vorming en levenslang leren een belangrijke factor zijn in het verhogen van het democratisch gehalte van het hoger onderwijs. Het zalmpincipe verloopt vandaag nog te moeizaam. Het is zeer belangrijk dat de professionele bacheloropleiding op zich blijft bestaan en dat die leidt tot een onmiddellijke en gekwalificeerde toegang tot de arbeidsmarkt. Toch is het ook belangrijk dat er verdere doorstromingsmogelijkheden na de professionele bachelor zijn. Die kunnen de vorm aannemen van een zogenaamde banaba, of van een vervolgopleiding op masterniveau. De doorstroming van professionele bacheloropleidingen naar masteropleidingen moet ook worden versterkt. De onderlinge overgangsmogelijkheden tussen verschillende opleidingen, mits behulp van schakeljaren en duidelijke leertrajecten, dient versterkt te worden. Dit zal enkel de verdere democratisering ten goede komen.

De voorgestelde hervorming zal ook voor het personeel veel aanpassingen vragen. We moeten erover waken dat het personeel van de hogescholen en de universiteiten niet de dupe wordt van deze hervorming. Er zullen overgangsbepalingen nodig zijn en de verworven rechten van het hogeronderwijspersoneel moeten worden gevrijwaard. Een eventueel veranderende taakomschrijving moet worden bekeken in het licht van maximale doorstroming, inzetbaarheid en jobtevredenheid.

Voorzitter, minister, collega's, ik zou graag willen besluiten. De motie van aanbeveling bevat beleidsaanbevelingen die op een breed gedragen consensus rusten. Het is vooral belangrijk dat er nu duidelijkheid is voor het onderwijsveld. Het werk is nog lang niet ten einde, maar de eerste stap is gezet. Nu is het belangrijk dat er voor 2012 een decretale basis wordt verschaft aan deze operatie. De implementatie van dit proces zal over verschillende legislaturen moeten worden verspreid, maar het is belangrijk dat het tijdsplan, de principebeslissingen en de financieringstabellen al gekend zijn.

Ik wil de minister ook vragen om er goed op toe te zien dat er voldoende financiële middelen worden vrijgemaakt om deze zeer belangrijke operatie tot een goed einde te brengen.

De commissie vraagt aan de Vlaamse Regering om minimaal halfjaarlijks een stand van zaken te rapporteren aan het parlement en om een eindrapport af te leveren voor 1 september 2011, zodat we het wetgevende werk in de vorm van de nodige decreten uiterlijk kunnen finaliseren in 2012.

Minister, het parlement is dan ook in blijde verwachting. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, minister, beste collega's, ik zal hier niet in extenso de krachtlijnen toelichten van de maatschappelijke beleidsnota en de beleidsaanbevelingen die door de commissie ad hoc geformuleerd werden, want dat werd deze voormiddag al heel uitgebreid gedaan door de twee verslaggevers, mevrouw Heeren en mevrouw Van Steenberge, die wij daar bijzonder dankbaar voor zijn, want zij hebben op een schitterende manier verwoord wat de opdracht van de commissie ad hoc was en ze hebben ook prima de conclusies van die commissie verwoord.

Onze dank gaat natuurlijk ook expliciet uit naar mevrouw Moerman, die op een heel professionele manier de commissie heeft geleid en voorgezeten, en ook dank aan alle mensen die het beste van zichzelf hebben gegeven om de opmaak van die beleidsnota tot een goed einde te brengen.

Voor onze fractie wil ik even stilstaan bij enkele voor ons belangrijke punten. Er wordt geopteerd voor een integratie van de academiserende opleidingen, behalve van de academiserende kunstopleidingen, waar ik straks nog even op terugkom, in de universiteiten. Dit vormt de basis van de hele hervorming van het hoger onderwijs. Deze integratieoefening moet de transparantie van ons hogeronderwijslandschap ten goede komen, maar daarnaast ook de kwaliteit van deze academiserende opleidingen verbeteren. De integratie is geen doel op zich, maar een middel om de onderzoekscomponent in deze opleidingen te versterken. Of anders uitgedrukt: het is het eindpunt van een zachte evolutie, veeleer dan een revolutie.

De professionele bacheloropleidingen die onze hogescholen aanbieden, mogen echter niet het slachtoffer worden van dit integratieproces. De professionele bachelors zijn geen tweederangsopleidingen, maar bekleden een belangrijke plaats in ons hogeronderwijsveld. Bovendien komen ze bij uitstek tegemoet aan de problematiek van de zogenaamde knelpuntberoepen en zijn ze vaak verankerd in het regionaal economisch weefsel. We moeten er dan ook over waken dat de hoogwaardige kwaliteit ervan gegarandeerd blijft.

Daarnaast moeten we ervoor zorgen dat de academiserende opleidingen ook in de universitaire context hun specifieke rol kunnen behouden. Ook de meer toepassingsgerichte vormen van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs, moeten volgens ons hun eigen plaats hebben binnen de universiteit. Ik verwijs in dit verband naar het debat dat we in de commissie ad hoc hebben gevoerd over de ingenieursopleidingen, met enerzijds de meer toepassingsgerichte 'industriële ingenieur' en anderzijds de meer conceptueel denkende 'burgerlijk ingenieur'. Het zijn twee duidelijk verschillende, maar ook complementaire profielen, die elk beantwoorden aan een vraag vanuit de bedrijfswereld. En dat moeten we zo houden, ook na het academiseringsproces. Industriële ingenieurs mogen geen pseudo-burgerlijke ingenieurs worden.

Wat de hogere kunstopleidingen betreft, wordt geopteerd voor een aparte structuur in de vorm van kunstscholen of 'schools of arts', die over heel wat eigen bevoegdheden beschikken. Dat sluit ook aan bij de eigenheid van de kunstopleidingen.

Toch moeten we erover waken dat deze kunstscholen geen eilanden worden in het hogeronderwijsveld. Ook samenwerking met andere instellingen en organisaties, binnen het onderwijs maar ook daarbuiten, moet mogelijk blijven en gestimuleerd worden.

Een ander essentieel punt betreft de democratisering van ons hoger onderwijs. Democrativering betekent: het wegwerken van sociale, economische, culturele maar ook

geografische drempels, die de toegang tot ons hoger onderwijs voor bepaalde groepen belemmeren. In die optiek pleiten we ervoor dat ook na de voltooiing van de integratie van de academiserende opleidingen, wordt voorzien in een degelijke regionale en provinciegrenzenoverschrijdende spreiding van opleidingen.

Maar democratisering betekent ook: het begeleiden van jongeren in hun schoolloopbaan, hen helpen de juiste keuzes te maken. En dit vanzelfsprekend zonder dat we inboeten op de kwaliteit van onze opleidingen. Selectie door falen, zoals nu al te vaak gebeurt, is alles behalve een mechanisme dat gelijke kansen garandeert. We steunen dan ook ten volle de aanbevelingen van de commissie ad hoc om de aandacht voor studie- en trajectbegeleiding, die nu al in een aantal instellingen bestaat, te veralgemenen doorheen het hoger onderwijs. Tegelijk moeten we ook werk blijven maken van de studiekeuzebegeleiding en studieoriëntering in het secundair onderwijs.

Ik wil even ingaan op het belang van internationalisering voor ons hoger onderwijs. Ook wij zijn van mening dat internationalisering en mobiliteit belangrijke kenmerken vormen van een kwalitatief en performant hoger onderwijs. We moeten in de toekomst blijven inzetten op de mobiliteit van onze Vlaamse studenten en docenten. Vlaanderen moet zich ook profileren als een interessante mogelijkheid voor buitenlandse studenten. De klemtoon moet daarbij liggen op de aanwezige inhoudelijke expertise in onze hogeronderwijsinstellingen, maar ook op de andere troeven die Vlaanderen biedt. Ik denk dan aan de prima faciliteiten voor studenten, de centrale ligging, het internationale profiel, de goede bereikbaarheid en de hoge levenskwaliteit. Ik verwijs naar projecten zoals Study in Flanders, die wat dat betreft erg waardevol zijn.

Internationalisering wordt vaak in één adem genoemd met de taalregeling in het hoger onderwijs. We denken dat de taalregeling slechts een van de vele factoren van internationalisering is. We zijn van mening dat de bestaande taalregeling al erg veel ruimte biedt voor anderstalige cursussen in het hoger onderwijs en een goed evenwicht houdt tussen het vrijwaren van het Nederlands als volwaardige onderwijs- en wetenschapstaal enerzijds en de uitdagingen inzake internationalisering anderzijds.

Wel gaan we akkoord met enkele optimalisatievoorwaarden, zoals door de commissie ad hoc geformuleerd. Zo kunnen we ons vinden in een maximumgrens van 30 studiepunten in de bacheloropleidingen die eventueel in een andere taal kunnen worden gegeven. Deze 30 studiepunten komen overeen met een Erasmusemester en op die manier kunnen we gemakkelijker buitenlandse studenten aantrekken. We willen wat dat betreft zeker enige soepelheid aan de dag leggen.

Wel vragen we uitdrukkelijk dat de taalregeling in haar geheel wordt ingepast in de verdere kwaliteitsbewaking en democratisering van het hoger onderwijs en de optimale afstemming ervan op het tewerkstellingsveld en samenleving in haar geheel. Dat is overigens een eis die ondersteund wordt door de hele commissie ad hoc. We vinden dat de taalregeling absoluut geen bijkomende drempels mag creëren.

Professor Frank Fleerackers stelde al tijdens een hoorzitting in de commissie: “We kunnen niet van al onze eerstejaarsstudenten verwachten dat ze een dubbele taalsprong maken. Dat wil zeggen: de taalsprong naar de taal van het vak en de taalsprong naar een vreemde onderwijstaal. Ook moeten we erop toezien dat we niet evolueren naar een hoger onderwijs op twee snelheden, met Nederlandstalige en anderstalige (meestal Engelse) opleidingen die een ander socio-economisch studentenprofiel aantrekken. Kortom, de democratisering van ons hoger onderwijs mag niet in het gedrang komen.”

Daarnaast zijn we van mening dat docenten die in een andere taal lesgeven ook een degelijke kennis van deze taal moeten hebben. Er moet een algemeen erkende kwaliteitsgarantie zijn. Onze eigen docenten mogen niet worden verdrongen door anderstalige gastdocenten. Bovendien moeten we beseffen dat onze maatschappij nood heeft aan liefst hoogopgeleide

burgers die kunnen functioneren in hun Nederlandstalige woon- en leefgemeenschap én beroepsmatig in staat zijn om met en in die gemeenschap te communiceren. De heer Vandaele zal daar straks nog op ingaan.

Voor deze operatie moet natuurlijk in de nodige financiële middelen worden voorzien. Dat is het laatste punt dat ik hier wil behandelen. Bij een verhoging van de financiële middelen dient er volgens de commissie een evenwicht te worden gevonden tussen drie componenten: de versterking van de onderzoeksfinanciering van de vroegere tweecyclopleidingen, de versterking van de financiering van de professionele bacheloropleidingen en de verhoging van de financiering van de huidige academische opleidingen aan de universiteiten.

Wij zijn ons ook bewust van de kwetsbare situatie waarin het Vlaamse hoger onderwijs in Brussel zich bevindt. Wij pleiten daarom voor gerichte investeringen in de hogeronderwijsinstellingen in onze Vlaamse hoofdstad. De besteding van deze middelen moet echter steeds efficiënt gebeuren. Een rationele organisatie van het onderwijslandschap en van het aanbod van opleidingen moet steeds vooropstaan bij deze hervorming.

Voorzitter, minister, collega's, ik besluit. Ons hoger onderwijs staat voor grote uitdagingen. De strijd om kennis woedt volop en kennis vormt de basis voor de economische groei van morgen. We moeten daarom van ons hoger onderwijs een absolute topprioriteit maken. Mijnheer de minister, we weten dat u deze ambitie deelt. We verzoeken u dan ook om de beleidsaanbevelingen die we in onze motie hebben geformuleerd, in uw beleidsmaatregelen te integreren. Het zal een serieuze operatie zijn, maar op onze steun kan u alvast rekenen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, minister, collega's, ik vervul hier een beetje de rol van dissident. Ik gebruik mijn recht om met de meerderheid niet akkoord te gaan. In dit Vlaams Parlement doet zich ook een novum voor: een bepaalde partij is het recht ontzegd om akkoord te gaan. Dat is toch wel bijzonder: sommigen mogen met anderen niet akkoord gaan. Ik denk dat mevrouw Van Steenberge daarover wat meer uitleg zal verschaffen. Het is een weinig fraaie bladzijde in de geschiedenis van ons Vlaams Parlement.

Mijn dissidentschap is niet karakterieel. Ik ben tegendraads op basis van argumenten. Ik zie dat de onderwijsdirecteur van de universiteit van Gent aanwezig is. Mijn universiteit neemt in associatieverband een ander standpunt in dan ik, maar ik weet ook dat ik voor mijn standpunt in die associatie medestanders heb. Ik hoop dat ik wegens die dissidentie de kredieten voor mijn vakgroep niet zal verliezen. Ik ben ervan overtuigd dat dit niet zal gebeuren, het pluralistisch en verdraagzaam karakter van mijn instelling kennende.

Ik volg in mijn betoog de goed gestructureerde vragen die de ruggengraat vormen van de beleidsaanbevelingen. Wie een waarheid drie keer herhaalt, creëert een cliché, maar toch wil ik mevrouw Moerman danken voor de bijzonder open en deskundige leiding van bijeenkomsten over een moeilijk, veel aspecten omvattend dossier.

We staan voor een zeer belangrijke uitdaging: de optimalisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen. Het hoger onderwijs is belangrijk, niet alleen voor het onderwijs maar ook voor veel andere zaken zoals de economische groei.

Ik wil de parlementsleden die geen deel uitmaken van de commissie ad hoc ook uitnodigen om deze zomer, op een of ander strand, de maatschappelijke beleidsnota te lezen. Die is echt lezenswaardig. Daarin vindt u op een gecomprimeerde en gestructureerde manier heel wat gegevens terug over de problematiek van het Vlaams hoger onderwijs.

De hamvraag is wat we moeten doen met de geacademiseerde opleidingen die nu bij de hogescholen zitten. Verhuizen we die naar de universiteit of laten we die bij de hogescholen? Of doen we daar nog iets anders mee? Dat waren de dilemma's die op het bord lagen van de commissie.

LDD is de enige partij die niet meegaat in de volledige integratie. Ik verduidelijk ons standpunt. Wij pleiten ervoor dat de academiserende opleidingen, dus de twee cycli die nu bij de hogeschool zitten en die een academisch statuut hebben dat wij willen behouden – we blijven het Structuurdecreet van 2003 getrouw – bij de hogescholen blijven. Het grote probleem is evenwel de herkenbaarheid van de diploma's van die tweecyclopleidingen aan de hogescholen. In het buitenland begrijpt men dat niet goed.

Dat is een reëel probleem. Maar men moet dat niet oplossen door heel het hoger onderwijslandschap in Vlaanderen door elkaar te schudden met enorme kosten, zowel financieel als organisatorisch. Men kan dat eenvoudig oplossen. De hogescholen zijn gegroepeerd in vijf Vlaamse associaties. Die associaties werken relatief goed. In elke associatie zit een stevige universitaire partner. Wij zijn er voorstander van dat de diploma's van de academiserende opleidingen die worden uitgereikt door de hogescholen, worden uitgereikt door de universitaire partner zodat er in het buitenland geen enkele twijfel bestaat over het academisch karakter van deze diploma's. Dat betekent dat binnen de associaties er een zekere organisatie vereist is waarbij de universiteit een kwaliteitsbewakende functie zal hebben naast de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Wanneer de universiteit daar haar 'rubber stamp' op zet, moet ze de garantie hebben dat aan die diploma's een academische kwaliteit beantwoordt.

We zijn de enige partij met dat standpunt. Wanneer we de werkzaamheden van de commissie overlopen, dan stellen we echter vast dat we toch een aantal medestanders hebben. Ik kijk even naar de slotanalyse van de Vlor. Daarin zijn de voor- en nadelen, de sterktes en zwaktes van de verschillende opties naar voren gebracht. Volgens de Vlor brengt het behoud van de huidige toestand stabiliteit voor de hogescholen.

Ik wil iedereen erop wijzen dat er ook positieve zaken zijn in Vlaanderen. De 22 hogescholen die we in Vlaanderen hebben, werken al bij al vrij goed. We moeten niet blozen ten opzichte van het buitenland. Wij hebben 22 goede hogescholen. Sommige directies hebben ongelofelijke inspanningen geleverd om dat academiseringsproces tot een goed einde te brengen.

Men moet dus opletten. Never change a winning team! Men moet opletten wat men met die dingen doet. Als men die verknipt en amputeert, dan weet ik niet wat de gevolgen ervan zullen zijn.

De kruisbestuivingen tussen diverse opleidingen binnen de hogescholen en universiteiten kunnen voortgezet worden mits de nodige middelen. De reeds opgerichte associaties kunnen in deze context een belangrijke rol spelen, zo stelt de Vlor. Wij zeggen hetzelfde. De bestaande waardekers en profielen van de opleidingen kunnen behouden blijven. Het meer toegepaste profiel van heel wat academiserende opleidingen kan behouden blijven. Maar veel leden in de commissie hebben terecht verscheidene keren benadrukt dat de academiserende opleidingen van de hogescholen toch een apart profiel hebben, dat ze een toegepast profiel hebben. Ook voor de industrie, voor de kmo's is het van zeer groot belang dat dat niet in een academic drift volledig geamalgameerd wordt met wat er nu aan de universiteiten gebeurt. Let daarmee op! Als men dat overboord gooit, dan is dat niet goed voor het industrieel weefsel van Vlaanderen. Voor sommigen is dat misschien een detail, maar het gaat wel om de welvaartsmachine van waaruit alles betaald moet worden.

De bestaande waardekers en profielen van de opleiding kunnen behouden blijven. Het meer toegepaste profiel van heel wat academiserende opleidingen kan behouden blijven en versterkt worden door de genoemde kruisbestuivingen. Een verder ingebed zijn in hogescholen met een professionele bacheloropleiding kan bevruchtend werken op de interne uitwisseling. Dat is wat de Vlor zegt.

De Vlor geeft ook heel intellectueel eerlijk een aantal zwaktes aan. De academiserende opleidingen die aan de hogescholen verbonden blijven, boeten in aan internationale

herkenbaarheid en transparantie. De Vlor heeft gelijk op dat punt. Maar dat kan gerepareerd worden door de beperkte vorm van integratie die wij voorstaan.

Een volgend punt gaat over de verticale mobiliteit, het zalmprincipe. De zalm is hier al verscheidene keren vermeld. Hij wekt waarschijnlijk wat jaloezie op, want hij zwemt in fris water. Het zalmprincipe speelt op verschillende vlakken. Veel studenten kiezen een richting onder hun capaciteiten. Tijdens de studie worden ze gewaar dat ze meer aankunnen. Dat is het zalmprincipe. Dan moeten er goede leerladders, leerlijnen uitgezet worden om die studenten gemakkelijk naar omhoog te laten klimmen. Op zich is dat uiteraard een goed principe.

Het zalmprincipe speelt binnen de hogescholen van professionele bachelor naar de academiserende opleidingen en van de academiserende opleidingen naar de universiteiten. Als dat wordt ingebed in de associaties, dan waarborgt onze oplossing het zalmprincipe van hogeschool, academiserende opleidingen naar de universiteit. Tegelijkertijd blijft ook het zalmprincipe van de professionele bachelor naar de academiserende opleiding behouden. Ik vrees dat dat niet meer het geval zal zijn in de oplossing van de meerderheid.

Er is geen gegarandeerde verdere toename van de kruisbestuiving tussen academiserende opleidingen en de universiteit, in het bijzonder op het vlak van het onderzoek. Ik verwijs naar wat ik zeg over de associaties, waar deze zaken gecoördineerd kunnen worden. De optimalisatie en rationalisatie worden bemoeilijkt vermits soortgelijke opleidingen naast elkaar kunnen blijven bestaan. Opnieuw verwijs ik naar de mogelijkheid van de associaties, die daarvoor een oplossing kunnen bieden. Het komt erop aan de bestaande sterktes, die de Vlor aangeeft, te benadrukken en de zwaktes, die er ook zijn – want elke oplossing heeft zijn voor- en nadelen – zo goed mogelijk weg te werken.

Volgens de Vlor-analyse zijn er drie voorwaarden en drie knelpunten die gepaard gaan met de bestaande toestand. Wat opvalt, is dat bij de opsomming van de voorwaarden gepleit wordt voor gelijkaardige oplossingen als voorgesteld door LDD. Wie LDD dus afdoet als onzin, doet ook de Vlor af als onzin. U doet maar! Ik zal de voorwaarden even opsommen. Er zijn structureel geen wijzigingen nodig om de huidige toestand te behouden. Om de kwaliteit van de academiserende opleidingen verder te optimaliseren is er wel een volgehouden financiële inspanning nodig. Wij zeggen dat ook. We zeggen niet dat de geldkraan voor de hogescholen moet worden dichtgedraaid. Er moet een inspanning geleverd worden. Ik kom daar later nog op terug.

Om de nodige kruisbestuivingen tussen alle geledingen van het hoger onderwijs te waarborgen, zijn er overkoepelende instanties zoals de associaties nodig om dit proces te begeleiden en te stimuleren. Op sommige plaatsen zijn aangepaste bestuursstructuren nodig om dat te realiseren. Wij zeggen net hetzelfde: gebruik de associaties die je hebt om hogescholen en universiteiten verder met elkaar te coördineren.

Voor het personeel zijn begeleidende maatregelen nodig om hun loopbaanperspectieven te verruimen en verder af te stemmen op de vereisten van de academiserende opleidingen. Het is inderdaad zo dat wij er ook voorstander van zijn dat er voor het academisch personeel in de hogescholen meer doorgroeimogelijkheden komen in de toekomst en dat ook een verdere universitaire loopbaan, met de hogere trappen hoogleraar en gewoon hoogleraar, kan worden opengesteld. Daar hebben wij niets tegen. We hebben alleen maar een bezwaar tegen dat afknippen en opdelen van de goedwerkende entiteiten die de hogescholen zijn.

Ik vermeld de stelling van collega-professor Rudi Verheyen, oud-rector van Antwerpen, die pleit voor de instandhouding van de eigenheid van de academische opleidingen in de hogescholen. Hij zegt: “Van zodra de opleidingen industriële wetenschappen van de hogescholen ‘inkantelen’ in een universiteit, worden ze een faculteit Industriële Wetenschappen (IW). Dan verwacht de universiteit dat de nieuwe faculteit IW evengoed voor research zal scoren als de faculteit Wetenschappen. Dat is niet het geval. De bedoeling van de

opleiding IW is het vormen van technische ingenieurs, nu in de regel industrieel ingenieurs genoemd. Er is een traditie, een samenwerking met de industrie. De industrie was zeer tevreden over de studenten IW die de hogescholen vormden.” Ik moet in de marge opmerken dat het aantal studenten IW angstwekkend aan het dalen is. “Het is maar de vraag of de maatschappij zit te wachten op ‘geacademiseerde’ en ‘vertheoretiseerde’ industriële wetenschappers, vertalers en tolken, architecten, nautische wetenschappers, handelswetenschappers of kunstenaars.” Dat zeg ik niet, dat zegt collega Rudi Verheyen.

Een gelijkaardig standpunt komt van de heer Wilson De Pril van Agoria, de werkgevers van de sector die rechtstreeks te maken heeft met het industrieel weefsel in Vlaanderen: “Laat er geen misverstand over bestaan: wij zijn voorstanders van de academisering van de ingenieursopleiding. We stellen die zeker niet in vraag. Wel vindt Agoria dat daartoe de weg van de associaties moet worden bewandeld en niet die van de integratie.” Wij gaan een stukje verder: wij zijn voor beperkte integratie. “De associaties zijn opgericht in 2004, samen met het beginnen van het academiseringsproces, onder meer om dat proces te begeleiden. (...) Het efficiënt organiseren van het hoger onderwijs is ook een taak van de associaties, alsook het organiseren van de schakelprogramma’s. (...) Waarom zijn we niet meteen voorstanders van de integratie? In theorie is iedereen voor het behoud van de diverse profielen waarbij dan vooral de opleidingen burgerlijk en industrieel ingenieur werden beklemtoond. Wij ook, maar dat moet dan ook liefst in de praktijk gebeuren. Iedereen kent de universiteiten en de hogescholen. Het profiel van de opleiding burgerlijk ingenieur is wetenschappelijk en conceptueel. Het is een onderzoeksprofiel terwijl de opleiding industrieel ingenieur toepassingsgericht is. Het is een ontwikkelingsprofiel.” Het zou zeer jammer zijn mocht dat door de hervorming vervagen.

“De academisering houdt in dat dit gestoeld is op en verstrengeld met onderzoek. We zijn daar ook voor”, nog steeds volgens Wilson De Pril van Agoria. “Maar onderzoek in een universiteit is fundamenteel, grensverleggend en niet-gericht, terwijl het onderzoek binnen hogescholen toegepast, praktijkgericht en gericht op het bedrijfsleven is. Door die verstrengeling voedt het onderzoek het onderwijs, en omgekeerd. Dat is een heel goede zaak. Het mooiste bewijs vind ik in de ‘green paper’ van professor Van Damme die in het document van de platformtekst wordt beschreven als de basisargumentatie voor de keuze van integratie. Hij stelt dat academisch onderwijs en dus ook de opleiding van industrieel ingenieur verstrengeld moet zijn met het grensverleggend wetenschappelijk onderzoek.”

Dirk Van Damme erkent de hoge kwaliteit van de huidige geacademiseerde opleidingen in de hogescholen en ziet dit alternatief als valabel: “Wellicht is de kwaliteit van de Vlaamse opleidingen groot genoeg om een tijdlang zonder veel nadelige effecten in de huidige institutionele inbedding te blijven.” Dat zegt Dirk van Damme, de eerste spreker op de hoorzittingen van de commissie.

Ik wil u nog een paar citaten geven over het probleem van de inkanteling. Ik vermeld ook de heer Wilfried Van Rompaey, secretaris-generaal van het Vlaams Verbond van Katholieke Hogescholen (VVKHO). Hij wijst op een tweede risico van de integratie: “Een tweede risico is dat integratie van de tweecyclopleidingen in de universiteiten een gevaar kan betekenen voor het eigen profiel van die opleidingen. Dat profiel is inderdaad specifiek, kijkt u maar naar de specifieke arbeidsperspectieven. Zo moet de gegeerdheid op de arbeidsmarkt van de afgestudeerden zoals die nu is, gewaarborgd blijven. Er is ook de instroom van de studenten. De heer Martens heeft al verwezen naar de sociale functie van het tweecyclionderwijs, en ook dat moet gewaarborgd blijven. Het gevaar bestaat dat dit een probleem oplevert bij integratie in de universiteit. Ook eigen onderzoek moet overeind blijven. Typisch voor de tweecyclopleidingen is dat er mensen werken die uit de praktijk komen en met beide voeten in het afnemend veld staan. Ook dat moet bij integratie overeind blijven.” Dat is toch wel een heel belangrijk punt dat in het oog moet worden gehouden.

Collega De Grauwe uit Leuven kwam ook met een opmerkelijk standpunt. Hij stelde dat steeds meer schaalvergroting absoluut geen garantie is voor meer kwaliteit. In heel veel pleidooien komt steeds maar naar voren dat er te veel versnippering is en dat er een schaalvergroting moet komen. Dat is waar en niet waar. Een van de argumenten voor de inkanteling is dat die leidt tot grotere gehelen, zodat er schaalvoordelen worden gerealiseerd: hoe groter, hoe goedkoper, met andere woorden. De heer De Grauwe stelt: “Het streven om tot een grote consolidatie te komen, zou ik heel slecht vinden. Dat zou immers betekenen dat de omvang van de drie associaties nog groter zou worden, en dat zou het beheer niet ten goede komen. Ik zie hoe aan de K.U.Leuven het beheer erg bureaucratisch is geworden.” Ik zal me nu niet uitspreken over het beheer van de Universiteit Gent, want mijn bijna-vice-rector zit daar.

De heer De Grauwe stelt verder: “De richtlijnen komen uit Brussel, maar de communicatie van de universiteit naar het personeel vertoont hetzelfde bureaucratische patroon. Er zijn onvoldoende schaalvoordelen om dat te rechtvaardigen. Dat veroorzaakt managementproblemen met zware negatieve gevolgen. Waarom zouden de universiteiten academische programma’s van de hogescholen overnemen? Differentiatie is belangrijk, in tegenstelling met uniformisering.” Dat is waar een aantal partijen naar streven: één volk, één universiteit, één rector. Het is echter niet de goede weg. Differentiëring, de gezonde concurrentie tussen de instellingen is een kwaliteitsgarantie.

De Grauwe vervolgt: “Een rector met veel studenten is als een generaal met een groot leger. Hoe meer soldaten je hebt, hoe zwaarder je weegt op de politieke markt en hoe meer geld je kunt krijgen. Dat is het dominerende financieringssysteem, waarbij schaalvergroting automatisch volgt. Men wil zo veel mogelijk studenten, en dan krijgt men meer geld. De kwaliteit van de studenten speelt daar geen rol in.” U moet de opmerkingen van de heer De Grauwe met een korreltje zout nemen. Dat moet u trouwens altijd doen. Wat ik echter wil zeggen, is dat het argument van versnippering niet als een dogma moet gelden. Dat academiserende opleidingen in meerdere instellingen worden aangeboden, en niet in vier of vijf, wil niet per se zeggen dat ze slechter zijn en meer zullen kosten. Integendeel, VS-universiteiten hebben een veel geringere omvang en scoren veel beter op de internationale ranglijst. Ook dat moeten we voor ogen houden.

Ten slotte moet ik opmerken dat de zogenaamde integratie of inkanteling niet gepaard zal gaan met een fysieke verhuis. De studenten, de professoren, de gebouwen blijven dus waar ze zijn. Dat is herhaaldelijk beklemtoond in de commissie en het is ook geëist door de protagonisten van een aantal hogescholen. Ik kan ze heel goed begrijpen. Mijnheer Durnez, wat dat betreft, hebt u gelijk. Als men die studenten daar wegzuigt, treedt daar een verarming van het regionale weefsel op.

Maar u moet het zich goed voorstellen: u zit daar met de universiteiten 20 kilometer verder, met studenten die fysiek op een bepaalde campus zitten, samen met de professionele bachelors, maar die studenten worden bestuurd van ergens anders. Dat is een situatie die bijzonder gecompliceerd zal zijn. Men zal allerlei akkoorden moeten sluiten over het gebruik van de gebouwen enzovoort, wat een aantal kosten met zich zal meebrengen.

Over het hoger kunstonderwijs kan ik zeer kort zijn. Wij zijn het compleet eens met de stelling van de meerderheid: evolueren naar een systeem van school of arts. Ik sluit me ook aan bij de opmerking van mevrouw Van Steenberge dat we een elegante Nederlandse naam moeten zoeken. Ik wil toch opmerken dat als het voor het kunstonderwijs het beste is om het bij de hogescholen te laten, dan is onze oplossing om de andere academiserende opleidingen bij de hogescholen te laten, misschien ook niet zo slecht.

Moeten de associaties blijven bestaan? Wij zijn daarover zeer duidelijk: natuurlijk moeten de associaties blijven bestaan.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Ik luister met aandacht naar uw betoog. U hebt gezegd dat u eigenlijk de dissident bent, maar ik zie bij u heel weinig veranderingen in het systeem. U bent eigenlijk voor een status-quo. Ik ben al een kwartier aan het luisteren ... (*Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert*)

Maar u bent eigenlijk voor een zeer grote status-quo ... (*Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert*)

U bent tegen de verandering.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik ben een zeer voorzichtig mens.

De voorzitter: Mijnheer Bouckaert, de heer Van Rompuy is ten minste iemand die naar u luistert. Het valt me weer op dat een aantal mensen die vanmorgen hier op het spreekgestoelte stonden, niet de moeite doen om naar u te luisteren, als u mij begrijpt.

Mevrouw Heeren, ik heb het niet over u.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik heb de hele ochtend geluisterd.

De voorzitter: Ik heb het niet over u.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ego te absolvo.

De voorzitter: Mijnheer Bouckaert, u hebt me slecht begrepen.

Ik heb gezegd dat u nu op het spreekgestoelte staat en dat er vanmorgen mensen ...

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik voel me vereerd dat de heer Van Rompuy intervenieert.

De voorzitter: Mijnheer Bouckaert, gaat u rustig verder. (*Gelach*)

De heer Boudewijn Bouckaert: Het klopt dat ik dissident ben. Dissident wil zeggen dat je een afwijkende mening hebt van anderen. Dissidentie kan erin bestaan dat je voor een voorzichtiger beleid pleit dan de meerderheid. Ik vind dat we heel voorzichtig moeten zijn. Ik kom straks op het budgettaire plaatje. Ik ben een conservatief liberaal. De dingen die goed werken, moet je laten werken. De dingen die slecht werken, moet je veranderen. Je moet niet per se het hele systeem overhoop halen met alle kosten van dien. Verandering is geen dogma. Is dat een goed antwoord? Het klopt. U hebt dus zeer aandachtig geluisterd. Ik geef argumenten om heel beperkte ingrepen te doen: ingrepen die financieel haalbaar zijn maar toch de problemen oplossen en ons niet in avonturen storten.

De associaties zou ik dus inderdaad laten bestaan en hun rol zal worden versterkt. Hun rol zal zijn om op een versterkte manier aan kwaliteitsbewaking te doen van alle diploma's die worden uitgereikt door de universitaire partner. De universitaire partner krijgt een marginale toetsing op de kwaliteit van de hogescholen die in de associatie zitten. Er is uiteraard de toetsing door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO), maar als de universiteit haar 'rubber stamp' erop geeft, dan moet ze er inspraak in krijgen. Dat is iets wat onder verstandige mensen binnen een associatie gemakkelijk kan worden geregeld.

Maar als het doel van de associatie verdwijnt, namelijk de academisering en de integratie, dan vind ik dat de associaties moeten worden afgeschaft. En hier vind ik dat de meerderheid toch een beetje aan de Belgische ziekte lijdt: niets mag worden afgeschaft. Alle instellingen moeten blijven bestaan, postjes moeten blijven bestaan ook al hebben ze geen functie meer. Dat is natuurlijk wollige prietpraat die voldoende creativiteit inhoudt om artificiële nieuwe doelstellingen te vinden opdat de instellingen zouden blijven bestaan. Zo krijg je dus associaties waarin je een universitaire moloch hebt – excuseer me collega Versluys – met kleine hogeschooltjes die enkel nog maar professionele bachelors aanbieden, maar waar je een enorme dominantie van die universitaire partner hebt. Dat is volgens mij geen gezond systeem.

Wees dan eens consequent, heren van de meerderheid waar Open Vld nu bij zit, en schaf het af. Zoals collega Willy Claes het gezegd heeft, zoals mijnheer Van den Bossche het heeft gezegd. Dat zijn ten minste mensen met gezond verstand. (*Opmerkingen*)

Het gezond verstand is niet beperkt tot één partij.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer Bouckaert, u zei daarnet dat er duidelijke leerlijnen, leerladders, ontwikkeld moeten worden over de verschillende niveaus heen. Ik begrijp daaruit dat ook u een continuüm belangrijk vindt. Wij geven de associatie daarin een belangrijke rol. Zij moet in de toekomst dat werk leveren. Wie moet dan volgens u dat werk opnemen? Wij vinden dat de associatie daarin een duidelijke opdracht heeft, naast de andere taken die wij hebben genoemd. U zegt dat u daar geen voorstander van bent. U vindt de associaties overbodig. Hoe gaat u dan die leerlijnen ontwikkelen? U hebt toch een koepel nodig die een zicht heeft op het geheel – niet enkel voor het bewaken van de kwaliteit, nog een opdracht die wij, naast de andere opdrachten, formuleren voor de associaties?

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik wil hier zo klaar mogelijk zijn. Voor de bewaking van de kwaliteit van de academiserende opleidingen, en natuurlijk ook voor de universitaire opleidingen die er al zijn, is de versterkte associatie nodig in mijn model. Als al die academiserende opleidingen verhuizen naar de universiteit, dan is de universiteit bijna een associatie. Laat ons dat eens eerlijk zeggen. Dan wordt dat een enorm grote organisatie waarin die faculteiten zullen worden geïntegreerd. Een deel van het werk dat nu door de associaties wordt gedaan, zal verhuizen naar de universiteit. Ja, dat is zo. Ik zie niet in hoe het anders zou moeten worden gedaan.

Mevrouw Helsen, zeg mij wanneer ik u verkeerd interpreteer maar waar u op alludeert is het zalmpincipe van professionele bachelors naar de academiserende opleidingen, de leerlijnen die er daar moeten zijn. U hebt gelijk dat men dat in jullie model ook moet bewaken. In mijn model is het bewaakt omdat het blijft samenzitten in de hogescholen. Het zalmpincipe is institutioneel gewaarborgd door het feit dat ik de associatie behoud. Het zalmpincipe van de professionele bachelors naar de molochuniversiteit – sorry dat ik dat woord gebruik – zal ook op de een of andere manier moeten worden bewaakt. Dat is juist. Maar daarvoor heb je volgens mij geen structuren nodig. Dat kan worden opgelost met ad-hoccommissies waar afspraken worden gemaakt. Het is absoluut niet nodig om daarvoor een nieuwe structuur op te zetten. Men moet toch ook eens de kosten-batenanalyse van structuren durven te maken. Waarom zijn ze nog nodig, waarom niet?

Mevrouw Kathleen Helsen: Mijnheer Bouckaert, wij zien die leerlijnen veel breder dan de manier waarop u ze nu voorstelt. Wij zien dat niet enkel en alleen voor wat de academiserende opleidingen betreft maar voor alle opleidingen in de gehele onderwijsruimte. En dat is voor ons, zoals we daarnet al hebben gezegd, een ruimte van hbo5 naar de bachelors, naar de masters, naar de doctoraatsopleidingen. Dat is veel ruimer dan datgene wat u nu voorstelt: tussen professionele bachelor en de opleidingen. U vermeldt heel specifiek de academiserende opleiding. U zegt dat ze, als dat proces voorbij is, niet meer nodig is. Ze is wel nog nodig omdat die leerlijnen tussen alle niveaus en alle opleidingen duidelijk moeten zijn.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik sluit mij graag aan bij mevrouw Helsen. Bovendien, mijnheer Bouckaert, klopt de karikaturale schets die u maakt – want dat is het toch een beetje – van een associatie met een universitaire moloch naast hogeschooldwergjes, niet altijd. Gent en Leuven zijn twee grote universiteiten, maar de derde grootste hogeronderwijsinstelling van Vlaanderen is een hogeschool. En er zijn een hoop universiteitjes kleiner dan een aantal hogescholen. Uw schets stemt niet helemaal overeen met de realiteit.

Bovendien zijn die associaties geen grote, logge structuren met personeel en weet ik veel wat daar allemaal mee gepaard gaat. Het zijn relatief lichte structuren. Ik ben het eens met mevrouw Helsen. Het is ook de wens van een groot deel van deze commissie dat we in die evolutie naar de geïntegreerde hogeronderwijsruimte niet alleen tussen professionele bachelor en geacademiseerde of universitaire opleidingen een overgang hebben, maar tussen alle mogelijke soorten opleidingen. Je kunt er donder op zeggen dat als er geen lichte overlegstructuur bestaat waar dat soort zaken wordt besproken, de aandacht voor die overgangen, leerlijnen en leerladders, zal afzwakken en verdwijnen, en dat we een van de krachten in ons hoger onderwijs gaan verliezen. Dit is voor het onderwijs.

Het tweede is het onderzoek. Uw oplossing, mijnheer Bouckaert, wordt door de Vlor niet in aanmerking genomen. De Vlor heeft niets in aanmerking genomen. De geledingen van de Vlor waren het niet met elkaar eens en hebben ons een aantal scenario's gepresenteerd, elk met hun voor- en nadelen. Je moet ook het continuüm hebben in het onderzoek. Het gaat over fundamenteel onderzoek in een universiteit. Onderzoek op initiatief van een onderzoeker is iets totaal anders dan onderzoek in het kader van professionele bachelors. Die twee kunnen ook een gunstige invloed hebben op elkaar, zowel voor de vertaling van de resultaten van het meer fundamentele onderzoek naar de toepassingen, als voor het signaleren van de noden in het onderzoek, vanuit de toepassingen van de noden. Als je geen forum hebt om daar met elkaar over te praten, gaat dat ook niet meer gebeuren.

Het gros van de gelden die nodig zijn, zijn onderzoeksgelden. Of die geacademiseerde opleidingen nu in een universiteit zitten, of in een hogeschool, ze moeten worden ingebed in onderzoek. Wat is er dan beter om die onderzoeksmiddelen efficiënt te besteden? Ofwel creëren we een groot aantal kleine universitaire campusjes in Vlaanderen in de vorm van geacademiseerde opleidingen met onderzoeksgeld, die elk voor zichzelf beslissen over hun eigen beleid, ofwel voeren we een geïntegreerd beleid met een optimale inzet van middelen. We hebben gekozen voor het laatste. U hebt een andere mening en dat is uw goed recht.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mevrouw Moerman, ik weet niet of u de 'theory of the firm' van Nobelprijswinnaar Coase kent. De heer Crombez kent die misschien. Als je grote structuren maakt, dan heb je een type van kosten, de monitoringkosten, de kosten van het bestuur. Hoe groter je een organisatie maakt, hoe groter die kosten zijn. Als je partners met elkaar doet samenwerken, heb je andere kosten, de transactiekosten. We hadden een onderzoek moeten uitbesteden over de vraag wat het goedkoopste is. Liggen de transactiekosten van een associatie lager dan de monitoringkosten in een groter universitair geheel? Het is jammer dat we dat niet hebben onderzocht.

Mevrouw Moerman, u spreekt over lichte overlegstructuren. In mijn oplossing moet er een serieuze, belangrijke associatie zijn. In uw oplossing zijn associaties overbodig. Laten we niet discussiëren over het geslacht der engelen. Dit soort problemen – de leerladders, het instellen van de schakelprogramma's enzovoort – ad hoc oplossen, mag van mij. Maar ik vraag me af of we daarvoor de vaste associaties moeten hebben die we nu hebben.

U hebt gelijk over de onderzoeksmiddelen. Al wat u zegt, is juist. Het leidt niet logischerwijs naar de oplossing van de totale inkanteling. Je kunt gerust de onderzoeksmiddelen voor de academiserende opleidingen in de hogescholen opdrijven – daar zijn wij voorstander van – zonder dat die per se in de universiteit moeten worden ingekanteld.

Voorzitter, ik zou evenveel tijd moeten krijgen als de voorstanders van de inkanteling, zodat de twee in balans blijven.

Ik zal de plaats van de hogere beroepsopleidingen snel afwerken. Ik ga ermee akkoord dat dit in het hoger onderwijs moet worden ingebed, met meeneming van de opmerking van de heer Sannen, dat men veel aandacht moet hebben voor het volwassenenonderwijs.

Dit moet tot 2 percent stijgen. Alle studies tonen aan dat er een positieve correlatie is tussen hoger onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en economische groei. Dat kan niemand ontkennen.

We moeten 2 percent halen. De grote vraag is of we dit door middel van inkanteling moeten halen. Dit proces houdt in feite een engagement in. De onderzoeksmiddelen voor de academiserende opleidingen die nu aan de hogescholen zijn verbonden, zullen enorm stijgen. Ik wil niet in technische details treden. De verhouding aan de universiteiten is 55/45. Momenteel krijgen de hogescholen vooral geld voor het onderwijs en dan nog een beetje academiseringsmiddelen. Als ik me niet vergis, gaat het om 30 miljoen euro. De universiteiten krijgen geld voor onderwijs en onderzoek, meer bepaald 55 percent voor onderwijs en 45 percent voor onderzoek.

Indien de academiserende opleidingen en bloc naar de universiteiten verhuizen, zullen we dit natuurlijk niet in een klap kunnen betalen. Dit zal over een langere periode worden uitgesmeerd. Het grote probleem is dat bij het personeel en bij de studenten een enorm verwachtingspatroon wordt gecreëerd. Ze worden immers allemaal universitair. Aangezien we dit niet onmiddellijk kunnen waarmaken, zullen frustraties ontstaan.

Er komt trouwens nog wat op ons af. Ik ben voorzitter van de commissie voor Onderwijs. De minister weet maar al te goed welke stijgende facturen nog op ons af komen. Het gaat dan om de gebouwen en om de uitbreiding van de capaciteit. Het gaat hier misschien slechts om kleuters. Bovendien kan aan de overkant van de straat worden beslist bevoegdheden over te hevelen. Indien we hier geen geld voor krijgen, moeten we dat allemaal zelf betalen.

In die omstandigheden vind ik het onverantwoord een blanco cheque te tekenen. Ik vind het veel verstandiger een gecontroleerde verhoging van de onderzoeksmiddelen te beloven. Dat is iets wat we onder controle kunnen houden. De onderzoeksbudgetten moeten geleidelijk worden verhoogd. Dat is iets waar de instellingen recht op hebben. Dit moet echter op een gecontroleerde manier gebeuren. We mogen geen blanco cheque tekenen.

Tot slot zou ik nog drie opmerkingen over democratisering willen maken.

Ten eerste, de voorstanders van democratisering moeten goed beseffen dat de hogescholen in Vlaanderen een van de belangrijkste democratiseringskanalen vormen. Het aantal beursstudenten ligt aan de hogescholen veel hoger dan aan de universiteiten. Indien we de hogescholen door middel van een dergelijke amputatie kapotmaken, vrees ik het ergste voor de democratisering.

Ten tweede, ik vind niet dat de binariteit in ons onderwijs tussen de bachelor- en de masteropleidingen is gesitueerd. Langs de ene kant hebben we de professionele bacheloropleidingen. Langs de andere kant hebben we de bachelor-masteropleidingen. Indien we de inplanting zeer belangrijk voor de democratisering vinden en indien we de binariteit tussen bachelors en masters plaatsen, opent dit de poort voor de inrichting van allerlei bacheloropleidingen als voorbereiding op masteropleidingen. In dat geval vrees ik het ergste.

Ten derde, we moeten echt eens over een gedifferentieerd inschrijvingsgeld nadenken. We moeten het onderwijs meer op de noden van de arbeidsmarkt afstemmen. Het komt erop neer dat we de studenten moeten responsabiliseren. Indien studenten echt op kosten van de belastingbetaler een opleiding willen kiezen die geen uitzicht op de beroepsmarkt heeft, vind ik dat we hen terecht kunnen vragen daar iets meer voor te betalen. Indien studenten voor een opleiding Industrieel Ingenieur kiezen, hebben ze wel zicht op een positie op de arbeidsmarkt. Dit alles moet natuurlijk met alle voorbehouden en met alle reeds vermelde flankerende maatregelen gepaard gaan. (*Applaus bij LDD en CD&V*)

Mevrouw Kathleen Deckx: Mijnheer Bouckaert, hoe wilt u bepalen welke opleiding belangrijk is voor de arbeidsmarkt? Vindt u niet dat jongeren voor persoonlijke ontwikkeling mogen kiezen? Geldt dit volgens u misschien enkel indien ze die opleiding volledig betalen?

We mogen ons onderwijs toch niet verenigen tot loutere afstemming op de arbeidsmarkt? Aansluiting op de arbeidsmarkt is absoluut zeer belangrijk, maar persoonlijke ontwikkeling moet toch nog altijd mogelijk zijn, zou ik zo denken.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik snap er helemaal niets meer van, mijnheer Bouckaert. U zegt dat u een conservatieve liberaal bent. Maar wat u voorstelt, is je reinste planeconomie uit de Sovjet-Unie. Daar heeft men dat geprobeerd. *(Gelach. Applaus)*

Men probeerde te voorzien wat de behoeften waren aan boter, schoenen, kostuums, radio's, noem maar op. En het was altijd mis! Ze hadden boter nodig, en ze hadden schoenen. Ze hadden schoenen nodig, en ze hadden boter.

De heer Boudewijn Bouckaert: Dat is je reinste flauwekul.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijnheer Bouckaert, ik heb als nederige student in de rechten ooit nog zoiets geleerd als de varkenscyclus of het spinnenwebtheorema. In een bepaald jaar is er een tekort aan varkens. Iedereen heeft hetzelfde geniale idee en begint varkens te kweken. Resultaat: de varkens komen op de markt, en de prijs stort ineen. Met uw systeem van gedifferentieerd inschrijvingsgeld naargelang de behoeften op de arbeidsmarkt gaan we precies hetzelfde tegenkomen.

De voorzitter: Mijnheer Bouckaert, ik heb begrepen dat de discussie onder uw deskundige leiding wordt voortgezet in de commissie Onderwijs. Ik stel voor dat we het daar voorlopig bij houden. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

Omdat het de laatste dag van dit parlementaire jaar is, mag u op die laatste vraag nog antwoorden, maar u houdt het heel kort.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik verwijs naar de vraag om uitleg van de heer Van den Heuvel in de commissie Onderwijs, waarin hij wijst op het feit dat er voor heel veel knelpuntberoepen geen studenten zijn en dat er voor een aantal opleidingen die van belang zijn voor het industriële weefsel, een dalende trend is van het aantal studenten. Je kunt voor de grote trends heel goed vaststellen waar er noden zijn die niet ingevuld raken op de beroepsmarkt.

Wat het punt van het liberalisme betreft: wat u voorstelt, mevrouw Moerman, is vrijheid zonder verantwoordelijkheid. Dat is typisch voor de linkse liberalen. *(Gelach. Applaus)*

Profiteren op kosten van de staat! De vrijheid om te profiteren op kosten van de belastingbetaler! Ik wil vrijheid én verantwoordelijkheid, mevrouw Moerman. *(Opmerkingen. Applaus)*

■

VERWELKOMING

De voorzitter: Dames en heren, er is hier een vertegenwoordiger van een buitenlands parlement aanwezig. U weet dat het de gewoonte is dat wij een collega van een buitenlands parlement altijd welkom heten. Ik ga dat even in het Frans doen.

Au nom du Parlement flamand, je souhaite la bienvenue à monsieur Emah Etoundi, qui est membre de l'Assemblée nationale de la République du Cameroun. Bienvenu! *(Applaus)*

■

THEMADEBAT over het hoger onderwijs – 591 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 5

Themadebat *(Voortzetting)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Voorzitter, minister, mevrouw de voorzitter van de commissie, collega's, ook ik wil eerst mijn welgemeende appreciatie uitdrukken voor de manier waarop deze commissie zeer intensief, zeer goed, zeer open en zeer aangenaam heeft samengewerkt. Ik wil alle collega's, ambtenaren en medewerkers bedanken. Ik wil zeker ook de voorzitter van de commissie, mevrouw Moerman, feliciteren. Ik heb haar leren kennen als een hardwerkende, gedreven en heel intelligente vrouw, die op een heel verdienstelijke manier dit debat heeft georganiseerd en geleid. (*Applaus*)

Ik ben van mening dat de commissie zeer nuttig werk heeft geleverd. De commissie is zeer grondig te werk gegaan en heeft veel spelers uit het hogeronderwijslandschap de kans gegeven om hun visie ruim toe te lichten. Er zijn dan ook impliciet of expliciet heel duidelijk een aantal pijnpunten van het Vlaamse onderwijslandschap naar boven gekomen. Helaas vinden we de echte antwoorden op de blootgelegde problemen te weinig terug. Groen! is niet onverdeeld tevreden over de geformuleerde beleidsaanbevelingen. We vinden ze soms echt te vaag en vrijblijvend. Vooral dat aspect zou voor ons eigenlijk de kern van het debat moeten zijn: hoe realiseren we met een hervorming van het hoger onderwijs een grote broodnodige democratiseringsgolf? Dat aspect is zeker te vaag en vrijblijvend.

We zijn ook van mening dat de discussie over structuren en instellingen en de onderhuidse territoriumstrijd tussen de grote instellingen het eigenlijke maatschappelijke debat heeft vertroebeld, en ons heeft weggeleid van die essentie. Associaties beconcurreren elkaar vandaag in hun strijd om studenten, nieuwe opleidingen, onderzoeksbudgetten en financiering. We vrezen dat de beleidsaanbevelingen ons geen sleutels in handen geven om die concurrentie of territoriumstrijd tegen te gaan. Nochtans zou een nieuwe hervorming van het hogeronderwijslandschap de uitschakeling van die concurrentiestrijd moeten bewerkstelligen om in plaats daarvan een rationele, regionale samenwerking tussen instellingen te realiseren. Dat is nodig om ons op onze corebusiness te kunnen toespitsen: zo veel mogelijk jongeren uit alle lagen van de bevolking bereiken en hen op een gepaste wijze opleiden, met een zo efficiënt mogelijk gebruik van middelen. Dat gebeurt in Vlaanderen op dit moment niet!

Verschillende onderzoekers en sprekers in de commissie toonden duidelijk aan dat er een groot probleem is met de democratisering van ons onderwijs. Die democratisering hapert. De kloof tussen de verschillende sociale groepen in de participatie aan het hoger onderwijs verkleint niet. Jongeren met een lage sociaal-economische achtergrond hebben in ons onderwijs een kleine slaagkans. Ook allochtone jongeren stromen veel te weinig door naar het hoger onderwijs, hoewel ze vaak de juiste capaciteiten hebben. Ons hoger onderwijs is op het eerste gezicht zeer toegankelijk en betaalbaar, maar kent een zeer hoge uitval, een slachting, en die slachting is sociaal bepaald.

Groen! vindt die gebrekkige democratisering niet alleen sociaal onrechtvaardig, maar is ook van mening dat die zeer zware maatschappelijke en economische gevolgen heeft. Laaggeschoolden geraken in Vlaanderen steeds moeilijker aan een job. Een groter wordende groep laaggeschoolde schoolverlaters dreigt zo de aansluiting met de arbeidsmarkt te verliezen. Nochtans hebben we een grotere deelname van alle bevolkingsgroepen aan de arbeidsmarkt nodig, alleen al om de pensioenen betaalbaar te houden.

Een peperdure hervorming van het hogeronderwijslandschap is voor ons alleen maar aanvaardbaar als die een echte sociale en economische meerwaarde heeft. Ze moet het hoger onderwijs op zo'n manier hertekenen dat een grote democratiseringsgolf tot stand komt zodat Vlaanderen een echte kennismaatschappij wordt: een maatschappij die de kennis van de totale samenleving op een hoger niveau brengt.

Het zijn echter net de beleidsaanbevelingen rond democratisering die ons bijzonder vaag en vrijblijvend in de oren klinken. Er staat volgens ons geen cent tegenover, geen enkele decretale zekerheid, en zonder geld koop je natuurlijk niks. Sta mij toe even het financieel kader te schetsen waarbinnen we kleuren.

De OESO stelt als norm en ambitie dat 2 percent van het bruto binnenlands product van landen naar het hoger onderwijs zou gaan. Vandaag zit Vlaanderen aan 1,29 percent. Mochten we willen voldoen aan de norm van OESO, dan zouden we het budget voor hoger onderwijs in Vlaanderen met 700 miljoen moeten verhogen. De Vlaamse Regering engageerde zich om de budgetten met 10 percent te doen stijgen deze regeerperiode. Dat betekent een stijging van 130 miljoen euro. De berekening van de kosten voor het academiseringsproces lopen erg uiteen. Volgens Nic Van Craen van de VUB is er voor extra onderzoeksgelden alleen al 166 miljoen nodig.

Dirk Van Damme komt uit op een totale kostprijs voor de integratieoperatie, inclusief het versterken van de professionele bacheloropleidingen, de middelen voor kunstopleidingen en de Brusselnorm, van 65 miljoen euro in het laatste jaar van deze legislatuur en 90 miljoen euro op kruissnelheid vanaf 2017.

De commissie hanteert voor de kosten van de academisering, de kunstopleidingen en de zogenaamde Brusselnorm, uiteindelijk het richtbedrag van 130 miljoen euro: 30 miljoen euro is reeds besteed in de huidige legislatuur, 100 miljoen euro is nog te investeren. In deze berekening is de versterking van de professionele bachelors evenwel nog niet opgenomen, daar zou nog eens 37,5 miljoen euro voor nodig zijn.

Met andere woorden, collega's, zoals het er nu naar uitziet, zullen de extra middelen, 130 miljoen euro of een stijging met 10 percent, waarin nu wordt voorzien in het regeerakkoord, volledig worden opgesoupeerd door die academiseringsoperatie, die inkanteling, die structuurhervorming en de onmiddellijke gevolgen daarvan. Voor Groen! is dat echt een onaanvaardbare besteding van schaarse middelen. Er zijn zoveel meer dringende maatregelen nodig.

Eerst en vooral werd in de commissie terecht verwezen naar het leerplichtonderwijs als oorzaak van de schoolse achterstand. Die begint volgens ons, en ook volgens experts, in de kleuterklas en moet van dan af al worden bestreden. Daar moet voor ons dan ook echt prioritair op ingezet worden. Het betekent dat we in tijden van budgettaire krapte heel erg zeker moeten zijn dat de middelen die nu aan hoger onderwijs worden besteed, ook op een zo efficiënt en rationeel mogelijke manier worden besteed, en dat we, alvorens extra middelen toe te kennen, er een heel duidelijk zicht op moeten hebben hoe die extra middelen best worden ingezet.

Mevrouw Kathleen Deckx: Mevrouw Meuleman, u zegt dat alle middelen die nu in het regeerakkoord zijn opgenomen om de budgetten voor het hoger onderwijs te doen stijgen, allemaal zouden worden gebruikt voor de academisering, maar volgens mij verliest u uit het oog dat heel deze procedure niet over één legislatuur, maar over drie legislaturen zal worden gespreid. Ik denk dat uw bezorgdheid niet terecht is, dat er wel degelijk rekening mee werd gehouden dat er een deel zal gaan naar de volledige academiseringsprocedure, maar dat er nog een belangrijk deel zal overblijven voor de rest.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Maar, mevrouw Deckx, hebt u daar cijfers van? Kunt u me zeggen hoeveel er dan naar democratisering zal gaan, want daarover heb ik niets teruggevonden? De 130 miljoen euro die volgens Dirk Van Damme of de 100 miljoen euro die volgens de commissie nog over zou zijn, lijkt me zo goed als volledig vastgelegd voor een aantal andere zaken. Nic Van Craen heeft gezegd: "160 miljoen euro voor onderzoek alleen al."

Hebt u dan de duidelijkheid die ik zoek in verband met de financiering? U mag er dan wel gerust in zijn, ik ben dat niet. Ook ik heb op die cijfers gestudeerd en ik heb niet direct een geruststellend antwoord gevonden, maar misschien kunt u mij nu geruststellen?

Mevrouw Kathleen Deckx: Mevrouw Meuleman, u zegt dat het voor u niet duidelijk is, maar dat komt natuurlijk ook doordat er nog heel wat moet worden becijferd. We hebben richtcijfers, maar de cijfers die u gebruikt, staan evenmin al vast als de andere.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw Meuleman, u zegt dat u eigenlijk te weinig elementen vindt in de nota met betrekking tot de democratisering. Ik heb tot op dit moment nog niet van u gehoord hoe u de democratisering wel wilt realiseren. Ik wil u erop wijzen dat we in de nota wel duidelijke elementen hebben aangegeven inzake de versterking van de democratisering van het hoger onderwijs.

U hebt zelf ook al aangegeven dat de grote uitdaging voor de democratisering zich in het leerplichtonderwijs situeert, en ook andere collega's hebben daar al op gewezen, vandaar dat we de investeringen in het leerplichtonderwijs moeten doorzetten, dat we vooral daarop moeten inzetten.

Voor wat de democratisering van het hoger onderwijs betreft, hebben we toch wel heel duidelijk opdrachten geformuleerd voor de associaties als het gaat over een visie op en een beleid inzake levenslang leren en als het gaat over de studie- en trajectbegeleiding die eigenlijk moet worden uitgebouwd over heel de hogeronderwijsruimte waar het continuüm moet worden gerealiseerd. We hebben dat heel duidelijk geformuleerd.

We hebben dat zeer duidelijk geformuleerd. Het klopt dat we er geen concrete bedragen op hebben gezet. Het zijn nieuwe opdrachten die we formuleren, waarvoor de becijfering nog niet is gebeurd, maar wel zal moeten gebeuren. Ik vind het raar dat u zegt dat u in de nota en in de aanbeveling geen elementen vindt voor de democratisering van het hoger onderwijs.

Mevrouw Fientje Moerman: Ik huiver een beetje van het beeld, zoals u het stelt, mevrouw Meuleman, dat heel deze operatie zou gaan om een hervorming van structuren. Het gros van die gelden zijn onderzoeksgelden. Dat betekent dat je ook onderzoek kunt voeren in de sectoren en opleidingen waar dat vroeger niet gebeurde, bijvoorbeeld in de lerarenopleiding. Ik ben het voor 100 procent met u eens dat democratisering begint in de kleuterklas. Maar dan moeten we wel heel goed weten hoe er moet worden omgegaan met de kleuterklassen zoals ze zich vandaag maatschappelijk aandienen. Misschien moeten we meer geld stoppen in dat type onderzoek. Dat is ook een element van democratisering.

In Vlaanderen draagt een student 4 percent van de reële kost van zijn opleiding in het hoger onderwijs. Dat is een heel laag percentage, een van de laagste van Europa. De puur financiële drempel is er dan ook niet. Er zijn andere factoren, die veel moeilijker te vatten zijn. Precies daartoe kan bijkomend onderzoek bijdragen.

Mevrouw Mieke Vogels: De vraag van mevrouw Meuleman is pertinent. Uit de commissiedebatten bleek heel duidelijk dat de sociale slachting vooral gebeurt in het lager en het middelbaar onderwijs. Als je democratisering wilt realiseren, zul je moeten investeren in onderzoek, zoals mevrouw Moerman zegt, en in het kleuter-, lager en middelbaar onderwijs.

Collega's, het is een periode waarin je het geld niet door ramen en deuren kunt gooien en je elke euro moet omdraaien. Als dit parlement zich au sérieux neemt en vandaag een voorstel van resolutie goedkeurt voor de hervorming van het hoger onderwijs die vele tientallen of honderden miljoenen euro kost, weet je dat je daaraan prioriteit geeft. Dan is de vraag van de Groen!-fractie wel heel terecht: is het geld dan niet op? Staan wij allemaal achter de keuze om de beperkte budgettaire ruimte te gebruiken om het hoger onderwijs te hervormen? Of is er een klein beetje meer onderzoek nodig over de democratisering voor we een voorafname doen op het beperkte budget? Daar gaat het voor Groen! over.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik moet aan mijn voorstellen nog beginnen, mevrouw Helsen. Het merendeel van de rest van mijn paper gaat daarover. Ik ken de maatschappelijke beleidsnota. Er staan twee aanbevelingen over democratisering in: de ene gaat over regionale spreiding en de andere over begeleiding. Die zijn vaag en vrijblijvend. Er staat nergens concreet een cent tegenover, terwijl de herstructurering van het hogeronderwijslandschap in zeker mate toch beter becijferd is. Dan zie je wel waar de balans doorweegt voor de maatschappelijke beleidsnota. Er is een verschil.

Ik ga verder en ik hoop u wat meer duidelijkheid te kunnen verschaffen. De commissie heeft terecht verwezen naar het leerplichtonderwijs als oorzaak van schoolse achterstand. Die begint in het kleuteronderwijs, en daarop moeten we prioritair inzetten. Dat betekent dat we in tijden van budgettaire krapte heel erg zeker moeten zijn dat de middelen nu voor hoger onderwijs zo efficiënt en rationeel mogelijk worden besteed. Voor we extra middelen toekennen, moeten we er duidelijk zicht op hebben hoe die het best worden besteed.

Wij vragen in onze motie van aanbeveling dat het Rekenhof de opdracht krijgt om een doorlichting te maken van de besteding van de middelen voor het hoger onderwijs. Wij vragen dat het Rekenhof daarbij vooral aandacht heeft voor de verhouding in de financiering tussen onderwijs en onderzoek; voor de financiering van onderwijs- en onderzoeksinfrastructuur in verhouding tot het rationeel gebruik ervan; en ten slotte, voor de besteding van middelen aan marketing en rekruteringscampagnes.

Vandaag zien we dat hogescholen elkaar beconcurreren met prestigieuze nieuwbouwcampussen. Valt het u ook op hoeveel nieuwe campussen de afgelopen 10 jaar werden gebouwd door hogeronderwijsinstellingen? Dit staat in schril contrast met de containerklasjes die we nu snel snel neerpoten voor onze kleuters en de kinderen die naar de lagere school gaan. De hele discussie moet dus in het juiste perspectief worden gezien.

Onze motie bevat, naast de vraag om nog voor men de operatie aanvat volledige financiële duidelijkheid te creëren over de structuurhervorming, inclusief de mogelijke implicaties voor andere onderwijsniveaus, ook een aantal concrete aanbevelingen voor een verdere democratisering van het hoger onderwijs. Zo vragen we een uitgebreid actieplan democratisering hoger onderwijs, met concrete streefcijfers en doelstellingen en een taskforce democratisering die het actieplan opvolgt. Naast concrete doelstellingen en streefcijfers moet het actieplan aandacht hebben voor diversiteit en begeleiding. Wij zijn het daarover eens. Wij denken – wellicht zoals u – aan coaching, tutors, heroriëntering via instellingsoverschrijdende trajectbegeleiding, remediërende taalcurssussen en een sanctionerend antidiscriminatiebeleid.

We willen die democratisering ook financieel onderbouwen, door extra gelden vrij te maken voor de instellingen waar allochtone studenten en studenten van ouders met laag opleidingsniveau schoollopen. Wij willen dus de GOK-principes ook op het hoger onderwijs toepasbaar maken. We zijn ook vragende partij voor een vast oriënteringsmoment. We willen dit in het vijfde jaar organiseren, los van hogescholen en universiteiten, want zo'n oriënteringsmoment mag voor ons in geen geval door de instellingen worden gebruikt om in functie van de outputfinanciering hun instroom te optimaliseren om zo de slaagkansen op te drijven. Er mag op oriënteringsmomenten niet worden gepeild naar schoolse kennis, wel naar interesse en competenties. Een structureel oriënteringsmoment moet voorkomen dat leerlingen met minder goede schooluitslagen in het secundair automatisch worden doorverwezen naar het hbo of de professionele bachelor. Men moet het maken van juiste, positieve keuzes bevorderen.

Met de democratisering voor ogen delen we de bezorgdheid van de heer Sannen. De beslissing om het hbo in de hogescholen onder te brengen, lijkt ons minstens nog onvoldragen en voorbarig. Wij zijn van mening dat de CVO's uitgebreider moeten worden gehoord alvorens die beslissing te nemen. Wij vinden dat we daarover de CVO's hadden moeten horen.

Verder laat Groen! in een voetnoot bij de aanbevelingen optekenen dat een eventuele verhoging van de inschrijvingsgelden van het hoger onderwijs kan worden onderzocht. Dit vraagt enige toelichting. Onderzoek van het HIVA toont aan dat de privébijdrage van een student in Vlaanderen, in vergelijking met andere Europese landen, laag is. Dat is grotendeels te wijten aan onze zeer lage inschrijvingsgelden. Daartegenover staat dat de overheidsuitgaven – de publieke financiering – per student in Vlaanderen hoog zijn in vergelijking met het Europese gemiddelde. Dat leidt tot de scheefgetrokken en eigenlijk onrechtvaardige situatie dat de niet-participant aan het hoger onderwijs in Vlaanderen

eigenlijk betaalt voor diegene die wel een opleiding volgt. Diegene die wel een opleiding volgt, profiteert bovendien dubbel, want één jaar studeren is volgens de berekeningen van het HIVA een zeer verstandige investering. Het leidt tot een economisch rendement van 8,9 percent, wat een stuk meer is dan de opbrengst van een spaarboekje.

Voor Groen! is het rechtvaardiger dat sterkere schouders een zwaardere last dragen. Dat is nu duidelijk niet het geval. Sociaal zwakkeren betalen de opleiding van kansrijken. Een verhoging van het inschrijvingsgeld die gepaard gaat met het optrekken en uitbreiden van studiebeurzen zou voor Groen! de democratisering dus net ten goede kunnen komen. Die mogelijkheid moet juridisch worden onderzocht.

Mevrouw Kathleen Deckx: Mevrouw Meuleman, ik zou graag weten wat u echt bedoelt. Ik wil het eerst even hebben over die CVO's die niet gehoord zijn. Ik vind het eigenlijk een smet dat u dat op deze manier stelt. Mevrouw Moerman heeft als voorzitter iedereen altijd de kans gegeven om het even welke voorstellen te doen waarbij om het even welke mensen of instellingen konden worden gehoord. We kunnen ons dat allerminst beklagen. Ik denk dat alle deelnemers van de commissie, met u misschien als uitzondering, hun zeg hebben kunnen doen en alle mogelijkheden en kansen hebben gekregen.

Een ander punt, en dat is veel fundamenteeler, is dat u vandaag pleit voor een verhoging van de inschrijvingsgelden voor studenten. U hebt in de commissie gesteld dat u die gelden wilt gebruiken om ze te laten terugstromen naar het leerplichtonderwijs. Nu zegt u dat u die gelden wilt gebruiken om de studiebeurzen te verhogen. U weet heel goed dat dit zelfs niet mogelijk is, want dat het Verdrag van New York ons beperkt in onze mogelijkheden. U moet nu eens uitleggen wat u precies bedoelt. U zegt dat de beleidsstellingen te veel op instellingen en te weinig op democratisering gefocust zijn. Wij hebben die echter allemaal samen besproken.

Ik heb daarnet nog eens gekeken naar de minderheidsstandpunten die minutieus zijn opgenomen in de maatschappelijke beleidsnota. Ik stel vast dat u dat daar allemaal niet hebt opgeworpen. U komt daar nu mee, terwijl we daar maandenlang mee bezig zijn geweest. Iedereen kon zijn mening zeggen. Nu komt u met nieuwigheden naar voren die op geen enkele manier in die nota zijn opgenomen. Ik vind dat op zijn zachtst gezegd een zeer vreemde zaak.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Deckx, u hebt veel vragen gesteld. Ik zal proberen ze een voor een te beantwoorden en te counteren. De discussie vanmorgen met een lid van uw eigen fractie, de heer Sannen, heeft duidelijk aangetoond dat de kwestie van het inkantelen van het hbo in de hogescholen niet zo duidelijk was uitgeklaard als u laat uitschijnen. U hebt gelijk dat ik de CVO's had kunnen voordragen om gehoord te worden.

Ik heb mijn standpunten hier heel voorzichtig verwoord. Ik heb gezegd dat er nog geen eenduidigheid is en dat we beter nog de tijd kunnen nemen om de discussie over het hbo verder te voeren. Meer heb ik daar niet over gezegd. Ik vind dan ook niet dat u redenen hebt om ze agressief te reageren.

Mijn opmerkingen over de herfinanciering heb ik ook duidelijk in de commissie gemaakt. Mijn opmerking over de inschrijvingsleden heb ik inderdaad niet laten optekenen in de commissie. In de commissie is heel duidelijk gezegd dat er het Verdrag van New York is. De interpretatie is echter niet zo duidelijk als wat u stelt. Mevrouw Moerman twijfelde zelf aan dat arrest. Het was volgens haar voor interpretatie vatbaar. Vandaar onze vraag om het verder te onderzoeken. Het is een optie die ik heb verdedigd. Ik heb er in de commissie ook heel duidelijk bij gezegd dat we die beurzen moeten uitbreiden en verhogen. U doet nu alsof ik dat niet zou hebben gedaan. Ik heb ook gezegd dat een deel kan terugvloeien naar het leerplichtonderwijs waar we het geld het meest nodig hebben. Ik zie dan ook geen tegenstrijdigheid tussen wat ik hier heb verkondigd en wat ik in de commissie heb gezegd.

Mevrouw Fientje Moerman: We zijn tot de beleidsstellingen gekomen in de commissie omdat er een waslijst is voorgelegd van vragen waar de commissie zich over gebogen heeft en uit gekozen heeft. Wat hbo 5 betreft, lag een aantal opties voor. De commissie moest daarin trancheren. Ofwel werd hbo 5 de verantwoordelijkheid voor de CVO's, ofwel werd hbo de verantwoordelijkheid van de hogescholen, ofwel werd het een gedeelde verantwoordelijkheid van de hogescholen en de CVO's, ofwel werd het opgenomen bij het secundair onderwijs als vervolg. We hebben er met z'n allen – en ik denk niet dat er minderheidsstandpunten waren – voor gekozen om de eindverantwoordelijkheid te leggen bij de hogescholen, weliswaar in overleg en samenspraak met de CVO's. Dit is allemaal heel grondig besproken geweest in de commissie.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik ben niet van mening dat dat heel grondig is gebeurd, mevrouw Moerman. U hebt gelijk als u zegt dat we de CVO's hadden moeten horen en dat ik het recht had om dat voor te stellen. Ik had dat inderdaad kunnen doen. Dat is niet gebeurd. Ik geef dat toe. Ik vind dat we ze alsnog de kans moeten geven om gehoord te worden. Er moet inderdaad een zeer goede samenwerking en doorstroming komen, en daarvoor moet er een zeer nauw overleg en nauwe samenwerking zijn tussen hogescholen en CVO's. Nu wordt de keuze gemaakt in de beleidsnota. Ik heb het iet of wat onvoldragen en voorbarig genoemd. Dat is ook de reden van mijn voorbehoud en mijn vraag om erop terug te komen als we verder gaan met het opmaken van het decreet. Niet meer, maar ook niet minder.

Naast de vraag om echt prioritair werk te maken van een grote democratiseringsgolf, en in functie daarvan de financiering van het hoger onderwijs te herzien en werk te maken van een rationeel en regionaal verankerd hogeronderwijslandschap, verwachten we van deze hervormingen ook dat ze stimuleert dat hogescholen en universiteiten hun maatschappelijke taak en dienstverlening opnieuw ernstiger gaan nemen. We willen af van een volgens ons te bekrompen invulling van academisch onderzoek. De laatste jaren worden Vlaamse universitaire onderzoekers steeds meer afgerekend op het aantal internationale publicaties in wetenschappelijke tijdschriften. Voor Groen! moeten universitaire onderzoekers meer worden beloond voor het toegankelijk en bruikbaar maken van hun inspanningen voor de samenleving. Via de financiering kan de overheid dat stimuleren. Daar ligt voor ons ook een taak weggelegd.

Ten slotte zijn we vragende partij voor een doorgedreven internationalisering van het Vlaamse hoger onderwijs. Maar we willen ook de internationalisering van ons onderwijs vanuit democratiseringsperspectief versterken en voor iedereen toegankelijk maken. We vragen daarom om het gebruik van andere onderwijstalen dan het Nederlands in bacheloropleidingen niet langer te beperken, maar veeleer te stimuleren. We vragen ook om de equivalentieregel in de masteropleidingen te versoepelen. Buitenlandse studie-ervaringen moeten via aangepaste taalondersteuning toegankelijk gemaakt worden voor sociaal zwakkere studenten door onder meer aangepaste beurzen. En we moeten zorgen voor extra taalondersteuning en begeleiding om buitenlandse ervaringen en lessen in een andere onderwijstaal voor een veel grotere groep van studenten mogelijk te maken.

Beste collega's, mevrouw de voorzitter van de commissie, onze fractie is u zeer erkentelijk voor de gelegenheid die u ons gaf om zeer goed geïnformeerde en weloverwogen keuzes te maken. De discussie met experts, onder collega's en met u, hebben ons doen concluderen dat een grotere en grondigere hervorming nodig is. Wat nu voorligt, is uiteindelijk een dure, maar voor ons beperkte structuurhervorming. Wat we nodig hebben, is een grondige en fundamentele hervorming. We moeten schijnbaar onomkeerbare beslissingen en evoluties uit het verleden in vraag durven stellen en aan een aantal heilige huisjes toch durven tornen. We moeten beslissingen nemen die ervoor zullen zorgen dat we tot een evenwichtig onderwijslandschap komen, met gelijke spelers, zodat voor een regio als Vlaanderen, die een zakdoek groot is, belachelijke concurrentie en territoriumstrijd wordt afgeremd en in de plaats daarvan een rationele, regionale samenwerking wordt bereikt. Dat moet tot uiting komen in een nieuw, hervormd financieringssysteem dat democratisering en maatschappelijke

dienstverlening bevordert. Het is volgens ons de weg om te komen tot een internationale kennismaatschappij die niet alleen zeldzame topwetenschappers koestert, maar brede lagen van de bevolking laat participeren. Om deze reden zullen we ons onthouden bij de motie van de meerderheid en leggen we een eigen motie van aanbeveling ter stemming aan u voor. *(Applaus bij Groen! en LDD)*

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, minister, collega's, ik zal het kort houden. Het is warm voor iedereen, het is mooi weer. Ik ben deze morgen ook al uitgebreid aan het woord geweest.

Ik heb aan de voorzitter gevraagd om als laatste te mogen spreken om twee redenen. Mevrouw Heeren en ik hebben een zeer uitgebreid verslag gegeven. Ik wilde de sprekers horen om te weten of het verslag wel duidelijk genoeg was en of iedereen het wel heeft begrepen. Ik ben een beetje teleurgesteld.

Ik ben teleurgesteld in bijvoorbeeld collega Bouckaert, die ik ten andere zeer apprecieer. Ik ben teleurgesteld in het feit dat hij het voorstel van LDD weergeeft als het voorstel van de Vlor. Mevrouw Moerman heeft het ook al gezegd: de Vlor geeft duidelijk vier pistes en heeft geen uitspraken gedaan. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

Dat is in het verslag duidelijk gesteld: mevrouw Heeren is gestart met vier stellingen van de Vlor. U zegt nu dat de stelling die u poneert, de keuze is geweest van de Vlor. *(Opmerkingen van de heer Boudewijn Bouckaert)*

Dan heb ik het verkeerd begrepen en hebben alle collega's die met het hoofd aan het schudden waren, het allemaal verkeerd begrepen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik heb de Vlor aangehaald. De Vlor heeft de zwaktes en de sterktes aangehaald, de SWOT-analyse (strengths, weaknesses, opportunities, threats). Ik heb, dat hebt u misschien in uw oren geknoopt, de SWOT-analyse van mijn optie, behoud van de bestaande toestand, weergegeven. Ik heb de SWOT-analyse van mijn voorstel, die de Vlor heeft gemaakt, voorgelegd en geciteerd. Ik heb gezegd: als ik de zwaktepunten van de Vlor over mijn voorstel kan weerleggen, dan zijn we er. Ik heb niet gezegd dat de Vlor aan mijn kant staat. Mocht dat uw indruk zijn: dat is niet zo. De Vlor heeft zich inderdaad niet uitgesproken maar heeft drie opties naast elkaar gelegd. Als dat een misverstand zou zijn geweest, is dat hiermee uit de wereld geholpen.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Dank u wel. Dan is mijn uiteenzetting al voor een groot gedeelte geslaagd, mijnheer de voorzitter, want er is iets uitgeklaard.

Ook spijtig vind ik de uiteenzetting van Groen!. Over de democratisering ben ik uitdrukkelijk gestart met te zeggen dat er uiteenzettingen zullen zijn – en ik had het op u, mevrouw Meuleman, ik heb uw voorstel van resolutie gelezen – waarin wordt gezegd dat het nogal beperkt opgevat wordt. Wij hebben in de commissie duidelijk urenlang over democratisering gediscussieerd. Wat u nu stelt, is niet de conclusie die de commissie heeft genomen. Dat wil ik duidelijk stellen.

Ik wil ook een aantal opmerkingen maken, maar zeer beperkt, want al mijn opmerkingen heb ik gegeven in de commissie, en zeer uitgebreid. Ik vond dat de plaats waar dat moest gebeuren. Ik wil enkele dingen benadrukken omdat er nu al in de kranten, die vandaag massaal aanwezig zijn, verkeerde dingen staan. Zo staat er nu al in de krant: "Fientje Moerman is trots op de grote overeenstemming die ze bereikte." Dat klopt. "Alleen Vlaams Belang, Groen! en LDD volgen niet helemaal." Dat klopt niet. Mevrouw Moerman, ik zeg niet dat dat uw woorden zijn, het staat zo in de krant. Enkel Groen! en LDD zijn niet gevolgd. Ook het Vlaams Belang heeft met alle beleidsstellingen ingestemd en erover gediscussieerd. Het heeft eigen finaliteiten gelegd maar ging akkoord met de integratie.

Een volgend punt dat ik wil aanhalen, is de definitie van integratie. Ook de heer Bouckaert spreekt soms nog over inkanteling en zegt dat de meeste partijen gaan voor een volledige integratie. Wij hebben duidelijk gesteld dat ons integratiemodel geen volledige integratie is. In de eerste beleidsstelling worden vier punten aangehaald om te zeggen wat met integratie wordt bedoeld. That's it. Dat is de integratie die wij bedoelen, namelijk: de universiteiten krijgen de verantwoordelijkheid over de uitreiking van de diploma's, het onderwijs en het onderzoeksbeleid met betrekking tot deze opleidingen, de kwaliteitszorg voor onderwijs en onderzoek en het personeelsbeleid over het personeel aangesteld in deze opleidingen. Dat is niet een volledige integratie en zeker geen inkanteling.

Wij hebben ook dikwijls in de commissie gezegd dat voor ons integratie mogelijk was mits er voldoende randvoorwaarden zouden worden opgenomen. Die zijn naar onze mening voldoende opgenomen in de eerste beleidsstelling van de commissie.

Een ander punt dat ik wil aanhalen, is dat van de internationalisering. Voor ons is het zeer belangrijk dat eerst zeer goed onderwijs wordt geboden aan onze eigen studenten. Ons onderwijs mag niet aan kwaliteit inboeten voor de internationalisering. Daarom is het voor ons zeer belangrijk dat iedereen minstens onderwijs in het Nederlands kan genieten. We wilden echter ook niet wereldvreemd zijn. In de krant staat eveneens dat er tot nu toe in het Vlaams Parlement forse tegenstellingen bestonden over de versoepeling van de wetgeving met betrekking tot de onderwijstaal. De N-VA zou eigenlijk niets willen veranderen aan de wet, Open Vld veel, en de andere partijen zouden daar wat tussenin zitten. Ook dat klopt niet. Het is niet zo dat de N-VA eigenlijk niets wou veranderen en wij zaten er ook niet tussenin. We vonden het heel belangrijk dat het Nederlands behouden bleef en dat de equivalentieregel ook behouden zou blijven als principe, maar niet meer per provincie en wel over de hele Vlaamse Gemeenschap. Laten we immers eerlijk zijn: Vlaanderen is niet groot. Mijnheer Bouckaert, u hebt gesteld dat het toch niet kan dat studenten op 30 kilometer van hun universiteit les gaan volgen. Wat is nu in godsnaam nog 30 kilometer? We hebben het over internationale mobiliteit. Laten we beginnen met de interne mobiliteit. 30 kilometer is niet veel.

Een belangrijk punt was ook dat van de kunsten. Ik ben blij dat de commissie knopen heeft doorgehakt. De heer Bouckaert heeft het al aangehaald: we denken dat de kunsten wel creatief genoeg zullen zijn om een nieuwe naam te vinden voor de school of arts. De Nederlandse taal is rijk genoeg om iets te vinden voor die benaming. We gaan ook akkoord met een uitbreiding met 30 studiepunten voor de bacheloropleidingen. Dat is het standpunt van het Verbond der Vlaamse Academici (VVA), verwoord door professor Flerackers, die het strengst was wat taal betreft.

Democratisering betekent toegankelijkheid, en voor ons moet die er niet alleen door taal zijn, maar ook door de regionale spreiding van de opleidingen op bachelorniveau. Integratie betekent ook niet dat alle masteropleidingen nu de facto moeten worden gegeven in Gent, Leuven, Antwerpen of Brussel. Zo blijft de Kortrijkse campus behouden. Hogescholen geven nu ook academiserende opleidingen. Mijnheer Bouckaert, ze doen dat inderdaad heel goed. Die opleidingen moeten daar ook blijven. We pleiten dus ook voor een regionale spreiding van de geacademiseerde opleidingen. Ik denk dat de heer Durnez daarop heeft gehamerd. Ik zie nu met genoegen dat er een amendement is ingediend. We zullen dat amendement dan ook goedkeuren.

Levenslang leren wordt enorm belangrijk. Iedereen zal zich voortdurend moeten bijscholen en bijleren. Er moet dan zeker voldoende nadruk worden gelegd op een samenwerking tussen bedrijven en het onderwijs. Tegelijk moeten de eigen profielen van de professionele bachelors en de geacademiseerde bacheloropleidingen behouden blijven. Dat is hier ook al meermaals aangehaald.

Ook zeer belangrijk voor ons is het tijdspad, het gelijk oversteken, zoals we dat noemen. Ik heb het al gezegd in de commissie: de voorafnames die sommige universitaire instellingen al

deden, hebben me de haren ten berge doen rijzen. Sommige voorafnames waren denigrerend voor de werking van de commissie.

Voorzitter, we hebben ons eindpunt bereikt, met de moties van aanbeveling. Er zijn drie moties van aanbeveling ingediend. De motie van LDD zullen we niet goedkeuren, niet alleen wegens de beperkte integratie, maar ook omdat erin wordt gewaagd van een gedifferentieerd inschrijvingsgeld. Wij kunnen daar niet mee akkoord gaan.

Ik was wat verbaasd toen ik de motie van Groen! zag. Mevrouw Meuleman, ik vroeg me immers af welke invloed al die hoorzittingen nu in feite op u hebben gehad. U bent 3 maanden geleden begonnen met een stelling en u eindigt nu opnieuw met die stelling. Al die hoorzittingen hebben dus weinig zin gehad. U leest ook niet goed wat er in de beleidsnota en in ons verslag staat.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Mevrouw Van Steenberge heeft daarnet haar interpretatie gegeven van het onderdeel van de beleidsnota met betrekking tot democratisering.

Ze heeft gezegd: “Democratisering betekent regionale spreiding en toegankelijkheid door taal”. Het feit dat zij er deze definitie en deze invulling aan kan geven en dat wij een totaal andere invulling willen geven, toont mijn punt aan dat er nog heel wat speelruimte is. Wij vinden het belangrijk om op die speelruimte onze stempel te drukken en in een bepaalde richting te sturen. Dat is wat ik heb proberen te doen.

Ik word nu van een soort gigantische ontrouw beschuldigd. Ik vind dat overdreven. Er zijn punten die ik goed vind, maar ik vind een heel aantal zaken, zoals ik al zei en benadrukt heb, vaag en vrijblijvend. Ze moeten voor ons een duidelijke decretale invulling krijgen en daar heb ik voor gepleit. Het moet verder gaan en er moet een fundamentele hervorming op het vlak van democratisering komen. Ik heb dat in de commissie een aantal keren benadrukt en ik heb dat nu herhaald zonder grootse, nieuwe dingen uit mijn duim te zuigen. Dat bewijst dat ik een zekere vorm van trouw heb, maar ook kritische bedenkingen. Mevrouw Van Steenberge, ik denk dat dat mijn goed recht is.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Natuurlijk, u geeft een definitie van wat ik zou gezegd hebben over democratisering. Ik wil nog eens benadrukken: ik ben in de verslaggeving uitdrukkelijk blijven stilstaan bij democratisering. Ik wil ook zeggen dat ik sta achter alles wat daar gezegd is. Ik wou benadrukken dat niet alleen taal voor ons belangrijk is voor democratisering, maar ook een regionale spreiding. Ik haal het aan omdat het amendement hier is rondgedeeld.

Wij staan volledig achter het voorstel van Open Vld, sp.a, N-VA en CD&V. Ik heb zelf geen voorstel van resolutie ingediend omdat die partijen heel duidelijk weten dat wij dezelfde mening delen. Ik heb tijdens de allereerste commissievergadering – er werd toen een vergelijking gemaakt met de commissie Maatschappelijke Versnelling – aan de leden gevraagd of het de bedoeling was om dezelfde werkwijze te hanteren en ook op het einde te komen zeggen aan mij dat ik niet mee mag tekenen. Men zei: “Nee, we zullen wel zien. U werkt mee. We zullen zo zeker niet tewerkgaan”. Alles is constructief verlopen, maar uiteindelijk mag ik het voorstel van resolutie niet mee tekenen. Ik dacht: “Boos word ik niet, dat is al lang voorbij”.

Ik was eerst wat misnoegd en dacht om mijn minachting te laten zien, want het getuigt toch wel van kortzichtigheid of misplaatste arrogantie. Nee, ik ga het niet doen. Voor mij, collega's, telt niet het feit dat ik mijn handtekening mag zetten onder een resolutie of niet. Voor mij telt de inhoud. Ik ben verkozen omwille van inhoud en niet om handtekeningen te plaatsen of in de pers te gloriëren.

Wij staan volledig achter het voorstel van resolutie. We gaan ons ook niet als statement onthouden, ook ik niet. Wij gaan het volop steunen en goedkeuren. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, collega's, een van de aspecten die in de ad-hoccommissie werden besproken was de taalregeling. Onder meer de VLIR had al op 15 januari in een brief aan de minister van Onderwijs aangedrongen op een soepeler regeling.

Als N-VA zijn wij niet blind voor het belang van meertaligheid en van het Engels op het internationale forum, maar wij wensen niet dat dit ten koste gaat van het Nederlands. Als het over taal gaat, kijken we automatisch naar Nederland. De evolutie die we daar zien, is verre van bemoedigend. In het hoger onderwijs, in de masters, wordt het Engels er de dominante taal en er zijn zelfs al lagere scholen waar men het Engels als voertaal invoert. Wat het lager en het middelbaar onderwijs betreft, is de N-VA voorstander van vreemdetalenonderwijs, in de zin dat men een behoorlijk pakket Engels, maar ook Frans en Duits, geeft, maar niet dat men reguliere niet-taalvakken in een andere taal dan het Nederlands onderwijst.

Wat het hoger onderwijs betreft is ons standpunt genuanceerder, maar het uitgangspunt blijft dat het Nederlands een volwaardige taal moet blijven voor onderwijs en wetenschap.

Als we de positie van het Nederlands aan de universiteiten in het Nederlandse taalgebied bekijken, zien we dat het aandeel van het Engels in Nederland aan de meeste universiteiten op het niveau van de bacheloropleidingen beperkt blijft, vaak tot enkele percenten van het aanbod. Aan enkele universiteiten is het aandeel van het Engels in de bacheloropleiding niettemin zo'n 20 percent. In de masterfase wordt doorgaans 50 tot 100 percent van het aanbod in het Engels gegeven. Aan de universiteiten in Vlaanderen is het aandeel van het Engels beperkter. Op het niveau van de bachelors is het onderwijs in het Engels vandaag veeleer een uitzondering. Ook in de masters wordt het Engels in de regel gebruikt in een beperkt aantal duidelijk afgebakende opleidingen. Van de Engelstalige colleges bestaat doorgaans ook een Nederlandstalige variant.

Dat een en ander echter snel evolueert, blijkt als men de vergelijking maakt met pakweg 5 jaar geleden. Het aandeel van het Engels in de universitaire opleidingen is in die periode meer dan verdubbeld. Het Nederlands is in Vlaanderen nog steeds de officiële onderwijstaal. Voor een aantal opleidingsonderdelen kan men wel een vreemde taal gebruiken, onder meer als anderstalige docenten te gast zijn, als de studenten buitenlanders zijn, als het om modules gaat die aan een andere instelling in een vreemde taal worden gegeven, enzovoort. Ook als de onderwijsinstelling kan motiveren dat doceren in het Engels een meerwaarde biedt voor de student, kan een opleidingsonderdeel vandaag in een andere taal worden gegeven. In dat laatste geval moet de docent "de andere taal op adequate wijze beheersen".

De universiteiten moeten aan de regering en aan het parlement elk jaar melden in welke mate en om welke redenen zij een andere onderwijstaal dan het Nederlands hebben gebruikt. Bovendien geldt vandaag de beperking dat in de bachelors maximum 10 percent van de opleidingen in een andere taal mogen worden gegeven. In het decreet van 1994 was ingeschreven dat anderstalig onderwijs in de bachelors niet kon en dat in de masters een beperking van 20 percent gold. Die beperking in de masters bestaat niet meer. Wat de bachelors betreft, gaat de commissie ad hoc er vandaag mee akkoord dat 17 percent of dertig studiepunten in een andere taal dan het Nederlands kan worden gedoceerd. Dit betreft uiteraard de niet-taalvakken.

Waar vroeger gold dat een onderwijsinstelling die een anderstalige opleiding aanbood de studenten steeds de kans moest bieden die cursussen ook in het Nederlands te volgen binnen de instelling, is dat in 2003 versoepeld. Het volstond voortaan dat in de masters een Nederlandstalige equivalent voorhanden was binnen eenzelfde provincie. De commissie ad hoc gaat er nu mee akkoord dat de equivalent in de Vlaamse Gemeenschap voorhanden is.

De N-VA is een overtuigd voorstander van de internationalisering, maar ziet een veelkleurig palet van talen en culturen juist als een onmisbare component van die internationalisering. Het is belangrijk dat wij ons in internationale contacten vlot kunnen uitdrukken in andere talen en met name in het Engels als lingua franca. Maar die talenkennis willen wij in de eerste

plaats opdoen via het aanleren van een vreemde taal in het talenonderwijs, via stages en uitwisselingsprogramma's in het buitenland en via de manama's. Het Engels gebruiken voor colleges in de masters en in de bachelors kan voor ons slechts in beperkte mate.

De door de commissie ad hoc vooropgestelde versoepeling moet voor de N-VA gepaard gaan met kwaliteitsverbetering van het onderwijs in de vreemde taal en in de moedertaal. Want dat studenten het Nederlands onvoldoende beheersen, is door universiteiten in Vlaanderen en Nederland al meer dan eens als een knelpunt gesignaleerd. Het is onze plicht als Nederlandstalige gemeenschap om het Nederlands in stand te houden als een taal die voor alle functies bruikbaar blijft, die met andere woorden niet alleen bruikbaar is voor de dagelijkse conversatie – hoewel hier al vaak een variëteit wordt gebruikt die weinig met het Standaardnederlands te maken heeft – maar ook als taal van onderwijs en wetenschap.

Het Nederlands kan slechts overleven als volwaardige taal als het wordt gebruikt in alle domeinen van de samenleving en het menselijke handelen, dus ook in de wetenschapsbeoefening en het onderwijs op alle niveaus.

De N-VA gaat ervan uit – alle beleids- en opiniemakers doen dat – dat verscheidenheid – diversiteit is het hippe woord – een rijkdom is. Helaas lijken sommigen te vinden dat die diversiteit enkel belangrijk is als het om andere talen en culturen gaat, niet om de onze. Dat is ook wat ik betreur, mevrouw Meuleman, in de motie van aanbeveling van Groen!. Daarin wordt gevraagd om geen beperkingen aan het onderwijs in andere talen dan het Nederlands op te leggen. Mijn collega's van de N-VA vragen me soms waarom ik niet bij Groen! zit. Welnu, dit is het antwoord.

Het Nederlands niet meer gebruiken als taal van het universitair onderwijs betekent een verlies aan status. Dat is slecht voor de ontplooiingskansen van een taal en dus slecht voor de alom geprezen diversiteit. Maar er zijn meer argumenten om het Nederlands te behouden als voertaal in het onderwijs. Bijvoorbeeld het sociale argument. Ook studentenorganisaties vragen hier aandacht voor. Dat hoorden we vanmorgen al. De emancipatie op taalgebied in Vlaanderen ging niet toevallig hand in hand met een sociale en economische emancipatie.

Ook vandaag is het van het grootste belang dat ook jongeren die geen talenknobbel hebben, ongehinderd kunnen deelnemen aan het hoger onderwijs. Hun de extra voorwaarde opleggen dat ze eerst een vreemde taal moeten leren of een vaak in vaktaal of gebrekkig Engels gesteld handboek moeten vertalen alvorens zich de inhoud van het vak zelf eigen te kunnen maken, is geen sociale en geen efficiënte werkwijze.

Er zijn voldoende voorbeelden uit de praktijk die de absurditeit daarvan illustreren. Denken we maar aan de Nederlandstalige hoogleraar, die in steenkolenengels een auditorium toespreekt dat bestaat uit enkel Nederlandstaligen, die een diploma willen halen waarmee ze in Vlaanderen aan de slag willen. Dat komt de kwaliteit van het onderwijs niet ten goede. Zeker in Vlaanderen, waar de eerste universiteit pas in 1930 – amper 80 jaar geleden, u hebt het nog meegemaakt, mijnheer Bouckaert – werd vernederlandst, zijn wij ons bewust van de broosheid van de taal. (*Gelach*)

We nemen akte van de argumenten dat een groter aandeel van het Engels nodig en wenselijk is om buitenlandse studenten aan te trekken, om onze eigen studenten internationaal een betere positie en meer kansen te geven, om de ranking te verbeteren enzovoort. De N-VA is een voorstander van internationalisering, erkent het nut van het Engels als lingua franca, maar blijft pleitbezorger van een sterke en multifunctionele moedertaal. De beperkte versoepeling die de commissie ad hoc voorstelt, moet gepaard gaan met een kwaliteitsverbetering wat betreft het beheersen door de docenten van de vreemde taal waarin wordt gedoceerd, en ook wat betreft het beheersen van het Nederlands bij de studenten. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Der Taelen heeft het woord.

De heer Luckas Van Der Taelen: Mijnheer Vandaele, ik waardeer uw liefde voor de Nederlandss taal. We zijn het er allemaal over eens dat er in Vlaanderen wat mooier Nederlands mag worden gepraat, maar vooral dat we erover moeten waken dat het Nederlands een statuut als taal bewaart, zeker als wetenschapstaal. Dat is heel belangrijk.

U zult me vergeven dat ik het vanuit de Brusselse context met u wil hebben over een probleem dat nieuw is. De Brusselse universiteiten worden geplaatst voor een heel moeilijke situatie. Ze zullen heel snel worden voorbijgestoken door buitenlandse universiteiten die niet aarzelen zich in de hoofdstad van Europa te komen vestigen en zichzelf trots ‘university of Brussels’ of zoiets te noemen en een volledig curriculum aan te bieden in het Engels. Gezien de huidige wetgeving is dat niet mogelijk voor de Vlaamse universiteiten.

Mijnheer Vandaele, ik vermeld dit niet als een provocatie. Het is ook geen kritiek. Zoals u zelf hebt verklaard, veranderen de zaken echter. Het komt erop aan, los van elke rigiditeit, kortzichtigheid of strijd die al is gestreden, na te denken over manieren om hiermee om te gaan. Het zou immers godgeklagd zijn onze eigen universiteiten in Brussel in het gareel te houden terwijl ze worden voorbijgestoken door buitenlandse universiteiten die zich op basis van de Europese regelgeving absoluut niet moeten houden aan de beperkingen die wij aan de Vlaamse universiteiten opleggen. Dit is echt een uitdaging. Ik gebruik dat woord niet graag. We moeten hier zonder enige bekrompenheid over kunnen spreken.

Brussel wordt, spijtig genoeg, in het Vlaams discours al te vaak vergeten. U bent het allicht met me eens dat de uitbouw van een aantrekkelijk internationaal onderwijs, dat op de internationale gemeenschap is gericht, even belangrijk is als alle andere punten waar u zo degelijk de aandacht op hebt gevestigd.

Mevrouw Fientje Moerman: Mijnheer Van der Taelen, een tweetal weken geleden heb ik de minister in de commissie Onderwijs een vraag om uitleg over dit onderwerp gesteld. U was daar toen niet bij. De door u vermelde opleidingen zijn manama-opleidingen. Onze universiteiten kunnen daar binnen de bestaande regelgeving al naar believen mee concurreren.

Er zijn problemen met het gebruik van andere talen in de masteropleidingen. Op dat vlak wordt een aanpassing voorgesteld. Verder zijn er praktische problemen indien binnen- en buitenlandse universiteiten aan beide zijden van de taalgrens met elkaar willen samenwerken. Die problemen, die meestal van praktische aard zijn, zijn overbrugbaar. Uit het antwoord van de minister is gebleken dat die universiteiten die praktische problemen best kunnen oplijsten en vervolgens een voor een kunnen oplossen.

De door u aangehaalde situatie heeft bestaan. Ze bestaat nu nog een klein beetje. Als onze voorzichtige, maar realistische aanbevelingen worden doorgevoerd, zullen we hier een afdoend antwoord op bieden. De universiteiten mogen trouwens niet blijven denken dat ze onder een verouderde wetgeving vallen. De regelgeving is al in 2006 gedeeltelijk aangepast.

De heer Wilfried Vandaele: Mijnheer Van der Taelen, ik ben hier uiteraard zeer kort geweest. Het is ook mijn commissie niet. Ik wilde gewoon iets over dat onderdeel van het geheel zeggen. Het betreft hier in elk geval een zeer complex probleem. De commissie heeft haar tijd uitgetrokken om hier veel dieper op in te gaan dan ik hier kan doen. We zijn het er allemaal over eens dat het om een complexe zaak gaat.

Ik wil me niet te fanatiek opstellen. Het zal u misschien verbazen, maar 15 jaar geleden gaf ik les aan de Amsterdam Summer University. Ik weet dan ook waarover we het hier hebben. Waar het op neerkomt, is eigenlijk een nieuwe discussie waar we vandaag misschien best niet te diep op ingaan. We mogen het onderwijs niet enkel door die economische bril bekijken. Dat is wat met betrekking tot de manama's gebeurt. Het onderwijs heeft meerdere functies, zoals de sociale functie en de rol van het onderwijs in de opbouw van een samenleving. Het taalgebruik in het onderwijs heeft ook hier iets mee te maken. Het economische motief is een

van de motieven om het taalregime in het onderwijs te versoepelen. Dat is echter een heel ander verhaal.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, het debat over de integratie van de academiserende hogeschoolopleidingen is met de oprichting van de commissie-Soete reeds tijdens de vorige legislatuur op de agenda gezet. In het Vlaams regeerakkoord hebben we de afspraak gemaakt dit als basis te gebruiken. Meteen is de Vlaamse Regering gevraagd door middel van een maatschappelijk debat een maatschappelijk draagvlak te organiseren.

We hebben professor Van Damme gevraagd een discussienota te schrijven die als basis voor het maatschappelijk debat kon dienen. We hebben de Vlaamse Onderwijsraad om advies gevraagd. De Vlaamse Regering heeft een werkgroep onder leiding van de heer Leyman met vertegenwoordigers van alle onderwijsactoren en van het sociaal-economisch veld opgericht.

Het Vlaams Parlement heeft in overleg met de regering het maatschappelijke debat georganiseerd in zijn schoot, zoals dat in een democratie hoort. Het is heel belangrijk dat we dat maatschappelijke debat hebben gevoerd. Sinds het Schoolpact in 1958 hebben we in België, nu Vlaanderen, een traditie om voor grote onderwijshervormingen te proberen een draagvlak te vinden over alle partijen heen. Ik ben dan ook heel blij dat dit parlement verder in die traditie heeft gewerkt.

Ik wil in eerste instantie alle leden van de commissie, van alle grote partijen die zich daarin inschrijven, bedanken, omdat dat een belangrijk gegeven is als je fundamentele hervormingen uittekent. Ik wil ook in het bijzonder de voorzitter van de ad-hoccommissie bedanken. U weet dat het eigenlijk sp.a toekwam om het voorzitterschap waar te nemen, maar we hebben er vanuit de meerderheid voor geopteerd om ook de oppositie daarbij te betrekken. En we hebben daar geen seconde spijt van gehad, als ik dat namens de meerderheid en namens de regering mag zeggen. Ik ben heel blij met het werk dat is gebeurd. Vriend en vijand zijn het erover eens dat de betrokkenheid van alle commissieleden aanwezig was, ook in verkiezingsperiodes. Je hoort vaak de kritiek dat parlementairen deelnemen aan verkiezingen en dat soort dingen, maar wat de werking van deze ad-hoccommissie betreft, waren alle commissieleden volmondig en heel actief aanwezig. Ook de rol van de commissievoorzitter was daarbij heel belangrijk, met haar gedrevenheid en kennis. (*Applaus*)

Voorzitter, volgende week zal ik aan de regering voorstellen wat in de beleidsnota staat, maar ook wat in de motie van aanbeveling staat die straks – naar ik aanneem – zal worden goedgekeurd. Met die principes zullen we aan de regering voorstellen om het maatschappelijke debat af te ronden en nog voor de vakantie beslissingen te nemen, om duidelijkheid te geven aan alle onderwijsactoren, zodat zij het nieuwe academiejaar met de nodige duidelijkheid kunnen starten. Ik vind het heel belangrijk dat we dat doen, omdat de integratie van de academiserende hogeschoolopleidingen in de universiteiten duidelijkheid en transparantie brengt.

Mijnheer Bouckaert, u hebt heel veel gesproken over zalmen. Ik kan mij niet in de geest van een zalm verplaatsen, maar ik ga ervan uit dat een zalm graag in proper, transparant en stromend water zwemt, dat een zalm graag in een rechte lijn zwemt en niet zo graag verdwaalt in meanders van rivieren. Maar zelfs als je zigzagt, volg je nog altijd een rechte lijn. Een zalm doet dat ook, maar een zalm verdwaalt niet graag in meanders. Wat wij hier doen, is meer ratio en meer transparantie invoeren in ons hogeronderwijsstelsel. Dat is heel belangrijk.

Ik ben het absoluut eens met al diegenen die gezegd hebben dat een uitgesproken profilering van opleidingen nodig is en dat we dat moeten bewaken. Ik geloof ook dat, in een systeem waarbij geacademiseerde en academische opleidingen door één instelling ingericht en aangestuurd worden, het gemakkelijker zal zijn, als je vanuit dat uitgangspunt vertrekt, om die profilering mogelijk te maken en te versterken. Er is onder meer gesproken over de

industriële ingenieur. Het is absoluut noodzakelijk om dat profiel te bewaren en nog sterker in de verf te zetten.

Ik begrijp heel goed dat het nodig is voor de democratisering van ons onderwijs om enige regionale spreiding te behouden, niet alleen voor de professionele bachelors maar ook op masterniveau. We moeten nagaan waar dat het best kan worden aangeboden, we moeten niet overal alles aanbieden. De rationalisering is heel belangrijk. Dat wil niet zeggen dat we daar geen rekening moeten mee houden. Ik begrijp heel goed het amendement dat straks wordt toegelicht. Dat sluit trouwens aan bij mijn beleidsnota. Het is toegevoegd aan de motie van aanbeveling. Ik kan het onderschrijven.

De commissie heeft terecht heel wat randvoorwaarden opgesomd die we ook in de besluitvorming naar de regering zullen meenemen; ik denk aan de sluitende oplossing voor het personeel.

Ik vind het heel belangrijk dat de commissie uitvoerig heeft nagedacht over de bijzondere positie van het hoger kunstonderwijs, van de docenten daar en van de bijzondere salarisschaal die daaraan verbonden is. Heel het voorstel van de schools of arts biedt ons een unieke gelegenheid om in Vlaanderen ons hoogstaand kunstonderwijs te behouden. We mogen tegenover het buitenland niet te bescheiden zijn over de kwaliteit van dat onderwijs. We zouden gerust meer promotie mogen doen. Het concept van schools of arts is een heel mooi compromis, een mooie oplossing voor de bekommernissen van de actoren.

Er is het probleem van de leefbaarheid van de instellingen. We zijn ons ervan bewust dat door de overdracht van academiserende hogeschoolopleidingen de instellingen hun studentenaantal zullen zien dalen. Dat betekent dat we het bestaande Financieringsdecreet daarop zullen moeten afstemmen.

Als inwoner van deze stad ben ik heel blij met de specifieke positie die de Brusselse instellingen zullen krijgen. Er bestaat eensgezindheid over dat ze extra ondersteuning nodig hebben. Dat is noodzakelijk voor de Brusselaars. Bovendien is het voor de Vlaamse aanwezigheid in Brussel absoluut noodzakelijk dat het Nederlandstalig hoger onderwijs aanwezig is en blijft. De instroom van Vlamingen in Brussel komt vaak via de universiteiten en hogescholen. Ze hebben een strategisch belang voor de Vlaamse Gemeenschap. Ik ben blij dat iedereen dat onderstreept.

Het bestuur en de organisatie van die instellingen is een belangrijke randvoorwaarde. We moeten absoluut de band tussen hogescholen en universiteiten behouden, mijnheer Bouckaert. Mevrouw Helsen heeft gelijk, het is meer dan enkel voor academiserende of geacademiseerde opleidingen. Het is ook voor de professionele bacheloropleidingen en de geacademiseerde opleidingen. We kunnen het best op lange termijn denken.

Er is uitvoerig gesproken – terecht – over de positie van de professionele bachelors. Deze opleidingen mogen absoluut niet het kind van de rekening worden, niet alleen voor de democratisering en de integratie, maar ook voor heel de overgang van daaruit naar verwante masteropleidingen of naar de hbo5-richtingen. Da is belangrijk. De regering zal daar in haar voorstel rekening mee houden.

Het is evident dat de associaties hun rol blijven spelen inzake verbinding en coördinatie, weliswaar anders ingevuld, met een geactualiseerde taakstelling. We moeten de associaties behouden.

Naast de randvoorwaarden zijn er thema's aan bod gekomen die van groot belang zijn om dit alles te doen slagen. We hebben net nog het debat over de taalregeling gehad, ik weet dat sommigen misschien in het begin van deze legislatuur gedacht hebben: we gaan ons eens lekker verkneukelen in dat debat, die meerderheid die gaat er niet in slagen om een regeling te treffen. Ik ben heel blij met het debat in de commissie en ook in de plenaire over de

taalregelingen en over onderwijs. Ik denk dat we daar een genuanceerd debat over hebben gevoerd. Iedereen onderschrijft die internationalisering in dubbele richting.

Ook heel de sociale dimensie is belangrijk. Het is inderdaad zo dat niet iedereen in het Engels kan of wil studeren. Anderzijds is er ook het besef dat we met de rijkdom en welvaart in onze samenleving, mensen die dat wel kunnen of willen, niet mogen tegenhouden. Ook dat is een kwestie van gelijke kansen.

Die dubbele uitgangspunten werden opgenomen. Ze liggen maatschappelijk gevoelig, dat weet ik. We moeten misschien niet altijd naar Nederland kijken, want dat is de afgelopen jaren op velerlei vlakken, op veel maatschappelijke domeinen, inderdaad doorgeslagen, maar dan wel in de verkeerde richting – ik hoop dat de Nederlandse vrienden me dat niet kwalijk nemen. Maar er zijn nog andere landen – en ik denk aan de Scandinavische – die er op een andere, een misschien wel wat meer volwassen manier mee omgaan. U weet dat die landen hun talen koesteren, maar anderzijds heel duidelijk inzetten op de internationalisering. Ik ben heel blij dat we dit debat hebben gevoerd.

Mijnheer Van Der Taelen, ik meen dat mevrouw Moerman al op uw vragen heeft geantwoord in mijn plaats, we hebben dit ook al verschillende keren besproken in de commissie, het is dan ook een thema waar ze door gepassioneerd is – ik trouwens ook. Ik heb misschien nog één aanvulling ter zake, want ik denk dat u ook doelt op het fenomeen van de privé-universiteiten die zich hier komen inplanten. Dat is een fenomeen dat veel meer voorkomt in Oost-Europese landen, daar is de bedreiging veel groter dan bij ons. We houden dat in het oog, maar ik denk dat we niet meteen een heel interessante markt zijn daarvoor, zelfs niet in Brussel.

U weet – dat hebben we ook al verschillende malen gesteld – dat er geen enkel probleem en geen enkel wettelijk bezwaar is op dit moment, voor de ULB en de VUB om samen te werken en om ook opleidingen in het Engels aan te bieden. We hebben heel duidelijk aangegeven dat we dat steunen en we hebben gevraagd dat, wanneer ze problemen tegenkomen in de praktijk, ze die gewoon oplijsten zodat we dan kunnen bekijken hoe we die oplossen, net zoals we die ook hebben opgelost voor de hogeschool van Mechelen en de hogeschool van Bergen, die trouwens gezamenlijk diploma's uitreiken en gezamenlijke opleidingen aanbieden. Problemen zijn er om opgelost te worden en wat mevrouw Moerman zegt, klopt: ik heb soms de indruk dat niet in alle universitaire middens al heel goed is doorgedrongen wat de huidige wetgeving allemaal al toelaat.

Voorzitter, ik kom tot een heel belangrijk punt. Zelf een product zijnde van de democratisering van het onderwijs, vind ik dat punt inderdaad heel belangrijk, mevrouw Meuleman. We mogen dat niet uit het oog verliezen. Wat ik uit de debatten in de commissie heb onthouden, is dat dit een bekommernis van iedereen is, dat bijna iedereen – en daar ben ik blij mee – dat onderschrijft. Als je een commissie opricht die heel wat aandacht besteedt aan de democratisering – wat een doelstelling moet zijn van de hervorming, dat ben ik met u eens –, maar die als opdracht heeft meegekregen om de structuren van het hogeronderwijslandschap te hertekenen en beter te maken, is het natuurlijk niet verwonderlijk dat die commissie met structuren bezig is. Dat is nogal wies, dat lijkt me de evidentie zelf. Dat wil echter niet zeggen dat we niet op andere fora, op andere plaatsen verder versterkend zouden moeten optreden. Ik begrijp uw bekommernissen, maar het ging hier anderzijds wel om de structuur van het hogeronderwijslandschap en ik die zin begrijp ik uw opmerking niet.

U weet dat er in 2008 een financieringsdecreet gekomen is voor het hoger onderwijs en daar was juist de hele golf van democratisering een heel belangrijk uitgangspunt, maar uw fractie heeft toen tegen gestemd. Het was een van de beweegredenen om dat mogelijk te maken. Het is dan ook een beetje verwonderlijk – daarom begrijp ik de opmerking van mevrouw Van Steenberge ook – dat u in uw voorstel van resolutie eigenlijk dingen voorstelt die al bestaan. U zegt dat u heel concreet denkt aan een aanmoedigingsfonds voor een betere in-, door- en uitstroom van studenten uit groepen die ondervertegenwoordigd zijn in ons hoger onderwijs,

maar dat bestaat al, dat is er. Misschien moeten we het uitbreiden, dat is iets anders, maar het is er wel. U zegt ook dat we een taskforce democratisering moeten oprichten en dat zou inderdaad nieuw zijn, maar bij het aanmoedigingsfonds is er een werkgroep waarin alle betrokken actief bezig zijn met de uitstippeling hiervan. U vraagt dus nogmaals iets dat al bestaat. Idem dito met uw voorstel om hogere beurzen toe te kennen aan sociaal zwakkere studenten, maar de Erasmusbeurzen zijn er voor die beursstudenten. Meer nog, als ik met mijn collega-onderwijsministers spreek, merk ik dat we in Vlaanderen voor wat die sociale differentiatie betreft, nogal uniek zijn.

Ik begrijp uw opmerking over de strijd tussen de instellingen. Ik weet niet of u het Barcelona-Madridmodel kent? Dat zijn twee steden die heel veel concurrentie met elkaar voeren, niet enkel op voetbalvlak. (*Opmerkingen*)

Het Barcelona-Madridmodel vertrekt van de concurrentie tussen twee steden, en het mooie is dat zij er allebei bij winnen. Ze gaan allebei vooruit en trekken meer mensen aan. Elke keer dat Barcelona iets doet, moet Madrid dat ook hebben en nog beter. En andersom. Beide steden zitten in een gezonde concurrentie. De inwoners van die steden zijn de eerste winnaars. Bovendien komen er nieuwe inwoners bij.

De heer Janssens heeft terecht eens opgemerkt dat we dat model zouden mogen invoeren tussen Brussel en Antwerpen. Antwerpen is op de goede weg, versta me niet verkeerd, mijnheer Janssens. Voor Brussel zou dat misschien heilzamer zijn.

Hetzelfde hebben we in het hoger onderwijs met instellingen die misschien inderdaad concurrenten zijn. Zolang iedereen erbij wint, is daar helemaal niets mis mee. Zolang die concurrentie niet ten koste van andere gaat, is dat voor mij niet problematisch.

Mochten we een financiering doen, mevrouw Meuleman, die niet studentgebonden is, zouden we heel die democratisering niet hebben. We hebben dat nu als uitgangspunt ingevoerd. Laat ons dat verder doen en verder evalueren. Ik denk dat de universiteiten heel goed begrepen hebben dat ze zich voor die tweede democratisering moeten inschrijven, dat ze het daarmee eens zijn en dat ze die extra begeleiding aan studenten geven.

Mevrouw Meuleman, ik wil u niet boos maken of laten schrikken. Ik wil niet agressief zijn, ik ben een heel vriendelijke jongen, al zeg ik het zelf. Maar ik begrijp toch iets niet. Het is al heel lang geleden dat iemand nog eens heeft gepleit voor een drastische verhoging van studiegelden voor studenten. Ik denk zelfs dat de heer Bouckaert dat niet voorstelt. U pleit er hier voor dat de Vlaamse student meer inschrijvingsgeld moet betalen en dat dat geld niet moet dienen voor de financiering van hogescholen en universiteiten, maar voor het basisonderwijs. Dat is uw voorstel, mevrouw Meuleman. (*Opmerkingen van de heer Filip Watteeuw*)

Misschien kent u het niet, mijnheer Watteeuw, dat is nog erger. Ik raad u aan om eens te lezen wat er in de commissie is gezegd. Laat me heel duidelijk zijn: voor mij en voor de meerderheid is er geen sprake van dat we het inschrijvingsgeld van studenten gaan verhogen. Er is geen sprake van dat studenten meer zouden moeten betalen als ze hoger onderwijs willen volgen. Zelfs als je dat gedeeltelijk wilt compenseren met hogere studiebeurzen, zullen studenten meer betalen. Wij verkiezen met de meerderheid het basisonderwijs rechtstreeks extra geld te geven.

Het is mooi om plannen te maken, maar je moet die ook uitvoeren. Daarmee ben ik het eens. Hier is een heel financieringsluik aan verbonden. Mevrouw Moerman, de mannetjes met zakmachines, zoals u ze noemt, zijn al gekomen. Ze hebben bovendien al gerekend. We zijn dat allemaal aan het bekijken. Mevrouw Deckx en anderen hebben terecht opgemerkt dat we dat niet allemaal in één keer moeten betalen. Dat zal verspreid zijn over minstens 10 jaar, wat het financieel veel beter haalbaar maakt. Het klopt dat we keuzes moeten maken. Deze meerderheid, gelukkig ook gesteund door anderen, zegt inderdaad dat het belangrijk is dat we voor het hoger onderwijs keuzes maken voor de toekomst en de welvaart van onze regio.

Ik heb evenwel ook tegelijkertijd en ook al herhaaldelijk gezegd, mevrouw Meuleman, dat deze meerderheid een absolute prioriteit maakt van de extra omkadering voor het basisonderwijs, en die voor het kleuteronderwijs in het bijzonder. De komende jaren zullen we – ondanks de budgettaire moeilijke jaren – daar hard voor werken. Als u vandaag zegt dat we 10 procent extra middelen exclusief aan die structuur zullen besteden, dan zegt u iets dat niet klopt. Mevrouw Deckx stelde terecht dat dit niet onze bedoeling is.

Tot besluit wil ik zeggen dat vandaag een heel belangrijke stap is gezet. Dat gebeurde dankzij de inzet van alle commissieleden en ook van alle parlementsleden die het debat hebben bijgewoond. Ik denk ook aan de mensen van de hogescholen, de universiteiten en de sociaal-economische wereld die daar toch veel van hun vrije tijd aan hebben besteed. Men was het niet altijd met elkaar eens, maar men deelde toch iets wat erg belangrijk is: de zoektocht naar een antwoord op de vraag hoe we ons hoger onderwijs beter kunnen organiseren, zodat meer kinderen naar het hoger onderwijs kunnen en ervoor kunnen zorgen dat ze een betere toekomst krijgen. Met wat hier voorligt, ben ik er gerust in dat we aan die betere toekomst kunnen werken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Het themadebat is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de moties van aanbeveling houden.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

- *De vergadering wordt geschorst om 16.42 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 16.54 uur.*

■

AANWIJZING VAN DE GEMEENSCHAPSENATOREN

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de aanwijzing van de gemeenschapssenatoren.

Bij brief van 7 juli 2010 heeft de griffier van de Senaat mij het aantal zetels meegedeeld die zijn toegekend aan elke politieke formatie.

Drie mandaten komen toe aan de N-VA-fractie, twee mandaten aan de CD&V-fractie, twee mandaten aan de sp.a-fractie, één mandaat aan de Open Vld-fractie, één mandaat aan de VB-fractie en één mandaat aan de Groen!-fractie.

Elke fractie heeft mij een lijst gezonden met de namen van haar leden die zij aanwijst tot gemeenschapssenator. Die lijsten zijn ondertekend door de meerderheid van de leden van de betrokken fracties.

De lijst met de voorgedragen kandidaten werd op de banken rondgedeeld.

Aangezien het aantal kandidaten het aantal toe te wijzen mandaten niet overtreft, verklaar ik de volgende Vlaamse volksvertegenwoordigers aangewezen tot gemeenschapssenator:

de heer Bart De Wever;
de heer Filip Dewinter;
de heer Jan Durnez;
mevrouw Cindy Franssen;
mevrouw Liesbeth Homans;
de heer Ludo Sannen;

mevrouw Helga Stevens;
de heer Bart Tommelein;
mevrouw Güler Turan;
mevrouw Mieke Vogels.

Ik zal de door de fracties ondertekende voordrachtlijsten aan de griffier van de Senaat betekenen.

Ik wens al deze gemeenschapssenatoren een zeer vruchtbaar mandaat toe aan de overkant van de straat.

■

THEMADEBAT over jeugdzorg

Benoeming van een commissie ad hoc

De voorzitter: Dames en heren, op voorstel van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid heeft het Uitgebreid Bureau op 5 juli 2010 beslist een themadebat te houden over jeugdzorg.

Aan de orde is bijgevolg, conform artikel 70, punt 3 van ons reglement, de benoeming van een commissie ad hoc.

Als naam van de commissie ad hoc wordt “Commissie Jeugdzorg” voorgesteld. De commissie ad hoc heeft als bevoegdheid de opstelling van een maatschappelijke beleidsnota over jeugdzorg. De uiterste streefdatum voor het afronden van de werkzaamheden van de commissie ad hoc is 15 januari 2011.

Het Uitgebreid Bureau stelt voor de commissie ad hoc samen te stellen uit vijftien vaste en vijftien plaatsvervangende leden.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

De heer Eric Van Rompuy: Ik stel vast dat 10 van de 15 leden vrouwen zijn. Moet er geen pariteit zijn?

De voorzitter: De lijst met de door de fracties voorgedragen kandidaten werd op de banken rondgedeeld.

Mijnheer Van Rompuy, u hebt onmiddellijk de som gemaakt. Stelt u voor dat ik dit terugstuur naar de fracties? Zijn er geen andere voorstellen?

Vraagt iemand daaromtrent het woord? (*Neen*)

Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Voorzitter, ik steun het voorstel van de heer Van Rompuy. Het is bedroevend vast te stellen dat mannen zo weinig aandacht hebben voor die gevoelige materies.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght, ik heb aan de heer Van Rompuy gevraagd of hij een ander voorstel wilde doen. Hij heeft onmiddellijk neen gezegd.

Mevrouw Vera Van der Borght: Dat siert de fracties.

De voorzitter: Aangezien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal te begeven mandaten, verklaar ik benoemd tot vast lid van de Commissie Jeugdzorg:

mevrouw Kathleen Helsen, mevrouw Vera Jans, mevrouw Tinne Rombouts en mevrouw Katrien Schryvers voor de CD&V-fractie;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx en mevrouw Gerda Van Steenberge voor de VB-fractie;

de heer Peter Gysbrechts en mevrouw Vera Van der Borght voor de Open Vld-fractie;
de heer John Crombez en mevrouw Else De Wachter voor de sp.a-fractie;
mevrouw Lies Jans en mevrouw Helga Stevens voor de N-VA-fractie;
mevrouw Ulla Werbrouck voor de LDD-fractie;
mevrouw Mieke Vogels voor de Groen!-fractie;
en tot plaatsvervangend lid van de Commissie Jeugdzorg:
de heren Tom Dehaene en Jan Durnez, mevrouw Cindy Franssen en mevrouw Sabine Poleyn
voor de CD&V-fractie;
de heren Chris Janssens, Erik Tack en Wim Wienen voor de VB-fractie;
mevrouw Gwenny De Vroe en mevrouw Lydia Peeters voor de Open Vld-fractie;
mevrouw Yamila Idrissi en mevrouw Güler Turan voor de sp.a-fractie;
mevrouw Vera Celis en mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck voor de N-VA-fractie;
de heer Boudewijn Bouckaert voor de LDD-fractie;
mevrouw Elisabeth Meuleman voor de Groen!-fractie.

Vervolgens wordt voorgesteld dat de commissie ad hoc op haar eerste vergadering voorstellen zal doen voor de benoeming van een voorzitter en een of meer verslaggevers, alsook voor het bepalen van een vast vergadermoment, rekening houdend met het goedgekeurde vergaderschema van de commissies, en dat het Uitgebreid Bureau kennis zal nemen van deze voorstellen en ze ter bekrachtiging zal voorleggen aan de plenaire vergadering.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik heb de optelsom gemaakt. Er zijn maar drie mannen bij de vijftien leden.

Mevrouw Vera Van der Borght: Collega, uw fractie stelt geen enkele man voor! Alle andere fracties hebben ervoor gezorgd dat het mooi verdeeld is. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, ik wil geen hond in het kegelspel zijn. Wij stellen ook vier vrouwen voor. Het zijn vier vrouwen waar we alle vertrouwen in hebben dat ze de zaak ten volle op zich zullen nemen. In deze moet men geen onderscheid maken. We zijn allemaal waardevolle parlementsleden. (*Applaus*)

Mevrouw Vera Van der Borght: Als het om reizen naar het buitenland zou gaan, zou het wel een ander verhaal zijn! (*Gelach. Rumor. Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen*)

De voorzitter: Is het parlement het eens met de samenstelling van de commissie ad hoc? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

VLAAMSE OMBUDSDIENST

Benoeming van de Vlaamse ombudsman

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is overeenkomstig artikel 4 van het decreet van 7 juli 1998 houdende instelling van de Vlaamse ombudsdienst de benoeming van de Vlaamse ombudsman.

De heer Keulen, secretaris, heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, u hebt al verwezen aan het decreet van 1998. Het bepaalt dat het Vlaams Parlement de Vlaamse ombudsman benoemt na een openbare oproep tot kandidaatstelling en op basis van een vergelijkende selectie. Deze selectieprocedure heeft ondertussen plaatsgevonden. Het ging om een selectieproef in vier fasen, waar ook een extern selectiekantoor bij werd betrokken, namelijk Berenschot België. Daarnaast was er ook een externe jury, onder het voorzitterschap van gewezen Vlaams ombudsman Bernard Hubeau. Er is een confrontatieproef geweest, waarin het Vlaams Parlement ook zijn rol heeft gespeeld. Er werd gepeild naar de kennis, competenties en interactie van de kandidaten. Ten slotte hebben de drie resterende kandidaten op 5 juli 2010 een presentatie gehouden voor het Uitgebreid Bureau.

Conform het examenreglement, draagt het Uitgebreid Bureau de meest geschikte kandidaat ter benoeming voor. De meest geschikte kandidaat is degene die de hoogste score haalt op het totaal van alle proeven. De heer Bart Weekers heeft de hoogste score behaald, namelijk 63 punten op 80. De twee andere overblijvende kandidaten, mevrouw Ann Hendrickx en de heer Nan Van Zutphen, worden respectievelijk als tweede en derde geklasseerd en opgenomen in de wervingsreserve.

Namens het Uitgebreid Bureau verzoek ik de plenaire vergadering dan ook om de benoeming van de heer Bart Weekers tot Vlaams ombudsman goed te keuren. (*Applaus*)

De voorzitter: Is het parlement het eens met het voorstel van het Uitgebreid Bureau? (*Instemming*)

Dan verklaar ik de heer Bart Weekers benoemd tot Vlaamse ombudsman. Hij zal worden uitgenodigd om in mijn handen de voorgeschreven eed af te leggen.

De heer Weekers is aanwezig op de publiekstribune. U wilt natuurlijk weten hoe de man eruit ziet. (*Applaus*)

■

ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE WERKINGSBEGROTING VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2010 – 48-B (2009-2010) – Nr. 1

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van aanpassing van de werkingsbegroting van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie voor het begrotingsjaar 2010.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Heeren, secretaris, heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Voorzitter, het Vlaams Vredesinstituut stelt voor haar personeelsbudget 2010 op te trekken met 21.000 euro waarmee het een extra personeelslid vanaf 1 september 2010 zal financieren voor het uitvoeren van onderzoeksopdrachten. Het doet de aanpassing door een gedeelte van het budget 'projecten' over te hevelen naar het personeelsbudget. Het totaal van de begroting 2010 blijft ongewijzigd. Conform het begrotings- en boekhoudreglement van de aan het Vlaams Parlement verbonden instellingen wordt de verschuiving aan deze vergadering ter goedkeuring voorgelegd.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat het ontwerp van aanpassing van de werkingsbegroting van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie voor het begrotingsjaar 2010 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

WIJZIGING VAN DE PERSONEELSFORMATIE VAN HET VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de wijziging van de personeelsformatie van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie.

De bespreking is geopend.

Het Uitgebreid Bureau heeft op 28 juni 2010 beslist een wijziging van de personeelsformatie van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie aan de plenaire vergadering voor te leggen.

Er wordt voorgesteld om één formatieplaats van wetenschappelijk medewerker van niveau A toe te voegen. Op dit moment ligt het zwaartepunt van de interne expertise in het onderzoeksdomein ‘Wapenhandel en -productie’. Door de uitbreiding met een vierde wetenschappelijk medewerker worden structurele voorwaarden gecreëerd voor een evenwicht in focus op enerzijds ‘Wapenhandel en -productie’ en anderzijds ‘Vrede en samenleving’.

Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de wijziging van de personeelsformatie van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

WIJZIGING VAN HET STATUUT VAN HET PERSONEEL VAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat.

De bespreking is geopend.

De heer Keulen, secretaris, heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, het Bureau heeft op 5 juli 2010 beslist om een wijziging van de personeelsformatie van het Algemeen Secretariaat voor te leggen aan de plenaire vergadering. Zowel de Directieraad als de Personeelsraad heeft hierover een gunstig advies uitgebracht. Het gaat om het regulariseren van een bestaande situatie door aan de directie Administratie en de directie Informatie en Externe relaties respectievelijk één en twee plaatsen van klerk toe te voegen. Ook wordt voorgesteld om drie plaatsen van klusjesman toe te voegen aan de directie Aankoop, Infrastructuur en Informatica.

Namens het Bureau verzoek ik de plenaire vergadering om deze wijziging in de personeelsformatie goed te keuren met ingang van vandaag, tenminste als de plenaire vergadering haar goedkeuring geeft.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat de wijziging van het statuut van het personeel van het Algemeen Secretariaat eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen, Valerie Taeldeman en Michèle Hostekint en de heren Wilfried Vandaele en Lode Ceyskens betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancún

– 613 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts, Tine Eerlingen en Valerie Taeldeman, de heer Lode Ceyskens en mevrouw Els Robeyns betreffende de verlenging van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015, MINA 4

– 619 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de dames Vera Van der Borgh en Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, mevrouw Tine Eerlingen en de heren Dirk Peeters, Karlos Callens en Lode Ceyskens betreffende de meldpunten bij zondagsjacht

– 620 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Voorstel tot aanvulling van de agenda

De voorzitter: Dames en heren, vanmorgen heeft de heer Martens bij motie van orde een voorstel gedaan tot aanvulling van de agenda met de voorstellen van resolutie van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen, Valerie Taeldeman en Michèle Hostekint en de heren Wilfried Vandaele en Lode Ceyskens betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancun, van de heer Bart Martens, de dames Tinne Rombouts, Tine Eerlingen en Valerie Taeldeman en de heer Lode Ceyskens betreffende de verlenging van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015 MINA 4, en van de dames Vera Van der Borgh en Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, mevrouw Tine Eerlingen en de heren Dirk Peeters, Karlos Callens en Lode Ceyskens betreffende de meldpunten bij zondagsjacht.

Is het parlement het eens met dat voorstel tot aanvulling van de agenda? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat de voorstellen van resolutie onmiddellijk worden behandeld.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Boudewijn Bouckaert, Luckas Van Der Taelen, Jan Roegiers, Sven Gatz, Ward Kennes, Matthias Diependaele en Joris Van Hauthem betreffende de oproep tegen de nakende uitvoering van de doodstraf door steniging van mevrouw Sakineh Ashtiani in de Islamitische Republiek Iran

– 625 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Bouckaert bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, ik wil het parlement vragen de spoedbehandeling te willen goedkeuren van een voorstel van resolutie. Ik val misschien wat uit de toon bij deze beginvakantiesfeer, maar het gaat over de nakende uitvoering van de doodstraf door stening wegens overspel van een vrouw in Iran. Deze vrouw is veroordeeld door het hooggerechtshof. Internationale juristen zien geen kans meer om dit vonnis in Iran nog te veranderen. Het enige dat haar kan redden, is een internationale actie. Dit is op CCN geweest. Er is niet veel tijd voor.

De voorzitter: Mijnheer Bouckaert, nu hebt u het al over de inhoud van uw voorstel. Nu gaat het alleen over de vraag of we dit kunnen toevoegen aan de agenda. U kunt straks een toelichting geven, als hoofdindiener.

Is het parlement het eens met dat voorstel tot spoedbehandeling? (*Instemming*)

Dan stel ik voor dat het voorstel van resolutie zo dadelijk wordt behandeld.

Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen, Valerie Taeldeman en Michèle Hostekint en de heren Wilfried Vandaele en Lode Ceyskens betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancún – 613 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

Mevrouw De Vroe, verslaggever, heeft het woord voor een mondeling verslag.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, geachte leden, de commissie Leefmilieu besprak op 6 juli 2010 het voorstel van resolutie van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen, Valerie Taeldeman en Michèle Hostekint en de heren Wilfried Vandaele en Lode Ceyskens betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancún.

Aan de behandeling van dit voorstel van resolutie ging de bespreking van een voorstel van resolutie van de heren Sanctorum, Peeters en Watteuw vooraf. Dat voorstel handelde over een duidelijk engagement van Vlaanderen en Europa in de aanloop naar de nieuwe klimaatop in Cancún en werd kort besproken in de commissievergadering van 1 juni.

De discussie in de commissie ging vooral over de vraag aan de Vlaamse Regering om in het kader van het Belgische EU-voorzitterschap te streven naar aangescherpte doelstellingen en ambities, in de aanloop naar de nieuwe klimaatop. Groen! pleitte voor een aanscherping van de ambities van de EU, door het vastleggen van een unilaterale doelstelling voor 2020 van een reductie met 30 procent van de uitgestoten broeikasgassen ten opzichte van 1990, én voor een verder optrekken van dit engagement tot een reductie van 40 procent van de broeikasgassen, als andere industrielanden vergelijkbare inspanningen willen doen. De heer Sanctorum verwees in de toelichting uitvoerig naar een recente mededeling van de Europese Commissie met een analyse van de opties om de reductiedoelstelling te verhogen. Daarin wordt volgens hem duidelijk gepleit voor een reductie met 30 procent. Er werd ook gewezen op de economische mogelijkheden die innovatie en schone technologieën bieden en de reductie van de gezondheidskosten die het bereiken van die doelstelling met zich zou meebrengen.

Mevrouw Taeldeman merkte in de vergadering van 1 juni nog op dat de doelstelling van 20 procent nog niet is gerealiseerd is en vraagt zich af waarom Groen! dan durft te beweren dat 30 procent gemakkelijk haalbaar is.

Commissievoorzitter Martens stelt voor om de mededeling van de Europese Commissie aan de leden te bezorgen en het onderwerp later verder te behandelen.

Op 6 juli werd het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties aan de agenda van de commissie toegevoegd. Mevrouw Rombouts heeft het voorstel toegelicht. Ze wees erop dat eerder dit zittingsjaar al een voorstel van resolutie over de klimaattop in Kopenhagen werd goedgekeurd. De bezorgdheid blijft dezelfde, hoewel werd vastgesteld dat de discussie in Kopenhagen zeer moeilijk is verlopen. Het blijft een complexe opdracht om met de diverse deelnemende landen een evenwichtig akkoord te sluiten. Toch moet het de ambitie zijn om verder vooruitgang te boeken. Kopenhagen leert volgens mevrouw Rombouts dat een stringent keurslijf andere landen kan afschrikken en het bereiken van een akkoord kan bemoeilijken.

De meerderheidsfracties vragen de Vlaamse Regering om de komende maanden en op de volgende conferentie in Cancún de nodige stappen te zetten naar een internationaal, wereldwijd akkoord dat toelaat de opwarming van het klimaat globaal onder 2 graden Celsius te houden. Dat blijft dus de doelstelling. Het is echter duidelijk dat het huidige ambitieniveau niet volstaat om een voldoende vermindering van de wereldwijde uitstoot mogelijk te maken.

De Vlaamse Regering, en dus de Vlaamse minister van Leefmilieu, wordt gevraagd om er als voorzitter van de Europese Raad van Leefmilieu-ministers over te waken dat de EU het voortouw blijft nemen in de strijd tegen de klimaatverandering en erop toe te zien dat de inspanningen en kosten fair worden verdeeld over de verschillende landen, overheden en sectoren.

Verder moet alles in het werk worden gesteld om de globale uitstoot van broeikasgassen zoveel mogelijk te beperken. De transparantie en de integriteit van het post-Kyotoregime moeten daarbij vooropstaan. De zwaktes van het Kyotoprotocol moeten worden aangepakt, en dat gaat onder andere over de overdracht van het overschot van niet-gebruikte emissierechten en de te lakse boekhoudregels voor emissies door landgebruik en bosbouw.

Aan de Vlaamse Regering wordt ook gevraagd om op basis van de bevindingen van de Europese Commissie haalbare, betaalbare en aanvaardbare maatregelen uit te werken om deze ambitieuze doelstellingen te realiseren en ook vooruitgang te boeken op het gebied van groene jobs, milieutechnologie, schone lucht en propere en goedkope energie. In haar intern Vlaams klimaat- en energiebeleid en in de onderhandelingen over de Belgische 2020-lastenverdeling, moet al rekening worden gehouden met de mogelijkheid van ambitieuzere Europese reductiedoelstellingen.

Dit voorstel van de meerderheidsfracties werd dinsdag 6 juli nog kort in de commissie besproken. De heer Sanctorum vindt de resolutie van de meerderheid te vrijblijvend, met uitzondering misschien van de vraag om de zwaktes van het Kyotoprotocol aan te pakken. De doelstelling om de opwarming onder de 2 graden Celsius te houden is erg vaag en staat zelfs in de tekst van Kopenhagen. Het belangrijkste discussiepunt is en blijft de doelstelling om unilateraal naar 30 percent reductie te gaan voor 2020. De Europese lidstaten zullen volgens de heer Sanctorum binnenkort moeten reageren op de mededeling van de Europese Commissie. Daarover staat er echter niets in het voorstel van de meerderheid.

De heer Martens laat opmerken dat in het voorstel van Groen! ook werd gevraagd om in multilateraal verband naar een reductie van 40 percent te gaan, zonder dat de haalbaarheid en de gevolgen daarvan worden ingeschat. De meerderheidsfracties stellen niet dat de doelstelling van 30 percent er niet moet komen: het kan een troef zijn om andere landen te overhalen om bijkomende inspanningen te doen. Het lijkt echter om strategische redenen niet het geschikte ogenblik om dat nu binnen de Europese Ministerraad Milieu te bepleiten. Het voorstel van resolutie van de meerderheid legt volgens de heer Martens dan eerder de nadruk op punten die wel haalbaar zijn, zoals het wegwerken van de zwaktes van het Kyotoprotocol.

De heer Sanctorum vindt dit een weinig ambitieus standpunt. Mevrouw Rombouts pleit dan weer voor een strategische en oplossingsgerichte aanpak.

De discussie over de doelstelling van 30 percent werd nog even voortgezet in de commissie, maar ik denk dat ik hiermee de belangrijkste argumenten heb weergegeven.

Zelf heb ik in de commissie gesteld dat Open Vld het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties zal steunen, hoewel de doelstellingen niet altijd even concreet zijn. Het voorstel van resolutie van Groen! bevat dan wel concrete doelstellingen, maar die zijn volgens Open Vld niet allemaal haalbaar.

Het voorstel van resolutie van Groen! werd verworpen met 7 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen. Het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties werd aangenomen met 9 stemmen voor bij 1 onthouding.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Voorzitter, collega's, het is heel eenvoudig: ofwel is Vlaanderen ambitieus, ofwel niet. Daar gaat het over. Daarom hebben wij dit amendement ingediend. Het scenario van 30 percent reductie tegen 2020 is wel degelijk aan de orde. Er zijn de uitspraken van de voormalige klimaattopman bij de Verenigde Naties Yvo de Boer, er is het onderzoek van de Europese Commissie. Alles wijst erop dat het scenario van 30 percent reductie alleen maar voordeel oplevert ten opzichte van 20 percent reductie.

Dan is het naar aanleiding van het Europese voorzitterschap en de aankomende klimaattop in Cancun maar logisch dat onze minister van Leefmilieu, die de Europese Milieuraad zal voorzitten, ook dat 30 percentscenario zal verdedigen, ook al zullen er ongetwijfeld landen zijn die daarbij op de rem zullen gaan staan.

Daar gaat dit amendement over. Ik hoop dat er vanuit dit Vlaams Parlement een duidelijk signaal zal komen voor de regering dat we ambitieus moeten zijn.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over het amendement en over het voorstel van resolutie houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts, Tine Eerlingen en Valerie Taeldeman, de heer Lode Ceyskens en mevrouw Els Robeyns betreffende de verlenging van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015, MINA 4 – 619 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

Mevrouw De Vroe, verslaggever, heeft het woord voor een mondeling verslag.

Mevrouw Gwenny De Vroe: De commissie Leefmilieu besprak op dinsdag 6 juli 2010 het voorstel van resolutie van de heren Bart Martens en Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts, Tine Eerlingen en Valerie Taeldeman, de heer Lode Ceyskens en mevrouw Els Robeyns betreffende de verlenging van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015.

Ik schets even de voorgeschiedenis van dit voorstel van resolutie. Het ontwerp van nieuw Vlaams Milieubeleidsplan voor de periode 2011-2015 werd op 4 juni 2010 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Het ontwerp werd aan het Vlaams Parlement bezorgd en vervolgens

op 22 juni toegelicht in de commissie Leefmilieu. Het Vlaams Parlement kan volgens het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid overigens ook een advies uitbrengen over dit plan. Er stond dezelfde commissievergadering ook een vraag om uitleg van collega Bart Martens aan minister Joke Schauvliege op de agenda over de organisatie van het openbaar onderzoek over dit nieuwe plan.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, wij hebben gisteren een discussie gehad over politiek fatsoen. Onder andere de fractievoorzitter van sp.a heeft ons toen geleerd wat dat is. Ik zou het heel vriendelijk vinden mocht hij zijn rug niet tonen aan mijn collega De Vroe.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel, als ik die verhalen hier moet beginnen te vertellen, ben ik wel een halfuur bezig.

Mevrouw Ann Brusseel: Maar voorzitter, u vraagt toch vaak om de discussies in de koffiekamer voort te zetten?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel, u hebt groot gelijk maar dan gaan we dat bij alle fracties toepassen.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, ik heb het signaal van mevrouw Brusseel verkeerd geïnterpreteerd. Ik dacht dat we al inhoudelijk mochten tussenkomen.

De voorzitter: Neen, mevrouw De Vroe brengt nog altijd verslag uit.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Het openbaar onderzoek van het milieubeleidsplan loopt van 14 juni tot 14 augustus en strekt zich dus uit over de vakantieperiode.

De voorzitter: Mijnheer Watteeuw, u staat met uw rug naar mij toe. (*Gelach*)

Als we zo gaan beginnen, zijn we hier nog een paar uren bezig, vrees ik.

Sorry, mevrouw De Vroe, nu gaan wij u niet meer onderbreken.

Mevrouw Gwenny De Vroe: De timing van het openbaar onderzoek is volgens sommige commissieleden ongelukkig omdat burgers, gemeente- en provinciebesturen en ook het Vlaams Parlement daardoor niet op een normale manier opmerkingen zouden kunnen formuleren over het ontwerpplan. De bepaling dat de Vlaamse Regering uiterlijk 8 maanden voor de voorziene datum van inwerkingtreding van het milieubeleidsplan het ontwerpplan voorlopig vaststelt, werd evenmin gerespecteerd.

Deze probleemstelling heeft aanleiding gegeven tot twee voorstellen van resolutie.

Het eerste voorstel van resolutie van de heren Hermes Sanctorum en Dirk Peeters van Groen! werd al op 29 juni in de commissie besproken. De heer Dirk Peeters zegt in de toelichting dat de indieners betreuren dat de Vlaamse Regering te laat kennis heeft gegeven van het ontwerp van milieubeleidsplan en dat het openbaar onderzoek volledig in de zomer zou vallen. Om zowel de burgers als de gemeenteraden en het Vlaams Parlement de kans te geven om opmerkingen te formuleren, na het dossier grondig te hebben bestudeerd en na kennis te hebben genomen van de adviezen van de lokale en andere adviesraden, wordt voorgesteld de termijn van het openbaar onderzoek te verlengen. Groen! vraagt ook dat de decretaal bepaalde informatie- en inspraakmomenten worden georganiseerd.

Dit eerste voorstel van resolutie werd kort besproken in de vergadering van 29 juni. Mevrouw Rombouts wees erop dat de administratie bij de toelichting van het plan in de commissie heeft bevestigd dat de nodige soepelheid aan de dag zal worden gelegd en dat alle ingediende adviezen ernstig zullen worden genomen. De timing van het openbaar onderzoek is decretaal vastgelegd, en het past niet in een resolutie aan de Vlaamse Regering te vragen om van het decreet af te wijken.

Indien een aanpassing van het decreet wordt overwogen, moet dit op een doordachte en evenwichtige wijze gebeuren. Er zijn nog andere openbare onderzoeken die in de zomer lopen en ook met de ruimere aanbevelingen van de commissie-Sauwens moet rekening worden gehouden. Mevrouw Rombouts pleit voor vertrouwen in de administratie en de minister om dit openbaar onderzoek tot een goed einde te brengen.

De heer Martens laat opmerken dat de minister in antwoord op de vraag om uitleg heeft bevestigd dat de decretaal geplande informatie- en inspraakmomenten zullen worden georganiseerd. Nu nog een decreetswijziging doorvoeren voor het einde van het openbaar onderzoek is qua timing niet realistisch. Uit de toelichting van de administratie bleek ook dat in de praktijk nog rekening kan worden gehouden met adviezen die de gemeenten en provincies in september uitbrengen.

De heer Sanctorum pleit ervoor toch een duidelijk signaal te geven aan de Vlaamse Regering dat op een soepele manier moet worden omgesprongen met de adviezen die in september zullen worden uitgebracht. Tot zover de bespreking in de commissievergadering van 29 juni.

In de vergadering van dinsdag 6 juli werd het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties, ondertekend door de heren Martens en Vandaele, de dames Rombouts, Eerlingen en Taeldeman, de heer Ceyskens en mevrouw Robeyns, aan de agenda toegevoegd. De heer Martens licht toe dat de minister intussen de opdracht heeft gegeven de provinciale informatie- en inspraakvergaderingen te organiseren en dat hiervoor data werden vastgelegd. Dat punt is dus niet meer in het voorstel van resolutie opgenomen.

Wel wordt de Vlaamse Regering gevraagd om rekening te houden met de adviezen die nog in september 2010 worden uitgebracht. Op die manier hebben ook de provincies nog de mogelijkheid om tot voor 1 oktober een advies uit te brengen. Voor de gemeenten was decretaal al in die mogelijkheid voorzien indien de gemeenteraad niet vergadert gedurende de maanden juli en augustus. De Vlaamse Regering wordt ook gevraagd de gemeente- en provinciebesturen aan te sporen om voor het formuleren van het eigen advies, het advies in te winnen van de gemeentelijke en provinciale milieuraad.

De heren Sanctorum en Peeters zien dit voorstel van resolutie van de meerderheid deels als positief, maar stellen dat het geen soelaas brengt voor de burgers die opmerkingen willen formuleren. Voor de burgers geldt immers de termijn van 60 dagen om opmerkingen te maken in het kader van het openbaar onderzoek dat door de gemeenten wordt georganiseerd.

De heer Martens laat opmerken dat het de gemeenten vrij staat om ook de laattijdig door burgers ingediende opmerkingen nog als bijlage bij het advies te voegen.

Ikzelf heb de beide voorstellen van resolutie gesteund omdat ze uitgaan van een soepele benadering van het openbaar onderzoek en de inspraak over het milieubeleidsplan. Het voorstel van resolutie van Groen! is wel minder vrijblijvend omdat er een officiële verlenging van de termijn in wordt gevraagd.

De heer Martens antwoordt dat er uitdrukkelijk voor werd gekozen om in het voorstel van resolutie niet te vragen aan de Vlaamse Regering om af te wijken van de decretale bepalingen. Om de termijn officieel te verlengen moet het decreet worden gewijzigd.

Het voorstel van Groen! werd verworpen met 7 stemmen tegen 3. Het voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties wordt aangenomen met 9 stemmen voor bij 1 onthouding. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Onze fractie heeft een amendement ingediend naar aanleiding van de discussie die heel goed werd toegelicht door mevrouw De Vroe.

Het voorstel van resolutie van de meerderheid houdt een verbetering in. Dat is op zich een goede zaak. De meerderheid houdt echter te weinig rekening met het feit dat burgers in de

tweede helft van augustus en september 2010, wanneer het openbaar onderzoek is afgerond, zullen merken dat met hun opmerkingen geen rekening zal worden gehouden. De gemeenten zouden hiertoe immers zelf iets moeten ondernemen. Het lijkt me dan ook beter de Vlaamse Regering te vragen de gemeenten te verwittigen. De gemeenten zouden de bezwaarschriften die na het openbaar onderzoek zijn ingediend en die bijgevolg onontvankelijk zullen worden verklaard, toch naar de Vlaamse overheid moeten opsturen. Hierdoor krijgt de Vlaamse Regering de mogelijkheid hier alsnog rekening mee te houden.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Voorzitter, ik wil het eerst over de etiquette hebben. Wie vroeger bij Louis XIV, de Zonnekoning, werd ontvangen, mocht de audiëntie enkel achterwaarts verlaten. Niemand mocht de Zonnekoning ooit zijn rug laten zien. Ik weet niet hoe de heer De Wever daarnet het koninklijk paleis heeft verlaten. Ik hoop dat hij de moed heeft gehad die een Vlaming ooit bij de Zonnekoning heeft getoond. Jan Bart, de grootste zeerover die we na Piet Piraat ooit hebben gekend, heeft de audiëntie met zijn rug naar de Zonnekoning verlaten. Dat siert ons, Vlamingen. Ik denk dat we zo zijn. *(Opmerkingen en gelach)*

Nu kom ik tot de grond van de zaak. Wat staat er in feite in stuk 619? Blijkbaar adviseren de indieners de Vlaamse Regering zich te laten adviseren en zelf de lagere adviserende besturen te adviseren zich door ongetwijfeld goed ingelichte adviseurs te laten adviseren. Dat is de essentie van het voorstel van resolutie.

Ik wil dit nog aanvaarden, maar het Vlaams Parlement heeft zich al belachelijk gemaakt met de poppenkast die hier gisteren is opgevoerd. Dat was ‘de la politique politicienne’. Tot daar aan toe, maar we mogen ons niet belachelijk maken met het inhoudelijk werk dat we leveren.

Natuurlijk worden we geadviseerd. Natuurlijk gaan we ervan uit dat anderen ons adviseren. De vraag is of we die adviseurs moeten uitnodigen om dat advies te verlenen. Regeren is goed besturen. Een regering neemt kennis van zaken waar ze kennis van wil nemen. We hebben daar geen voorstellen van resolutie voor nodig. Ik zal me met betrekking tot dit initiatief dan ook onthouden. Ik denk dat dit ook voor de rest van mijn fractie geldt.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik wil kort op het ingediende amendement reageren. We hebben die discussie tijdens de commissiebesprekingen ook al gevoerd. Ik vind het raar dat Groen! in verband met MINA 4 vindt dat een openbaar onderzoek te allen tijde niet meer in de zomerperiode mag worden gevoerd. De mensen zijn dan afwezig. Dit lijkt me niet enkel voor MINA 4 een belangrijk element. Dat geldt ook voor andere plannen.

Enkele maanden geleden hebben we in de ad-hoccommissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten een discussie over de versnelling van procedures gevoerd. De procedures slepen immers soms heel lang aan. Nu zouden we gedurende 2 maanden geen openbaar onderzoek mogen voeren.

Dit is een complexere discussie. We mogen dit niet snel voor MINA 4 doorvoeren. Dit kan niet in overweging worden genomen. De decretaal voorgeschreven procedure moet worden gevolgd. Dit betekent dat het openbaar onderzoek in de zomerperiode wordt gevoerd.

De heer Hermes Sanctorum: Ik zou nog even op de woorden van de heer Penris en mevrouw Rombouts willen reageren. Ik veronderstel dat iedereen het ermee eens is dat inspraak belangrijk is. Daar gaan dit voorstel van resolutie en ons amendement over. De organisatie van een inspraakronde tijdens het zomerverlof is eigenlijk een absurd idee. Eigenlijk worden de mensen uitgenodigd om niet te komen. De mensen zijn dan op vakantie.

Mevrouw Rombouts, we zijn het er absoluut mee eens dat dit niet enkel voor MINA 4 zou moeten gelden. Dit zou moeten gelden voor alle beleidsplannen en voor alle initiatieven waarvoor een openbaar onderzoek wordt georganiseerd.

Het punt is echter dat de Groen!-fractie in het verleden een voorstel van decreet heeft ingediend om geen openbaar onderzoek meer te organiseren in het zomerverlof. Dat werd toen weggestemd door de andere partijen.

Voor alle duidelijkheid: wij willen dit niet alleen voor MINA 4, maar ook voor andere beleidsplannen en initiatieven vanuit de overheid.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, collega's, ik wil erop wijzen dat het openbaar onderzoek 2 maanden duurt. Je moet al in het onderwijs staan of in het parlement zitten om 2 maanden vakantie te hebben. Ik denk dus dat de burgers wel de tijd hebben en alle kansen krijgen om bezwaren in te dienen.

Als indieners van dit voorstel van resolutie was het onze bekommernis dat de bestuursorganen die decretaal verzocht worden om een collegiaal overlegd advies uit te brengen, daartoe nog de kans zouden krijgen. Een van de instanties die verzocht worden om advies uit te brengen, is het provinciebestuur, via een beslissing in de provincieraden. We hebben gewoon vastgesteld dat drie op de vijf provincieraden voor het einde van de termijn voor het indienen van het advies, decretaal vastgelegd op 14 september 2010, niet meer samenkomen. Met ons voorstel van resolutie, waarin we aan de Vlaamse Regering vragen om toch nog rekening te houden met alle adviezen die zijn binnengekomen in de loop van de maand september, krijgen alle provincies de kans om rechtsgeldig een zinvol advies uit te brengen. Dat was de voornaamste bekommernis van de indieners van het voorstel van resolutie. Daarom meen ik dat wat hierin staat, correct is. Wij kunnen dat volgen.

Er is een groot verschil tussen individuele adviezen, die kunnen worden uitgebracht tijdens het openbaar onderzoek, en collegiaal overlegde adviezen die verwacht worden van bestuursorganen die niet meer samenkwamen voor de eigenlijke deadline van 14 september 2010.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil mij aansluiten bij de heer Martens. Inspraak is inderdaad belangrijk, mijnheer Sanctorum, maar dan volgens de afspraken die vastliggen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de stemmingen over het amendement en over het voorstel van resolutie houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de dames Vera Van der Borgh en Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, mevrouw Tine Eerlingen en de heren Dirk Peeters, Karlos Callens en Lode Ceyskens betreffende de meldpunten bij zondagsjacht – 620 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie.

Mevrouw De Vroe, verslaggever, heeft het woord voor een mondeling verslag.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, collega's, de commissie Leefmilieu heeft op dinsdag 6 juli het voorstel van resolutie van de dames Vera Van der Borgh en Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, mevrouw Tine Eerlingen en de heren Dirk Peeters, Karlos Callens en Lode Ceyskens betreffende de meldpunten bij zondagsjacht besproken en goedgekeurd.

Het betreft een consensusvoorstel, gebaseerd op twee eerder ingediende voorstellen van resolutie, een van Open Vld en een van de meerderheidsfracties. Ik ga in dit mondeling verslag dan ook vooral in op de voorgeschiedenis van dit consensusvoorstel.

Het eerste voorstel van resolutie werd op 11 februari 2010 ingediend door mevrouw Van der Borght en de heren Schueremans, Callens en Gatz en droeg als titel ‘De afschaffing van de meldingsplicht bij jacht op zondag’. Het werd al op 20 april 2010 toegelicht in de commissie.

Mevrouw Van der Borght verwees daarbij naar het jachtvoorwaardenbesluit dat op 30 mei 2008 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Over het ontwerp van besluit was lang gediscussieerd, ook in de toenmalige commissie Leefmilieu. Een van de discussiepunten betrof de aanvaardbaarheid van de zondagsjacht. Uiteindelijk werd beslist om de jacht op zondag toe te staan, maar wel twee meldpunten op te richten.

Er werd voorzien in een evaluatie van de gegevens over de jacht op zondag na één jaar, teneinde de regelgeving te kunnen bijsturen. Ondertussen is de evaluatie van de meldpunten afgerond. Daaruit blijkt volgens mevrouw Van der Borght dat de meldpunten weinig opleveren. Bij het meldpunt voor klachten worden relatief weinig klachten ingediend en vaak gaat het om weerkerende klachten van dezelfde personen of klachten over handelingen die door de regelgeving worden toegelaten. Het meldpunt voor de voorafgaande melding van de jacht op zondag is volgens mevrouw Van der Borght vooral een administratieve verplichting met weinig effectief nut. Het is voor het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) bijvoorbeeld onmogelijk om de gemelde gegevens efficiënt te controleren op het terrein. Om die reden vraagt mevrouw Van der Borght de afschaffing van de meldingsplicht voor de jacht op zondag.

Dit oorspronkelijke voorstel van resolutie werd in de commissievergadering van 20 april kort besproken. De heer Sintobin steunt het voorstel. Voor hem is dit een voorbeeld van hoe snel een administratieve vereenvoudiging kan worden gerealiseerd.

De heren Sanctorum en Peeters menen dat de cijfers moeten worden gerelativeerd: het aantal klachten is niet gelijk aan het aantal gehinderden omdat veel mensen geen klacht wensen in te dienen. Ze menen dat de veiligheid van de andere recreanten centraal moet staan. Steeds meer mensen maken gebruik van de open ruimte en er is blijvende aandacht nodig voor het gevaar dat de jacht kan meebrengen.

De dames Eerlingen en Rombouts erkennen dat er argumenten zijn om de meldingsplicht voor jacht op zondag te herbekijken, maar vragen om het in een breder kader te plaatsen. Het is niet omdat er relatief weinig klachten zijn dat er geen ongerustheid is op het terrein over de combinatie van jacht en recreatie in het weekend.

Mevrouw Rombouts wijst ook op de evaluatie en het overleg dat door de minister over de jachtproblematiek wordt gevoerd. Ze stelt voor een laatste stand van zaken aan de minister te vragen. Voor de commissievergadering van 6 juli ontving de commissie nog een dergelijke stand van zaken van het kabinet van de minister.

Op 6 juli werd een nieuw voorstel van resolutie van de meerderheidsfracties over de meldpunten bij zondagsjacht aan de agenda toegevoegd. Het werd ingediend door mevrouw Rombouts, de heer Martens, de dames Eerlingen, Taeldeman en Hostekint en de heren Vandaele en Ceyskens.

Mevrouw Rombouts geeft op 6 juli een korte toelichting in de commissie. Uit de evaluatie is inderdaad duidelijk gebleken dat het meldpunt voor zondagsjacht weinig efficiënt is. Aan de andere kant is er de terechte bezorgdheid over het samengaan van jacht en recreatie. Daarom vragen de indieners om in overleg met de jacht- en recreatiesector de afstemming tussen beide activiteiten verder te optimaliseren. Goede afspraken en een eventuele regulering moeten toelaten conflicten tussen de gebruikers van de open ruimte te vermijden. Het verdient aanbeveling het huidige meldpunt voor de zondagsjacht te vervangen door een

efficiënter systeem. De indieners doen geen uitspraak over de vorm die het nieuwe systeem moet aannemen, aangezien ze het overleg alle kansen willen geven. Het specifiek voor de jacht opgerichte klachtenmeldpunt kan volgens de indieners opgaan in het algemene klachtenmeldpunt van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Mevrouw Van der Borgh pleit in een reactie voor een vrijwillig systeem van voorafgaande melding bij een e-loket op basis van geo-referenties. Over een dergelijk e-loket zou er volgens het lid al een principieel akkoord zijn tussen de Hubertusvereniging en ANB. Ook voor de recreanten zou dit systeem vlotter toegankelijker zijn.

Mevrouw Van der Borgh dringt ook aan op een consensusvoorstel tussen de verschillende fracties. Na overleg tussen de fracties werd dan een consensusvoorstel ingediend door de dames Van der Borgh en Rombouts, de heer Martens, mevrouw Eerlingen en de heren Peeters, Callens en Ceyssens.

Mevrouw Van der Borgh wijst in de toelichting nogmaals op het belang van het lopende overleg met de jachtsector voor het opstarten van een e-loket. In de tekst van het consensusvoorstel wordt toegevoegd dat ook de natuursector bij het overleg moet worden betrokken en dat de regulering ook zelfregulering kan inhouden. Het verdient aanbeveling het huidige meldpunt voor zondagsjacht nog voor het volgende jachtseizoen te vervangen door een efficiënter systeem.

Collega's, dat laatste is dan ook de reden waarom voor dit voorstel van resolutie een aanvulling van de agenda van deze plenaire vergadering werd gevraagd. Op die manier kan de commissie een duidelijk signaal geven aan de Vlaamse Regering, ruim voor de start van het nieuwe jachtseizoen in september/oktober.

Het voorstel van resolutie werd unaniem aangenomen met 10 stemmen. (*Applaus*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Boudewijn Bouckaert, Luckas Van Der Taelen, Jan Roegiers, Sven Gatz, Ward Kennes, Matthias Diependaele en Joris Van Hauthem betreffende de oproep tegen de nakende uitvoering van de doodstraf door steniging van mevrouw Sakineh Ashtiani in de Islamitische Republiek Iran – 625 (2009-2010) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de bespreking van het voorstel van resolutie

De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, ik wil hier kort over zijn, maar onlangs hebben we via diverse nieuwskanalen vernomen dat mevrouw Ashtiani na overspel werd veroordeeld tot steniging. De bekentenis voor dat overspel werd eigenlijk uitgelokt door 99 zweepslagen. Het is zo dat Iran nog op grote schaal de steniging als sanctie toepast, niet alleen voor overspel, maar ook voor veel andere misdrijven, bijvoorbeeld voor homoseksualiteit, want ook homoseksuelen worden op die manier terechtgesteld. Alle rechtsmiddelen in Iran zijn uitgeput en eigenlijk wacht die mevrouw op de uitvoering van deze wrede straf.

Ik weet niet of de leden van dit parlement al eens beelden van zo een steniging hebben bekeken op YouTube, maar die zijn werkelijk misselijkmakend en weerzinwekkend. Dat zo'n straf nog kan in de 21e eeuw, is echt heel erg. Vlaanderen kan natuurlijk niet veel doen. Vlaanderen is maar een klein landje en heeft maar een klein stemmetje in de wereld, maar ik

vind dat we het toch moeten laten klinken. We moeten op onze manier toch onze afschuw voor deze wrede vorm van straf kenbaar te maken.

Ik heb daarom het volgende korte voorstel van resolutie opgesteld: “Het Vlaams Parlement, gelet op ten eerste, de nakende steniging van mevrouw Sakineh Ashtiani in de Islamitische Republiek Iran op basis van een juridisch sterk betwistbare veroordeling inzake overspel, ten tweede, de absolute onmenselijkheid van dergelijke straffen, waarvoor er geen enkele morele, juridische of religieuze verantwoording kan ingeroepen worden, vraagt de Vlaamse Regering ten eerste, sterk aan te dringen bij de zaakgelastigde van de Islamitische Republiek Iran opdat de doodstraf voor mevrouw Sakineh Ashtiani niet zou worden uitgevoerd, ten tweede, bij de zaakgelastigde van de Islamitische Republiek Iran te bepleiten dat de doodstraf in het algemeen en in het bijzonder voor overspel zou worden afgeschaft, ten derde, de federale minister van Buitenlandse Zaken te verzoeken deze aangelegenheid bij spoed aan te kaarten bij de Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken, mevrouw Catherine Ashton en vervolgens te laten agenderen op de eerstkomende vergadering van de Raad Buitenlandse Zaken van de Europese Unie.”

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende de eindregeling van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap en van instellingen van openbaar nut voor het begrotingsjaar 2007

– 23 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

- 97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 78 leden hebben ja geantwoord;
- 18 leden hebben neen geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

- 102 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 82 leden hebben ja geantwoord;
- 19 leden hebben neen geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Lies Jans.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Ik heb een stemafpraak met de heer De Wever. (*Rumoer*)

De heer Bart Tommelein: Ik heb, waarschijnlijk voor de laatste keer, een stemafpraak met mevrouw Poleyn.

Mevrouw Irina De Knop: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Vera Jans.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik heb een stemafpraak met mevrouw Hostekint, bijna bevallen.

De heer Christian Van Eyken: Ik heb een stemafpraak met de heer De Loor.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met de Economische Partnerschapsovereenkomst tussen de Cariforum-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, en de slotakte, ondertekend in Bridgetown op 15 oktober 2008

– 308 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

100 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het verdrag ter bescherming van het cultureel erfgoed onder water, aangenomen in Parijs op 2 november 2001

– 509 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

100 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de overeenkomst houdende stichting van de Europese Conferentie voor Moleculaire Biologie, opgemaakt in Genève op 13 februari 1969

– 534 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

100 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot instemming met de overeenkomst houdende oprichting van het Europees Laboratorium voor Moleculaire Biologie, opgemaakt in Genève op 10 mei 1973

– 535 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 5

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

100 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid

– 549 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
100 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende instemming met het tweede Protocol bij het Verdrag van Den Haag van 1954 inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, opgemaakt in Den Haag op 26 maart 1999 – 566 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 7

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

100 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
100 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
106 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Wilfried Vandaele, Lode Ceyskens en Bart Martens, de dames Liesbeth Homans, Valerie Taeldeman, Michèle Hostekint en Tinne Rombouts houdende aanpassing van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 en van het decreet van 10 maart 2006 houdende decretale aanpassingen inzake ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed als gevolg van het bestuurlijk beleid – 349 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 13

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
57 leden hebben ja geantwoord;
18 leden hebben neen geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Matthias Diependaele, Koen Van den Heuvel en Bart Van Malderen, mevrouw Helga Stevens, de heer Jan Laurys, mevrouw Güler Turan en de heer Robrecht Bothuyne houdende diverse bepalingen inzake het beleidsdomein Werk en Sociale Economie – 570 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 9

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
58 leden hebben ja geantwoord;
43 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
47 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Katrien Schryvers, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Griet Smaers en de heren Kris Van Dijck, Jan Peumans, Peter Vanvelthoven en John Crombez betreffende de oprichting van een studiecmissie Gewestbelastingen in verband met successie, schenkingen en onroerende goederen – 480 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
60 leden hebben ja geantwoord;
26 leden hebben neen geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Jan Roegiers, Ludwig Caluwé en Marc Hendrickx, mevrouw Fatma Pehlivan en de heren Johan Verstreken, Matthias Diependaele en Paul Delva betreffende de goedkeuring van de Economische Partnerschapsovereenkomst met de Cariforum-staten, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds
– 536 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
107 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Roegiers, Jan Peumans, Dirk de Kort en Bart Martens en de dames Sophie De Wit en Griet Smaers betreffende de nieuwe beheersovereenkomst 2010-2014 van de Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn
– 582 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 6

Stemming over het amendement

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de stemming over amendement 11 van mevrouw Brouwers, de heren Roegiers, Peumans en van Rouveroj en de dames Eerlingen en De Ridder.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
101 leden hebben ja geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
95 leden hebben ja geantwoord;
5 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Hermes Sanctorum, Bart Martens en Dirk de Kort en mevrouw Liesbeth Homans betreffende het voorbereiden van Vlaanderen op olie- en gaspieken
– 588 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

107 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, de dames Tine Eerlingen, Valerie Taeldeman en Michèle Hostekint en de heren Wilfried Vandaele en Lode Ceyskens betreffende de voorbereiding van de klimaatconferentie in Cancún
– 613 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Stemming over het amendement

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de stemming over amendement 1 van de heer Sanctorum.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

20 leden hebben ja geantwoord;

60 leden hebben neen geantwoord;

27 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

80 leden hebben ja geantwoord;

15 leden hebben neen geantwoord;

12 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Bart Martens en Wilfried Vandaele, de dames Tinne Rombouts, Tine Eerlingen en Valerie Taeldeman, de heer Lode Ceyskens en mevrouw Els Robeyns betreffende de verlenging van het openbaar onderzoek rond het ontwerp van Milieubeleidsplan 2011-2015, MINA 4 – 619 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Stemming over het amendement

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de stemming over amendement 1 van de heer Sanctorum.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
20 leden hebben ja geantwoord;
60 leden hebben neen geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 18

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
85 leden hebben ja geantwoord;
21 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de dames Vera Van der Borght en Tinne Rombouts, de heer Bart Martens, mevrouw Tine Eerlingen en de heren Dirk Peeters, Karlos Callens en Lode Ceyskens betreffende de meldpunten bij zondagsjacht – 620 (2009-2010) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 19

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
92 leden hebben ja geantwoord;
15 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Boudewijn Bouckaert, Luckas Van Der Taelen, Jan Roegiers, Sven Gatz, Ward Kennes, Matthias Diependaele en Joris Van Hauthem betreffende de oproep tegen de nakende uitvoering van de doodstraf door steniging van mevrouw Sakineh Ashtiani in de Islamitische Republiek Iran – 625 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 20

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

104 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MOTIE van de heer Peter Reekmans tot onderzoek door het Rekenhof naar de aanwending van werkingsdotaties van de provincieraadsfracties – 612 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie tot onderzoek door het Rekenhof.

De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Omwille van de manier waarop de motie werd ingeleid, zou ik een stemverklaring willen geven van onze fractie. Er is klacht ingediend. De minister heeft al actie ondernomen ten aanzien van de provincies om de zaak te verduidelijken. De vraag is nu om het Rekenhof een onderzoek te laten uitvoeren over rekeningen waarover het Rekenhof jaarlijks een onderzoek uitvoert.

Ik heb het gisteren nog eens specifiek bekeken voor de provincie waar ik zelf woon, en die hier gisteren een aantal keren ter sprake is gekomen. Tot nu toe is er geen enkele opmerking van het Rekenhof geweest over de materie waarover de aantijging gisteren ging. We hebben liever dat de minister zijn werk verder doet en de zaak onderzoekt.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Voorzitter, ik volhard in mijn mening over dit dossier. Het Rekenhof doet zijn werk. Het doet dat al vele jaren. Het heeft die reglementeringen gecontroleerd en het is zijn rol om de toepassing ervan na te zien. Ik doe geen uitspraken over het verleden van de heer Reekmans die heel goed weet hoe het in elkaar steekt, maar het is een overbodige motie.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, de stemverklaringen die worden gegeven komen toevallig van twee West-Vlamingen. Het is net die provincie die in overtreding is met de besluiten van de Vlaamse Regering en met de omzendbrieven van de minister.

Net zoals gisteren stel ik de vraag: als een provincieraad in dit land met zijn vele verkozenen nog niet in staat is de Vlaamse wetgeving correct toe te passen, dan moet men zich wel de vraag stellen wat het niveau van aan politiek doen is in dat orgaan. Ik stel één ding vast: voor de recente verkiezingen hoorde ik veel partijen die nu tegenstemmen, zeggen dat de politiek

het voorbeeld moest geven bij de besparingen. Vegen voor eigen deur, noemden ze dat, 5 percent wedde inleveren, afschaffen van de politieke zelfbediening. Als hier vandaag daden in het parlement aan de orde zijn – dat is ook de reden waarom ik de motie indiende –, dan zie ik die partijen die al jaren hun eigen regels overtreden, dat mooi terug onder de mat vegen. Alstublieft, houd dan uw mond als u hier geen kleur durft te bekennen.

De heer Jan Durnez: Voorzitter, niveau is een begrip dat men in vele betekenissen kan gebruiken. Bij de heer Reekmans ligt dat wel wat anders. Ik geef alleen mee dat die reglementen bestaan. De veroordeling die hij al uitspreekt, wijst op zijn niveau.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 21

Ziehier het resultaat:

107 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
20 leden hebben ja geantwoord;
80 leden hebben neen geantwoord;
7 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE VAN AANBEVELING van de heer Boudewijn Bouckaert bij de maatschappelijke beleidsnota over de hervorming van het hoger onderwijs in Vlaanderen – 591 (2009-2010) – Nr. 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling.

Stemming nr. 22

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
99 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie van aanbeveling niet aan.

■

MOTIE VAN AANBEVELING van de dames Elisabeth Meuleman en Mieke Vogels bij de maatschappelijke beleidsnota over de hervorming van het hoger onderwijs in Vlaanderen – 591 (2009-2010) – Nr. 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling.

Stemming nr. 23

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
5 leden hebben ja geantwoord;

74 leden hebben neen geantwoord;
27 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie van aanbeveling niet aan.

■

MOTIE VAN AANBEVELING van de dames Fientje Moerman, Vera Celis, Kathleen Deckx, Veerle Heeren en Kathleen Helsen bij de maatschappelijke beleidsnota over de hervorming van het hoger onderwijs in Vlaanderen – 591 (2009-2010) – Nrs. 4 en 5

Stemming over het amendement

De voorzitter: Dames en heren aan de orde is de stemming over amendement 1 van de dames Moerman, Celis, Deckx, Heeren en Helsen.

De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Voorzitter, ik ben nieuw in deze assemblee en ik wil u en het Bureau bedanken voor het oprichten van deze ad-hoccommissie. Die heeft immers perfect beantwoord aan mijn verwachtingen over het parlementair werk. Ik doe geen uitspraak over het geheel van onze werking, maar deze commissie is voor mij een toonbeeld geweest van hoe er grondig kan worden gewerkt. Ik wil er ook bij zeggen dat het een matriarchale samenleving was: zowel de voorzitter als de verslaggevers en de overgrote meerderheid waren vrouwelijke leden, nog meer dan in de commissie Jeugdzorg. We waren daar met drie mannen: de heer Van Dijck, de heer Bouckaert en ikzelf. Na de vakantie zullen we zien wie het meest de weerslag heeft gevoeld van deze ruime vrouwelijke aanwezigheid.

Voorzitter, geachte leden, dit is een belangrijk amendement. Het is immers een weergave van wat al was opgenomen in de algemene beleidsnota zelf. Het is belangrijk vanuit een aantal oogpunten, namelijk dat van participatie van jongeren aan het hoger onderwijs, dat van onderzoek en dat van de connectie tussen het bedrijfsleven en de samenleving in haar geheel. Wat we hier voorleggen, is de mogelijkheid in Vlaanderen meerdere kansen te geven om in de diverse regio's zowel bachelors als masters te hebben. Dit is zeer genuanceerd wat de masters betreft: het is echt niet de bedoeling dat onder elke kerktoeren te doen. Op die manier kunnen we een antwoord geven wat participatie betreft. Het is belangrijk te weten dat in Vlaanderen de spreiding van de deelname van 18-jarigen aan het hoger onderwijs en het universitair onderwijs in het bijzonder zeer verschillend is. Dat is een verhouding van 2 op 1. In het arrondissement Leuven is dat 28 percent, in andere regio's 14 à 15 percent. Het onderzoek is gekoppeld aan masters in het bijzonder. Op die wijze wordt dit ook mogelijk gemaakt. Zo wordt ook tegemoetgekomen aan de vragen van de samenleving en van het bedrijfsleven in de Vlaamse regio's en gebieden.

Voorzitter, ten slotte wou ik aan u en het Bureau ook voorstellen te overwegen dit schitterende document ook in gedrukte versie beschikbaar te maken. Dit is immers bijzonder omvangrijk als men het elektronisch wil raadplegen. Het document bevat immers onmetelijk veel bagage voor de besprekingen die we hier nog voor de boeg hebben.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 24

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
100 leden hebben ja geantwoord;
6 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie van aanbeveling.

Stemming nr. 25

Ziehier het resultaat:

106 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
94 leden hebben ja geantwoord;
10 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie van aanbeveling aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Filip Watteeuw, Hermes Sanctorum en Bart Caron tot besluit van de op 22 juni 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de investeringen in klimaatschadelijke bedrijven door Vlaamse banken die gesteund worden door de Vlaamse overheid – 589 (2009-2010) – Nr. 1

Voorstel tot verdaging van de stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik zou de stemming over deze motie willen laten uitstellen tot de volgende vergadering. In de aanloop naar deze vergadering heb ik vernomen dat de meerderheidspartijen bereid zijn een gezamenlijk voorstel uit te werken dat onze bekommernis deelt, dat dus wil voorkomen dat Vlaamse banken die worden gesteund door de Vlaamse overheid, investeren in klimaatschadelijke bedrijven. Dat initiatief komt er en als het tot een goed einde wordt gebracht, zal ik zelfs deze motie terugtrekken. Voorlopig wil ik de stemming over de motie echter gewoon laten uitstellen.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik heb geen enkel probleem met het verdagen van de stemming, ook niet met het engagement om daarover een gesprek te voeren, maar de invulling van het resultaat van dat gesprek laat ik alleen maar over aan uw interpretatie want het is niet de interpretatie die wij er aan geven. Dat wat de materie is van deze motie, zal in onze ogen niet in die resolutie worden opgenomen. Laat dat duidelijk zijn. Over de globale problematiek kunnen we wel praten.

De voorzitter: We gaan nu geen inhoudelijk debat voeren. De vraag is of u akkoord gaat om dit te verdagen of niet.

De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer Dirk Van Mechelen: Voorzitter, het gaat wel over een heel erg principiële debat. Kan een parlement aan een regering vragen dat ze haar bestuurders een opdracht geeft? Iedere bestuurder in een raad van bestuur heeft bij mijn weten bestuurdersverantwoordelijkheid. Om die reden denken wij dat dit niet kan.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, ik denk dat het in eerste orde aan de heer Watteeuw is om uit te maken of deze motie ter stemming voorligt of niet.

De voorzitter: De heer Watteeuw vraagt om het te verdagen tot september. Het staat op de agenda. Je kunt zomaar niet te pas en te onpas allerlei dingen van de agenda halen. Het is het parlement dat beslist.

Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Wij stemmen bij zitten en opstaan over het voorstel tot verdaging van de stemming.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot verdaging van de stemming is aangenomen.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Chris Janssens, Frank Creyelman en Johan Deckmyn tot besluit van de op 24 juni 2010 door de heer Filip Watteeuw in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de stopzetting van het sociale tewerkstellingsproject Instant A dat zich richt op laaggeschoolde jongeren en ouderen

– 599 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 26

Ziehier het resultaat:

105 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

15 leden hebben ja geantwoord;

65 leden hebben neen geantwoord;

25 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Marijke Dillen tot besluit van de op 29 juni 2010 door de dames Vera Van der Borght en Mieke Vogels in commissie gehouden interpellaties tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, respectievelijk over de problemen binnen het Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap en de stopzetting van de subsidiëring ervan, en over het geplande nieuwe besluit inzake gebruikersparticipatie voor personen met een handicap in het kader van de zorgregie

– 605 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, ik wil nog even een korte toelichting geven. Naar aanleiding van de interpellaties van collega's Vogels en Van der Borgh hebben wij in de commissie een zeer interessante discussie gehad over de problemen binnen het Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap en de dreigende stopzetting van de subsidiëring.

Er werden aan de minister twee dingen gevraagd over alle partijgrenzen heen. Op de eerste plaats vroegen we de minister een krachtig signaal te geven door het schrijven van 11 juni door de administrateur-generaal van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap in te trekken. En we vroegen hem om door te zoeken naar initiatieven, een oplossing te bieden voor de moeilijkheden die er zijn.

Volgens informatie waarover ik niet officieel maar wel officieus beschik, zou de brief van 11 juni – ik weet niet of het in opdracht van de minister gebeurd is – ingetrokken zijn. De essentie zelf van de problematiek, namelijk de moeilijkheden en de discussies, blijft bestaan.

Vandaar dat ik denk dat deze motie niet overbodig is geworden en dat het heel belangrijk is dat dit Vlaams Parlement aan de minister vraagt om de nodige initiatieven te nemen om een oplossing te zoeken voor de moeilijkheden binnen het Vlaams Gebruikersoverleg voor Personen met een Handicap. Er was eensgezindheid in de commissie over het feit dat het belangrijk is om opnieuw een consensus te bereiken om verder tot samenwerking te komen, enkel en alleen in het belang van personen met een handicap.

De voorzitter: De heer Crombez heeft het woord.

De heer John Crombez: Voorzitter, de situatie is goed geschetst. Wij hebben inderdaad een discussie gehad naar aanleiding van een vraag. De minister heeft zich geëngageerd om het probleem onmiddellijk op te lossen door die brief over de opschorting van de subsidie in te trekken. Dat is ook gebeurd.

Ondertussen is er verder overleg, en dus is deze motie zonder voorwerp geworden. Er is geen dringendheid. Wij zullen bij de herneming zien waar we staan. Er is in elk geval continuïteit tot maart 2011. Momenteel heeft deze motie geen voorwerp.

De voorzitter: Begin van de stemming.

Stemming nr. 27

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
59 leden hebben neen geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Kris Van Dijck, de dames Fatma Pehlivan, Kathleen Helsen, Vera Celis en Kathleen Deckx en de heer Paul Delva tot besluit van de op 1 juli 2010 door de heer Kris Van Dijck in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de ongekwalificeerde uitstroom in het secundair onderwijs – 616 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 28

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
92 leden hebben ja geantwoord;
12 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer Filip Dewinter en de dames An Michiels en Katleen Martens tot besluit van de op 1 juli 2010 door mevrouw Gerda Van Steenberge in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de openbaarheid van financieringskenmerken van leerlingen – 617 (2009-2010) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie.

Stemming nr. 29

Ziehier het resultaat:

104 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
19 leden hebben ja geantwoord;
59 leden hebben neen geantwoord;
26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de met redenen omklede motie niet aan.

■

VAKANTIEWENSEN

De voorzitter: Collega's, we zijn aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag. We zijn daarmee ook aan het einde gekomen van de werkzaamheden van het eerste parlementaire jaar van deze nieuwe legislatuur 2009-2014.

Zo'n laatste vergadering is altijd een moment om even terug te blikken. We hebben een druk jaar achter de rug. We hebben de voorbije maanden op woensdagnamiddag een aantal boeiende actualiteitsdebatten gevoerd – voor wie van statistieken houdt: het waren er zomaar even 21.

Niet alleen de agenda van de plenaire vergaderingen was goed gevuld, ook de commissies draaiden op volle toeren. In de eerste plaats de gewone commissies, maar daarnaast ook de bijzondere commissies. Denken we maar aan de intensieve vergaderingen van de Commissie Versnelling Maatschappelijk Belangrijke Investeringsprojecten tussen 30 november 2009 en 25 februari 2010. Ook de werkzaamheden van de Commissie ad hoc Hoger Onderwijs die we vandaag afgerond hebben met de bespreking van de maatschappelijke beleidsnota waren een illustratie van de kwaliteit van ons parlementaire werk.

Ik ga hier niet opnieuw de loftrompet afsteken, maar ik denk dat beide commissies uitstekend zijn geleid, zowel door de heer Sauwens als door mevrouw Moerman, die vandaag al ontzettend in de bloemetjes werd gezet – ze wordt er weeral rood van. (*Algemeen applaus*)

Het Decreetgevend Secretariaat heeft nog een oplijsting gemaakt van het aantal ontwerpen en voorstellen van decreet, enzovoort. Er zijn 37 ontwerpen van decreet ingediend waarvan er 36 in deze plenaire vergadering werden aangenomen.

Er zijn in totaal 96 voorstellen van resolutie ingediend. Daarvan zijn er 47 in de commissie behandeld. Uiteindelijk zijn er 16 aangenomen in de plenaire vergadering. Er werden er 10 ingetrokken, en 23 verworpen.

In totaal zijn er 42 verzoekschriften ingediend, waarvan er 18 werden afgehandeld, 17 ter kennis genomen door de commissie, 3 onontvankelijk verklaard en er zijn er nog 4 in behandeling in de commissie.

Wat u zeker zal interesseren, zijn de controlemiddelen. Het totaal aantal ingediende interpellaties was 243, waarvan er 105 onontvankelijk werden verklaard. Dat is 43 procent. Het aantal ingediende vragen om uitleg was 2400, waarvan er 879 of 37 procent onontvankelijk en vervallen zijn verklaard. Er is een groot verschil in werkwijze tussen de voorzitters van de verschillende commissies. De heer Van Rompuy heeft volgens de laatste statistiek 50 procent van de vragen om uitleg afgewezen, ikzelf 53 of 54 procent. Er groeit nog wat tussen de heer Van Rompuy en mezelf. De heer Penris was de laatste tijd ook tamelijk streng.

Het aantal actuele vragen die dit parlementaire jaar werden ingediend, is 462. 101 of 22 procent was onontvankelijk. Voordat u op de voorzitter begint te schieten: er waren veel vragen onontvankelijk omdat ze in overtal waren.

We hebben in totaal 21 actualiteitsdebatten gehad.

In het Catalaanse parlement hoorden we dat er 44.000 schriftelijke vragen waren in een volledige legislatuur. Wij hadden er in dit parlementaire jaar 5.064, waarvan er ongeveer 600 of 12 procent onontvankelijk waren of werden omgezet in een vraag om uitleg. De schriftelijke verwerking van de vragen hier is ingehaald. Wat de ministers betreft, is er af en toe een probleem, maar er is veel vooruitgang geboekt.

Het aantal ingediende met redenen omklede moties was 199, het aantal aangenomen in plenaire vergadering was 52, en het aantal verworpen in plenaire vergadering was 144. Dat wil zeggen dat 26 procent van de met redenen omklede moties zijn aangenomen, en 72 procent verworpen.

Beste collega's, ik hoop dat u allemaal kunt genieten van een welverdiende en verkwikkende vakantie en dat u vooral nieuwe energie opdoet voor het volgende parlementaire jaar. Uiteraard heb ik als voorzitter geprobeerd om ten aanzien van alle parlementsleden, zonder onderscheid van partij, de nodige objectiviteit aan de dag te leggen. Als dat niet zo is, hoor ik dat heel graag.

Uiteraard betrek ik in die wensen ook de leden van de Vlaamse Regering. Minister-president Peeters heeft contact genomen en laat zich verontschuldigen omdat het hier is uitgelopen. Hij dankt u in elk geval voor de zeer goede samenwerking met zowel de oppositie als de meerderheid in het afgelopen parlementaire jaar. Hij benadrukte vooral dat hij u een heel prettig verlof toewenst.

Ik wil ten slotte ook mevrouw de griffier, de directeuren en alle personeelsleden bedanken, zowel de onthaalmedewerkers als alle mensen die zich hier ten volle en heel gemotiveerd hebben ingezet tijdens alle plenaire vergaderingen en alle commissies. Zowel als voorzitter als namens u wens ik die mensen heel hartelijk te danken. (*Applaus*)

Nu rest mij nog u allemaal uit te nodigen op de 11 juliviering aanstaande zondag in het Brusselse stadhuis. Tot zondag en bedankt. (*Applaus*)

De heer Ludwig Caluwé: Voorzitter, de traditie wil dat ook aan deze kant van de zaal iets wordt gezegd. Ik sluit me graag aan bij de wensen die u hebt geuit ten aanzien van het personeel, dat ons uitstekend heeft gediend, van de media, van ons allen en van uzelf.

Het is het einde van uw eerste zittingsjaar als voorzitter. Het was een zeer levendig en boeiend jaar. We hebben gemerkt dat de meerderheid kleiner is. We zijn met meerdere fracties. Er zijn ook meerdere oppositiefracties. U hebt aangegeven hoe hard het Vlaams Parlement heeft gewerkt. Ik denk dat het een goed jaar was. Dit geldt zeker voor de verschillende commissies. Er zijn bijzonder veel vragen gesteld. We hebben records gehaald. Tijdens de vorige legislatuur waren er een of enkele mensen als Jan Peumans: nu zijn er vele.

Iedereen kan nu van een verdiende rust genieten. Ik heb de indruk dat een aantal mensen nog een tijdje zullen moeten doorwerken. Ook aan hen zeg ik, in een taal die ze begrijpen, *optimum medicamentum quies*: het beste medicijn, de beste manier om gezond te worden en te blijven, is af en toe rust te nemen. Dat wens ik iedereen dan ook toe. (*Applaus*)

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op maandag 27 september 2010 om 11 uur en 15 uur en op woensdag 29 september 2010 om 10 uur en 14 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.34 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel.

Afwezig met kennisgeving

Kurt De Loor, Ivan Sabbe, Marleen Vanderpoorten: ambtsverplichtingen;

Marleen Van den Eynde, Marc Vanden Bussche: familieverplichtingen;

Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Lies Jans, Vera Jans, Katleen Martens, Sabine Poleyn: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Bart De Wever, An Michiels

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy

Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Felix Strackx, Erik Tack, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Wim Wienen

ONTHOUDING:

Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias

Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias

Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen,

Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Felix Strackx, Erik Tack, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Filip Watteeuw, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Mark Demesmaeker, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 9:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele,

Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Chris Janssens, Marino Keulen, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 10:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Bart Caron, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Filip Watteeuw

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Irina De Knop, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Marino Keulen, Jan Penris, Felix Strackx, Erik Tack, Bart Tommelein, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 11:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 12:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 13:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouverij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Peter Reekmans, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 14:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy

Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 15:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Felix Strackx, Erik Tack, Luckas Van Der Taelen, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Filip Watteeuw, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Patricia Ceyskens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 16:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brussee, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceyskens, Lode Ceyskens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart

Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Felix Strackx, Erik Tack, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Bart Caron, Patricia De Waele, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 17:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Bart Caron, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Dirk Peeters, Jan Penris, Hermes Sanctorum, Felix Strackx, Erik Tack, Luckas Van Der Taelen, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Filip Watteeuw, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 18:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhout, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Felix Strackx, Erik Tack, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen

■

Stemming nr. 19:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Felix Strackx, Erik Tack, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

■

Stemming nr. 20:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 21:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Felix Strackx, Erik Tack, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman

Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 22:

JA-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Patricia De Waele, Jan Durnez, Peter Reekmans, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen

NEEN-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDING:

Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 23:

JA-stemmen:

Bart Caron, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Filip Watteeuw

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven

Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Gerda Van Steenberge, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseeel, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Patricia De Waele, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroj, Mercedes Van Volcem, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 24:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Patricia De Waele, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Bart Caron, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Mieke Vogels, Filip Watteuw

■

Stemming nr. 25:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Bart Caron, Patricia De Waele, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Filip Watteeuw

ONTHOUDINGEN:

Mieke Vogels, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 26:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Felix Strackx, Erik Tack, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Patricia De Waele, Carl Decaluwe, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseeel, Bart Caron, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Mieke Vogels, Filip Watteeuw

■

Stemming nr. 27:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Felix Strackx, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brusseeel, Bart Caron, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Mieke Vogels, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 28:

JA-stemmen:

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseeel, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, John Crombez, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Annick De Ridder, Mia De Vits, Gwenny De Vroe, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Johan Deckmyn, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Sven Gatz, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Chris Janssens, Patrick Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Jan Laurys, Marcel

Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fientje Moerman, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Valerie Taeldeman, Bart Tommelein, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Linda Vissers, Wim Wienen, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Bart Caron, Patricia De Waele, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 29:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Frank Creyelman, Patricia De Waele, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Chris Janssens, Jan Penris, Peter Reekmans, Felix Strackx, Joris Van Hauthem, Gerda Van Steenberge, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Wim Wienen

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, John Crombez, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Jos De Meyer, Mia De Vits, Else De Wachter, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Patrick Janssens, Ward Kennes, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Filip Anthuenis, Ann Brussee, Bart Caron, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Marnic De Meulemeester, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Sven Gatz, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Bart Tommelein, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroi, Mercedes Van Volcem, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck

■

